NASLOV

BALEK REKORDER

MILAN BALEK — član AK Pomurje iz Murske Sobote, ki je vrsto let uspešno tekmoval kot dolgoprogaš, sedaj žanje uspehe kot tekmovalec v hitri hoji. Na republiškem članskem atletskem prvenstvu v Postojni je osvojil naslov republiškega prvaka v hitri hoji na 20 km z novim državnim rekordom 1:28,03. To je velika spodbuda za nastop na sredozemskihigrah v Maroko.

F. M.

Leto XXXV.
Št. 34

Murska Sobota
1. september
1983
CENA 13 DIN

VESTNIK

Sejem upravičil pričakovanja

V Gornji Radgoni so sklenili 21. mednarodni kmetijsko živilski sejem. Tudi letošnji je dokazal, da se je razvila na razstaviščnem prostoru Pomurskega sejma iz skromnih začetkov in prikaza pomurskega gospodarstva, posebna in osrednja slovenska kmetijska prireditev. Ob koncu so bili zadovoljni vsi: okoli 800 domačih organizacij za prikazanega dela, ki so predstavile najnovejše dosežke proizvodnje kmetijske mehanizacije in agroživilstva in 80 razstavljalcev iz 13 tujih držav, strokovnjaki, poslovneži in rekordno število — 170 tisoč obiskovalcev. Za mnogo radgonsko specializirano kmetijsko prireditev lahko zapišemo, da je bila v znamenju dobrih kupčij in komercialnih razgovorov, urditev gospodarskega sodelovanja s tremi sosednjimi državami: Avstrijo, Madžarsko in Italijo, zelo dobro in bogato strokovno pripravljena tez [illegible] kot še nikoli. Tudi po zaslugi pestrega spremljajočega programa sejma, z novotarijami in atrakcijami, ki smo jih v Pomurju prav [illegible] so pri tem prispevali svoj delež prav vsi. Tako veliko število razstavljalcev, organizatorji kot tudi širša družbena skupnost in obiskovalci. In če se bo sejem tudi v prihodnje tako uspešno razvijal in še privabljal nove razstavljalce — na sedanjih 55 tisoč kvadratnih metrov je bilo že za skoraj vse pretesno — bodo morali prireditelji razširiti tudi razstavni prostor.

V. Paveo

VINKO HAFNER V LJUTOMERU

V soboto je Ljutomer obiskal predsednik skupščine SRS Vinko Hafner. Že dopoldne se je sestal z predstavniki DPO in skupščine občine Ljutomer. Domačini so ga seznanili z družbenopolitičnim položajem te manjrazvite občine in z načrti za prihodnost. Skupno so ugotovili, da je občina Ljutomer naredila v zadnjih letih skokovit napredek, predvsem z lastnimi močmi manj pa na račun širše družbenopolitične skupnosti (sicer z redkimi izjemami). Poudarek v pogovoru je bil predvsem na kmetijstvu, saj je občina ljutomer pretežno kmetijska.

Po pogovorih so gostitelji popeljali Vinka Hafnerja na delovišča PMDA Ljutomer 83. Z brigadirji so skupno ocenili, da je prva republiška mladinska delovna akcija v celoti opravičila namen in cilj, zato so bili vsi mnenja, da bo z njo potrebno na tem območju nadaljevati. Vinko Hafner in spremljevalci so se nato udeležili zaključne slovesnosti ob koncu RMDA Ljutomer 83 nato pa si še ogledali meliorirano kmetijsko območje in akumulacijski zadrževalnik pri Gajševcih. S tem ogledom pa se je obisk predsednika skupščine SRS v Ljutomeru tudi končal.

D. L.

MDA GORIČKO 83'

BRIGADIRJI SO SE POSLOVILI

Mladi iz vse Slovenije, ki so v [illegible] prihajali na mladinsko akcijo na Goričko, se v nedeljo poslovili od domačinov krajev na najsevernejšem mnogih lepih predelu naše [illegible]. Čas za akcijo je namreč potekel in v Dolencih, kjer so pripravili zaključno slovesnost, je [illegible] odmeval brigadirski Z-[illegible]

Brigadirji MDA Goričko 83' so se v nedeljo še zadnjič zbrali na zaključni slovesnosti v Dolencih, kjer so pripravili tudi priložnostni kulturni program. (Foto: J. G.)

[illegible] s katerimi so se [illegible] brigadirji, so izpolnili [illegible] program, ki so si ga zadali [illegible] so torej večino del na [illegible] okrog 4 kilometre [illegible] do Elolenca, kjer so [illegible] v sodelovanju s PTT [illegible] kabel za telefon. Poleg tega so pomagali tudi pri izkopu jaška za koaksialni kabel na relaciji Murska Sobota—Radenci.

Kot so na sklepni slovesnosti poudarili sekretar OK ZSMS Murska Sobota Ivan Smodiš, vodja centra za MDA pri republiški konferenci ZSMS Tone Anderlič in predstavnik krajevne skupnosti Šalovci-Dolenci Karel Bedič, je MDA Goričko 83' upravičila vložena sredstva in trud, namen mladinskega prostovoljnega dela pa sicer niso le delovni rezultati, temveč gre za še veliko več — za vzgojo mladih, za politično šolo, navezovanje stikov prijateljstvo med mladimi in domačini . . .

J. G.

Ljutomer 83 — uspešno

Na Razkrižju so zaključili prvo republiško mladinsko delovno akcijo Ljutomer 83. Praznovanje konca se je zavleklo na dva dni, saj so domačini pripravili brigadirjem slavnosten zaključek že v petek zvečer, ko so se od njih poslovili. Ta večer so vsem brigadam podelili tudi priznanja skupščine krajevne skupnosti, prejela pa jo je tudi skupina Rdečega križa Slovenije in štab akcije. To slovo so pripravili izključno krajani, saj so mladi iz vse Slovenije, sosednje republike Hrvaške in iz Titovega Užica v minulih treh izmenah prinesli novo življenje in novo upanje v to manj razvito krajevno skupnost, kot je v zahvalnem govoru poudaril tajnik krajevne skupnosti Stanko Ivanušič.

V soboto pa je bilo slovo bolj brigadirsko. Od brigadirjev se je najprej poslovil predsednik KK SZDL Razkrižje Vlado Ivanušič in pred gosti — Vinkom Hafnerjem, predsednikom skupščine SRS, Andrejem Brvarjem, predsednikom RK ZSMS in Bojanom Žlendrom sekretarjem RK ZSMS, ter drugimi — najprej poudaril pomen te prve republiške mladinske delovne akcije na tem območju, nato pa so brigadirji in mladinci iz Razkrižja pripravili krajši kulturni program in spustili zastavo, ki je dva meseca označevala brigadirsko naselje na Razkrižju. S tem se je končala prva republiška mladinska delovna akcija Ljutomer 83, vendar pa so si bili vsi enotni, da bo že prihodnje leto na prav istem mestu plapolala zastava, ki bo označevala drugo republiško mladinsko delovno akcijo — Ljutomer 84.

D. L.

PRIPRAVE NA SETEV

Plane prilagoditi možnostim

Bliža se čas jesenske setve, ki je poleg spravila letošnjih pridelkov najpomembnejše kmetijsko opravilo, zato mu je treba v prihodnjem obdobju posvetiti vso skrb. Če želimo, da bomo v Sloveniji prihodnje leto odkupili planiranih 75 tisoč ton pšenice, je potrebno jeseni zasejati s pšenico v družbenem sektorju 7.300 hektarjev njiv, kmetje v organizirani zadružni proizvodnji pa naj bi tržne viške pridelovali na 18 tisoč hektarjih. Vsa družbena skrb mora biti sedaj usmerjena v zagotovitev redne oskrbe z repromaterialom in v sklepanje pogodb za organizirano tržno proizvodnjo.

V Pomurju bi moral letos družbeni sektor s pšenico zasejati 2.320 hektarjev površin, v vseh štirih občinah pa naj bi kmetje podpisali pogodbe za tržno pridelovanje pšenice na 7.400 hektarjih. Medtem ko bo družbeni sektor svoje obveze izpolnil in prihodnje leto tudi oddal ves pridelek, pa se je že začelo zatikati v zasebnem sektorju.

Predstavniki kmetijskih zadrug pravijo, da republiškega setvenega plana ne bo možno realizirati in nerealno je pričakovati, da bi pomurski kmetje prihodnje leto oddali 19.240 ton pridelka. Že letošnji odkup je pokazal, da plan ni bil realen in ob sklepanju pogodb v nekaterih zadrugah niso mogli zagotoviti planiranih površin.

Pogoji ob setvi ostajajo letos v glavnem enaki lanskim, tisti, ki bodo sklenili pogodbo za organizirano tržno proizvodnjo, bodo še naprej deležni regresa za semensko pšenico, povečujejo pa se količine, ki jih morajo pridelovalci oddati po hektarju. Tako bodo morali kmetje oddati po hektarju 2.600 kilogramov pšenice, prav te količine pa vzbujajo med pridelovalci največ pomislekov.

Posebej velja to za tista območja, kjer je zaradi naravnih pogojev pridelek že tako nižji, obveznosti pa ne bodo mogli izpolniti tisti pridelovalci, ki namenjajo pšenici manjše površine, saj je samo po sebi umevno, da zadržijo nekaj pridelka tudi za lastne potrebe. Tako se kaj lahko zgodi, da nekateri pogodb ne bodo niti sklepali.

In kakšne so obveznosti pomurskih kmetov do letošnje jesenske setve in oddaje pridelka prihodnje leto? V radgonski občini naj bi sklenili pogodbe za 600 hektarjev in 1.560 ton pšenice, pogodbeni pridelovalci v Kmetijski zadrugi Lendava naj bi pšenico zasejali na 1.500 hektarjih in oddali 3.900 ton tržnih viškov, ljutomerska občina ima plan 1.100 hektarjev in 2.860 ton pšenice, medtem ko naj bi kmetje v soboški občini sklenili pogodbe za 4.200 hektarjev, s katerih bi oddali 10.920 ton pšenice. Kaže, da bodo v radgonski občini svoje obveze izpolnili, v Lendavi pravijo, da se bodo tudi tu skušali približati setvenemu planu, vendar je vprašanje, če bodo planirane količine tudi odkupili, medtem ko v ljutomerski in soboški občini ne vidijo možnosti za realizacijo zastavljenih ciljev. O tej problematiki so odkrito spregovorili tudi na zadnjem regijskem posvetu, ki ga je v Murski Soboti sklical republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, pomurski kmetijci pa so opozorili, da je treba pri načrtovanju več realnosti in plane uskladiti z možnostmi, sicer se bo še naprej dogajalo, da ponekod planov ne bodo izpolnjevali. Kmetijcem v soboški občini ni jasno, da imajo pri pšenici enake obveznosti kot ostale tri pomurske občine in ptujska skupaj, zato je treba dati na mizo bilanco celotne kmetijske proizvodnje po hektarju in šele nato ugotavljati, kdo izpolnjuje svoje obveznosti in kdo ne.

Jasno je namreč to, da pridelkov nihče ne uničuje, kmetom pa tudi ne moremo zameriti, če ob sedanjih neurejenih cenovnih razmerjih del pridelka pšenice pokrmijo živini. V prihodnje bo potreben zato še bolj odkrit in realen dialog med pomurskimi kmetijci in predstavniki republiškega komiteja, saj samo grožnje, da »bodo padale glave«, če planov ne bomo realizirali, niso umestne in lahko izpadejo tudi neresno. In kot je dejal eden izmed pomurskih kmetijcev: če ni pogojev, lahko zamenjamo vse direktorje kmetijskih zadrug ali temeljnih zadružnih organizacij, vendar planov ne bomo izpolnili. Ustvariti je treba pogoje, tem pa prilagoditi tudi plane in takrat tudi ne bo težav z ugotavljanjem odgovornosti.

Ludvik Kovač

PONOVNO SNIDENJE — Mar ni današnji dan, v četrtek 1. septembra, nekaj posebnega? Seveda, saj se je spet začela šola. Le kaj bo prineslo novo šolsko leto? To in še veliko drugih radovednosti se zdaj pretaka v mislih mladih ob ponovnem snidenju. Vsem želimo kar največ uspeha pri pouku, da bi dobivali v redovalnico same petice, da bi vam bilo v šoli hkrati tudi prijetno.

Tudi Vestnik si želi spet vašega sodelovanja. Pišite nam kmalu, če ste med počitnicami doživeli kaj zanimivega in kako bo v teh prvih dneh novega šolskega leta. Velja?

Jože Graj

Vljudno vabljeni v kavarno
HOTELA DIANA
v Mursko Soboto.

Zabaval vas bo ansambel
COMBOTRAG

Eden od neštetih prizorov vsakdana: argentinske matere na Plaza de Mayo v Buenos Airesu že nekaj let zastonj organizirajo demonstracije pred vladno palačo, ker vlada noče pojasniti kam je v sedemdesetih letih izginilo na tisoče Argentincev, žrtev vladajoče vojaške hunte.

Raketni poker ali kaj več?

Sovjetska zveza je pred dnevi dala novo pobudo za omejevanje raketnega oboroževanja. Voditelj SZ je za Pravdo predlog pojasnil ta predlog in pri tem poudaril, da naj bi bile zdaj odpravljene nekatere nejasnosti, ki so jih na Zahodu izrabljali proti sovjetskim stališčem. Sovjetska zveza po besedah Andropova »viška« svojih raket, ki bi jih umaknila iz evropskega dela svojega ozemlja, ne bi prestavila v centralni del Sovjetske Azije, od koder bi jih bilo možno spet spraviti na evropska tla, marveč bi jih po demontaži tudi uničila. Takšna usoda naj bi po besedah sovjetskega voditelja doletela tudi najmodernejše rakete SS-20, zaradi katerih je pravzaprav prišlo do zdajšnje oborožitvene zaostritve v svetu in zaradi katerih tudi nameravajo članice NATO konec letošnjega leta na svojih tleh namestiti nove ameriške manevrirane rakete in izstrelke pershing. Na to sovjetsko pobudo naj bi se Američani odrekli namestitvi svojih novih raket v Evropi. SZ pa bi število svojih izstrelkov prilagodila številu, ki ga imata zdaj Francija in Anglija. Andropov je opozoril, da naj bi najnovejši sovjetski predlog pomiril tudi Kitajsko in Japonsko, ki sta nasprotovali premeščanju sovjetskih raket v azijski del države.

V Washingtonu so predlog Jurija Andropova najprej sprejeli kot »koristno in pozitivno znamenje«. Kočljiva točka v sovjetskem predlogu naj bi bila predvsem v tem, da ostaja pri starih sovjetskih stališčih, kar zadeva nuklearne zmogljivosti Francije in Velike Britanije.

V Londonu so sovjetski predlog sprejeli z zadržanostjo in s kratkim komentarjem, češ, da ne prinaša nič novega, v Bonnu pa so mnenja, da je predlog »pozitiven in dobrodošel korak, hkrati pa za Zahod nesprejemljiv.«

Rok, v katerem naj bi na evropskih tleh namestili nove ameriške rakete, se naglo izteka in kaže, da bosta Moskva in Washington na račun Evrope zaigrala novo partijo raketnega pokerja. Sovjetski predlog vsekakor ima nekatere nove elemente, vprašanje pa je, kako bo po tem prvem odmevu resnično reagiral Washington. Pri vsem tem ne bi smeli zanemariti tudi psihološkega učinka sovjetskega predloga, ki se bo najbrž odražal v številnih, že napovedanih protioboroževalnih zborovanjih in demonstracijah na Zahodu.

Andropov — Reagan: zaenkrat samo besede?

ZDA — žita bo letos manj

V svetu ne bodo ponovili lanske rekordne letine žita, zatrjujejo prve napovedi, kajti pridelek bo za približno štiri odstotke manjši. Glavni razlog bo slabša žetev v Ameriki, kjer so na vztrajanje washingtonske administracije — dobro podmazano z dolarskimi odškodninami farmarjem — zmanjšali z žitom posejane površine, kmetovalcem pa jo je zagodla tudi dolga suša, ki bo zmanjšala končni pridelek.

Največji bo padec pri koruzi, ki jo bodo v ZDA pridelali 133 milijonov ton, kar pa je 38 odstotkov manj kot lani. Podobno bo s krmilnimi žiti, pri katerih se bo pridelek zmanjšal za skupaj 35 odstotkov. To se bo kajpak močno poznalo tudi v svetovnih razmerah, kjer sicer ni omejevalnih ukrepov kot v ZDA, a zaradi manjšega ameriškega pridelka bo letošnja žetev v svetu dala 715 milijonov ton žitnih krmil za živino, kar je osem odstotkov manj kot lani.

Pri pšenici bo padec ameriškega pridelka okoli 14 odstotkov, skupno pa bodo požeti 66 milijonov ton. V svetu bo povečanje pridelka v drugih državah obdržalo celotno žetev na lanski ravni in pričakujejo približno 480 milijonov ton pšenice. Pri tem velja poudariti, da bodo v Sovjetski zvezi pridelali kakšnih 200 milijonov ton, kar je največja količina v zadnjih petih letih. Zahvaljujoč Indiji, ki se letos ponaša z izredno bogato letino riža, bo svetovni pridelek večji za en odstotek, skupno pa bo dosegel 420 milijonov ton.

Tudi pri soji bodo v ZDA letos nazadovali (lani 61,9 letos pa 50,2 milijona ton), kar bo v svetovnih razmerah pomenilo pet odstotkov manj (172,1 milijona ton oljaric skupaj). A v Ameriki bodo povečali pridelek trsnega sladkorja (od 27 na 27,7 milijona ton) in sladkorne pese (na 19,3 milijona ton).

Med industrijskimi kmetijskimi pridelki velja poudariti, da se bo v Ameriki zmanjšala količina bombaža, in sicer za 35 odstotkov, kar bo v svetu pomenilo 1,3 milijona bal manj ali skupaj 66,3 milijona. Najbolj bodo uspešni na Kitajskem, kjer se obeta rekordna letina, in sicer 17 milijonov bal bombaža. In slednjič, Američani bodo za 24 odstotkov zmanjšali tudi tobačno letino.

A kljub temu da v svetu ne manjka držav, kjer prebivalce še vedno kosi lakota, so v Washingtonu relativno zadovoljni z nizkimi obeti za letino. Zaradi manjšega pridelka bodo imeli manj težav s farmarji in njihovimi pritiski, kam spraviti presežke, to pa je v volilnem letu, ki čaka predsednika Ronalda Reagana, nadvse pomembno.

globus

BONN — Več kot 75 odst. prebivalcev ZR Nemčije nasprotuje namestitvi ameriških raket v njihovi državi, četudi ne bi dosegli sporazuma na ameriško-sovjetskih pogajanjih v Ženevi. Takšni so podatki posebne raziskovalne skupine iz Manheima.

ATENE — Grška vlada se je odločila kupiti 120 vojaških letal. Za ta „nakup stoletja" bodo porabili dve do dve in pol milijardi dolarjev.

TEL AVIV — Izraelski premier Begin je [illegible] ministrskega sveta obvestil, da ho odstopil s položaja predsedника vlade.

ŽENEVA — Po pridobnih pogovorih v jaderniški republiki o neodvisnosti Namibije se je generalni sekretar OZN Perez de Cuellar vrnil v Ženevo, kjer je izjavil, da ni popolnoma prepričan o uspešnosti svojega obiska.

NEW YORK — Več kot 200 tisoč Američanov, ki zahtevajo delo, civilne pravice in mir v svetu, je s protestnim pohodom obeležilo spomin na boja proti rasnemu zatiranju Martina Luthra-Kinga in obsodilo politiko ameriškega predsednika Reagana.

ŽENEVA — Tu se je začelo največje svetovno srečanje, posvečeno usodi palestinskega naroda, na katerem sodeluje skoraj 100 delegacij držav — članic OZN.

MOSKVA — SZ in ZDA sta podpisali sporazum o kupoprodaji žitaric, ki naj bi veljal do leta 1989. Po tem sporazumu bo SZ vsako leto odkupila najmanj devet milijonov ton ameriških žitaric.

CIUDAD MEXICO — Ameriški senator in eden od možnih kandidatov demokratske stranke za ameriškega predsednika Alan Cranston je na neki tiskovni konferenci ob obisku v Mehiki izjavil, da je kritični položaj v Srednji Ameriki mogoče rešiti samo s pogajanji med ZDA in Kubo.

Smo redni plačniki?

Do 22. avgusta je naša država vrnila tujini na račun dolgov milijardo 900 milijonov dolarjev. To pomeni, da se ravnamo po določilih zakona o plačevanju s konvertibilnimi devizami, ki ga je zvezna skupščina sprejela 2. julija letos, veljati pa je začel tri dni kasneje.

Poljaki se vračajo

Po uvedbi vojnega stanja je v tujini ostalo okoli 125.000 Poljakov, je izjavil general Rudolf Rusin, direktor oddelka za potne liste v poljskem notranjem ministrstvu.

Dejal je, da se lahko ti poljski državljani na podlagi zakona o amnestiji, ki so ga sprejeli na julijskem zasedanju sejma, vrnejo v domovino, ne da bi imeli kakršnekoli posledice, če niso kršili poljskih zakonov in škodovali Poljski.

Dejstvo, da so podaljšali bivanje v tujini, ni kaznivo, je nadaljeval Rusin, tako bodo poljski državljani, ki se bodo odločili, da se vrnejo v domovino, imeli posledice le, ko bodo v prihodnje prosili z potni list.

V intervjuju za varšavski tednik Polytika je general Rusin izjavil, da se je z ukinitvijo vojnega stanja politika potnih listov spremenila v tolikšni meri, da lahko Poljaki na podlagi izjav sorodnikov ali prijateljev v tujini dobijo potni list ne glede na starost.

V obdobju vojnega stanja so potne liste za zahodne države lahko dobili upokojenci in uradne osebe, tako je v tem času potovalo na Zahod okoli 340.000 Poljakov ali trikrat manj kot leta 1981.

Mnogim so kajpada prošnjo za potni list zavrnili, zato je general Rusin pripomnil, da lansko leto ne more biti »osnova za primerjavo«, pred tem pa se je vsako leto pritožilo po 60.000 Poljakov, ki niso dobili potnega lista.

S posebnim zakonom so omogočili bivšim internirancem in pripadnikom politične opozicije, da se izselijo v tujino. V obdobju vojnega stanja so dobili okoli 6.300 takšnih prošenj, oblasti pa so izdale okoli 5.700 potnih listov. Iz Poljske pa se je doslej izselilo okoli 2.300 nekdanjih internirancev in njihovih družinskih članov, ker drugi niso dobili vizuma zahodnih držav.

Gledano v celoti, je dejal Rusin »bo politika potnih listov takšna, kakršna bodo dovoljevale okoliščine. To pomeni, da bo oddelek za notranje zadeve tudi v prihodnje zavračal prošnje posameznikov, upoštevaje »trenutne politične, družbene in gospodarske razmere v državi,« je na koncu dejal general Rusin.

OGLEDALO TEDNA

Delegatov ni bilo

Čeprav je bila na dnevnem redu seje sveta zvezne skupnosti za cene razprava o gibanjih cen v minulih mesecih tega leta, o možnostih upočasnitve inflacije in o predlaganih popravkih cen nekaterih izdelkov, bistvenega pomena za življenjski standard občanov, so morali sejo odločiti zaradi res nepričakovanega razloga: prisotnih je bilo premalo.

Ob preštevanju se je izkazalo, da se je od 43 stalnih članov sveta zbralo samo 22, od uradno imenovanih predstavnikov ZIS pa se vabilu na sejo ni odzval niti eden. Zato so sejo odložili.

Poziv predsednika zvezne skupnosti za cene Anteja Zmijarevića, da bi kljub okrnjeni sestavi razpravljali o tako pomembnih vprašanjih, »kajti življenje teče in posledice odlaganja so lahko resne, predvsem za proizvodnjo v nekaterih panogah«, ni naletel na razumevanje. Kot nasprotni argument temu so povedali, da so bili predlagani zelo visoki odstotki za podražitve nekaterih izdelkov. Če bi jih avtomatično sprejeli, bi lahko razvrednotili vso družbenopolitično akcijo, katere namen je preveriti cene in poskusiti upočasniti inflacijo. Delegati bi dobili tik pred sejo in so bili pripravljeni tako »v naglici«, da pri nekaterih ni bilo niti ocen o tem, koliko bi te nove podražitve vplivale na rast življenjskih stroškov.

To pomeni, da je spet ostal ob strani sklep same skupnosti za cene, po katerem je treba članom sveta pošiljati gradivo vsaj sedem dni poprej, da bi se lahko podrobno seznanili s problematiko cen, o kateri morajo odločati, in bi opravili tudi nujna posvetovanja v bazi, iz katere so bili delegirani. Zato je tudi vprašanje Lojzeta Fortune, »v čigavem imenu bi moral v takšnih razmerah odločati in povedati mnenje«, dobra razlaga za sprejeti sklep, da se bodo na eni od naslednjih sej pogovorili tudi o delu odborov in sveta zvezne skupnosti za cene.

Nesklepčnost nas je za nekaj dni sicer obvarovala nekaterih podražitev, obenem pa je razgalila neresnost postopkov pri pripravi cen in odločanju o njih, piše v Delu Bojana Jager.

Kam zahodnoevropsko gospodarstvo?

Gospodarsko okrevanje Zahodne Evrope zaostaja za ZDA, ki so se izkopale iz recesije, vendar so valovi oživljanja veliko močnejši in gibanja ugodnejša kot lani. Tako je navedeno v rednipolletni izdaji ameriškega ministrstva za trgovino Business America, posvečeni svetovni trgovini. Industrijska proizvodnja v Zahodni Evropi je zabeležila v prvem polletju 1-odstotno rast, trgovinska bilanca se je izboljšala v večnajmočnejših državah, tekoči primanjkljaj vsega območja se je zmanjšal.

Ameriško ministrstvo za trgovino pristavlja, da se inflacija, sodeč po zadnjih podatkih, v večini zahodnoevropskih držav zmanjšuje, predvsem zaradi cenejše uvožene nafte, živil in surovin. Ta pozitivna, vendar skromna znamenja tega, da si je gospodarstvo opomoglo, so zasenčili večja brezposelnost, manjša vlaganja, manjša osebna poraba in veliki proračunski primanjkljaji. Slednji onemogočajo spodbujanje domačega gospodarstva, čeprav je inflacija v večini držav pod nenehnim nadzorstvom. Obresti so še vedno visoke, saj menijo, da bi znižanje pod raven, ki velja v ZDA, razvrednotilo domače valute v primerjavi z dolarjem, zvišalo uvozne stroške in oživilo inflacijo. Ameriško ministrstvo za trgovino meni, da imajo zahodnoevropske države malo možnosti v kratkem zmanjšati brezposelnost, saj bi bilo treba povečati proizvodnjo za vsaj 3,5 do 4 odstotke, česar pa mnoge od teh držav ne zmorejo.

Pred bližnjo sejo CK ZKS

Korajža ob Murinem optimizmu

Na številke iz šestmesečnega gospodarjenja enega največjih jugoslovanskih tekstilcev, 4850-članskega delovnega kolektiva tovarne oblačil in perila Mura iz Murske Sobote, smo te dni (spet!) tako upravičeno ponosni; polni jo časopisne stolpce, slišimo jih lahko v radijskih oddajah in gledamo na televizijskih zaslonih. »To je sicer lepo in prav, ni nam pa všeč, da se nihče ne poglobi v ozadje številk, kajti šele tako pridemo do pravega stanja v našem kolektivu,« smo razumeli enega od razpravljalcev na nedavni (23. avgusta) problemski konferenci ZKS v soboški Muri.

Da je konferenca, ki bi jo smeli, sodeč po dnevnem redu — ocena idejnopolitičnih razmer v luči polletnih gospodarskih dosežkov in nadaljnje naloge komunistov — zajeti v okvir priprav na septembrsko sejo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije o gospodarski stabilizaciji, to vsaj delno storila, ni nobenega dvoma. Sicer pa si tudi sam kratkomalo ne moreš kaj, da ne bi želel še tistega, kar številke z razkrivanjem v bistvu zakrivajo — namreč vsebinske analize.

Ker se pogoji gospodarjenja hitro, takorekoč nenormalno spreminjajo, terja to, posebej od izvoznikov, nenehno prilagajanje. Ob več kot solidnih izvozno-uvoznih dosežkih, ustvarjenem čistem dohodku, dodobra napolnjenem poslovnem skladu in znosnih poprečnih mesečnih osebnih dohodkih, jih v Muri moti več vprašanj. Pod izredno neugodnimi pogoji se te dni pogajajo z domačimi in tujimi bankami o najetju kredita v višini 4,5 do 5 milijard dinarjev, ki jih rabijo za plačilo zaostalih obveznosti in obresti. Še vedno jim ni uspelo »spametovati« dobaviteljev, ki jih preskrbujejo s čedalje manj kakovostnimi surovinami in repromateriali. Moti jih ostra, nelojalna konkurenca tako na domačem kot še posebej tujem tržišču in nič manj blokada pri uvozu sodobnejše opreme.

Pa vendar delovna organizacija s 6 tozdi, obratom v Gornjih Petrovcih in delovno skupnostjo po svoje vedno znova demantira vse tisto, kar sicer bolj ali manj tare vse delovne kolektive. Kot so menili sodelujoči v razpravi, jim vlivajo dobršen optimizem že tradicionalna izvozna naravnanost, ustrezni odnosi s partnerji, usposobljeni kadri in nenazadnje dejstvo, da praktično niso zadolženi ter da je že občutiti nekatere znake za oživljanje gospodarstva. Zdaj bi se bilo hudo kratkovino uspavati nad doseženim, kajti razmere le niso tako rožnate, kakor se kažejo na prvi pogled.

Tako bi se recimo v nekaterih temeljnih organizacijah veljalo resno zamisliti nad padcem produktivnosti — čeravno je sicer na ravni delovne organizacije ugodna — nad zastoji, do katerih prihaja na posameznih delih proizvodnih procesov, odsotnostjo z dela, zlasti bolniškimi izostanki in ponekod preskromno lastno (inventivna!) spodbudo delavcev. Na to se namreč da vplivati in komunisti so prvi poklicani, da z lastnim zgledom dosežejo, kar bi lahko posamezniki s svojim malodušjem porušili.

» Partiji v kolektivu moramo spet vrniti ugled!« je kategorično zahteval eden od sekretarjev osnovnih organizacij ZK, s tem pa pravzaprav spomnil na vlogo in pomen Zveze komunistov, ki ji ima pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, ki ga je izdelala tkim. Kraigherjeva komisija. Tudi ostale družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in delegatska telesa se ji morajo pridružiti, kajti v nasprotnem stabilizacijske bitke ne bomo tako kmalu dobili.

Na problemski konferenci ZKS v soboški Muri so še opomnili, da se bodo morale osnovne organizacije — zlasti iz zunanjih tozdov (v Gornji Radgoni, Ljutomeru in obrata v Gornjih Petrovcih) čvrsteje povezovati med sabo. Le tako bo namreč namen koordinacijskega telesa ZKS, ki so ga ustanovili ob koncu problemske konference, tudi v resnici dosežen. Nekaj podobnega torej, kar velja za prenekateri drug kolektiv. Sicer pa bi bilo prav, da bi se pred bližnjo, 8. sejo CK ZKS (slovenskim partijskim plenumom o stabilizaciji!) sestali komunisti v vseh okoljih in zastavili svoje nadaljnje naloge na tem področju.

Branko Žunec

GORNJA RADGONA

IZGUBE NARAŠČAJO

Radgonsko gospodarstvo je v prvem polletju precej zaostalo od načrtovanih rezultatov, še močneje pa od resolucijskih določitev. To je najbolj vidno v doseženem izvozu, ki je glede na plan realiziran 44-odstotno, v primerjavi z resolucijo pa še za 4 manj. Ker pa zaostaja tudi uvoz, ga izvoz še vedno krepko prekoračuje. Sicer pa so v občini prigospodarili v prvih šestih mesecih letos za 38 odstotkov več celotnega prihodka kot v enakem obdobju lani. Visoki proizvodni stroški pa se kažejo že pri povečanem dohodku (višji le za 27 odstotkov), še bolj pa pri čistem dohodku (višji le za 11 odstotkov). Seveda je to tudi posledica razkoraka med cenami za radgonsko združeno delo prepotrebnim in mnogokrat težko dosegljivim reprodukcijskim materialom in cenami končnih izdelkov. Zaradi večkratnega pomanjkanja prvih stagnira tudi produktivnost.

Kot so ugotavljali na zadnjem skupščinskem zasedanju delegati vseh treh zborov, pa je najbolj zaskrbljujoče naraščanje izgub. Te znašajo v gospodarstvu krepko čez 50 milijonov dinarjev, v družbenih dejavnostih pa dobrih 7,5 in so skoraj trikrat višje kot v lanskem prvem polletju. Največji zgubar je TOZD Proizvodnja bivalnih enot Avtoradgona (skoraj 30 milijonov dinarjev), negativno polletno bilanco pa še izkazujejo v drugem tozdu te delovne organizacije Proizvodnja nadgradenj, v tozdu Notranja oprema apaške Line, Gradbeništvo in komunali DO Element, Naravnem zdravilišču Radenske in DES Elektro. Že kroničnemu izgubarju občinski zdravstveni skupnosti pa se je v negospodarstvu sicer zares v skromnem deležu v polletju priključilo še socialno skrbstvo.

Delegati so sklenili, da morajo vsi ti kot tudi ostali, ki ne dosegajo načrtovanih sredstev za razširjeno reprodukcijo in seveda tudi v tistih sredinah, kjer to še niso storili, opraviti temeljito analizo stanja in možnosti najkasneje do 15. septembra.

V. Paveo

BELTINCI

TRETJE SREČANJE MLADIH

Mladi iz TOZD Beltinka iz Beltinec so bili organizator tretjega srečanja mladih iz delovnih organizacij Toko Žižki, Deloza Velika Polana, Tekstil Prosenjakovci, Planika Turnišče in Beltinka Beltinci. Pomerili so se v malem nogometu, rokometu, streljanju z zračno puško, kegljanju in šahu. Največ uspeha so imeli mladi iz turniške Planike, ki so v skupni uvrstitvi osvojili prvo mesto in prehodni pokal. Organizator četrtega športnega srečanja bo Deloza iz Velike Polane. **F.M.**

Bolje dobiti kot pa pridelati?

Vse naše tarnanja nad pomanjkanjem deviz kot vzrokom pešanja proizvodnje so se razblinila ob dejstvu, da smo najeli kredite in jih zdaj pravzaprav nihče noče vzeti. Beograjski televizijski komentator je ob tem pojavu dejal, da izgleda kot da v organizacijah združenega dela čakajo, da jim bodo devize prinesli na pladnju, lepo v celofan zavite in povezane z rdečim trakom ter z nageljčkom okrašene kot — darilo.

V tem je veliko resnice, ki je raznim sogovornikom televizijskih reporterjev ušla v javnost. Tako je, naprimer, finančnik organizacije, ki proizvaja fruškogorski biser, najprej trdil, kot vsi njegovi somišljeniki, ki barantajo z denarjem, da še vedno niso zvedeli za pogoje najemanja teh kreditov, češ da banke zahtevajo tudi pogodbe, da bi vedeli kam bodo devize šle (najbrž zaradi tega, ker so marsikateri krediti bili najeti v tujini preprosto preprodajali na črno) in da sploh ni jasno, kdaj bodo ti krediti delovne organizacije stali in ali se jih sploh splača najeti.

Na vztrajna vprašanja reporterja, ali bodo kredite vzeli ali ne, je omenjeni finančnik naposled priznal, da kolebajo, ali ni bolje delati na podlagi lastnega izvoza in tako pridobljenih deviz, ker je tveganje prevelike in se mu je zatorej bolje izogniti. Kako pa se mu je mogoče izogniti? O tem na televiziji ni bilo govora, vendar je vsakomur znano, da pri nas za izvoz obstajajo spodbude, ki pomenijo podtrtivanje negativne razlike v ceni izvoženega blaga. Ta je na tujem navadno manjša kot na domačem tržišču, kar pomeni premajhno

PISMO IZ BEOGRADA

Konkurenčnost na svetovnem tržišču in s tem, na nek način, tudi potuhe lagodnemu gospodarjenju od tistega kar razumemo pod pravno tekmo na tržišču.

Vse in nas spominja na preteklost, ko je bilo gospodarjenje odmerjeno s prevladujoči socialnimi motivi, češ da je dovolj če so delovne organizacije le na robu rentabilnosti, samo da je čim več ljudi zaposlenih in je mir v hiši. Od tistih časov centralnega gospodarjenja, podjetjem ni bilo treba razmišljati o svoji prihodnosti, ker so za njih skrbeli državni uradniki, pa do dandanašnjih dni, ko imajo delovne organizacije še vedno preveč skrbnikov, je vendarle steklo mnogo vode. Toda — navada je železna srajca, kajneda? Navajeni smo, ne samo da se o tem prebijemo skozi življenje na najlažji način — raje z razliko v ceni kot z visoko produktivnostjo. Kajti nekdo bo že plačal tudi naše račune.

V ozadju takšnega načina mišljenja je način investiranja, kot smo ga uporabili iz časov ko rentabilnost še ni bila na tehtnici gospodarjenja, ko so družbeno politične skupnosti zlahka odločale o vlaganjih, ne da bi se kdaj mnogo menile za njihovo smotrnost. Zato govorijo vse glasneje o tem, da nikdar ni bil največji problem, koliko je bilo investirano, temveč je najtežji problem, kako investirano. Velike investicije so kajpak veliko breme, toda če so dobro vrednotene, potem so naposled tudi zelo koristne, ker dajejo velike nove vrednosti. Le če se zgodi, da nam (velike) investicije ne dajejo nikakšnih novih vrednosti oziroma premajhne nove vrednosti, potem nam od njih ostaja samo vse težje breme.

Ves problem takega slabega investiranja zdaj kajpak preostaja v reševanje združenemu delu, vendar tu ni zadostnih rešitev v kolikor je to združeno delo lahko le solidarno v reševanju problemov, ki so nastali iz (odločanjenega) odločanja družbeno političnih skupnosti, ki so po ustavi (novih), izhajajoč pri starem načinu investiranja, delovale pogoste izogniti delegate. Velike spremembe nastajajo tedaj, če je odločanje o investicijah zares v rokah delavcev, ker tedaj solidarnost temelji na dobrinah vsakršnega odločanja o ustvarjenih materialnih in drugih dobrinah. Če zdaj v združenem delu nočejo državno dobljenih novih kreditov, potem je vmes tudi kanček te resnice o načinu ustvarjanja lažje je malo delati pa dobro iztržiti kot pa mukotrpno ustvarjati nove vrednosti, pa še za ceno graje dobrega dela, ki je nekako „nagrada" od nezainteresiranih za novo.

Viktor Sirec

Nejevolje okrog delavskih prevozov

Na račun delavskih avtobusnih prevozov je bilo zlasti v teh poletnih dneh veliko pripomb, ob katerih tudi v Certusu niso mogli ostati ravnodušni. Potrudili so se, zlasti okrog discipline pri prevozih, ker je bilo včasih tudi nekaj samovolje. Kako je v Pomurju razvita mreža delavskih prevozov, pravijo jim »od vrat do vrat«, od domačega kraja do delovne organizacije in obratno, odgovarja vodja prometa pri Certusu Ciril Časar:

»Odvisno je od pogodb, ki obvezujejo. V soboški občini je glavni nosilec pogodbe, oziroma organiziranega avtobusnega prevoza delovna organizacija Mura, delavci iz drugih kolektivov pa se morajo pač prilagajati. V radgonski občini je organizacija prevozov urejena preko več delovnih organizacij, ki na sestankih sproti iščejo najprimernejše rešitve. V občini Ljutomer je vsaj v tem času najslabše. Najslabše v tem smislu, da posebne pogodbe s kakšno delovno organizacijo nimajo. Nosilec je tudi tam Mura kot center iz Murske Sobote. Za Lendavo bi povedal nekaj podobnega kot v soboški občini za Muro. Tam je glavni nosilec pogodbe INA-Nafta, ostale delovne organizacije se prilagajajo, nekatere pa imajo tudi svoje pogodbe.«

Včasih se vrstijo pripombe na račun mesečnih vozovnic. Kako je s tem?

»Mesečne vozovnice izdajamo na zahtevo delavca, posameznika, ali pa preko delovne organizacije. Rad bi povedal, da je prevoz z mesečnimi vozovnicami, ki jih je zagotovila pogodbena delovna organizacija, časovno določen, vsi ostali potniki, ki imajo mesečne vozovnice pa se morajo pri prevozih z delavskimi avtobusi prilagajati.«

In kaj predlagate?

»Delovnim organizacijam, ki pogodbe o organiziranem prevozu zaposlenih še nimajo, predlagam, naj to same pravočasno uredijo s Certusom, ali pa s sopogodbo z Muro. Marsikateri problem bi odpadel.« J. Stolnik

Pričetek gradnje prizidka

Kljub počitniškemu času, v osnovni šoli Branko Bernot-Aljaž v Križevcih pri Ljutomeru ne počitnikujejo, saj so pričeli z gradnjo prizidka k tej osnovni šoli. To je pričetek gradnje prvega od treh objektov, ki so jih krajani treh šolskih okoliševv (Križevci, Cezanjevci in Ljutomer) sprejeli z referendumom pred dvema letoma.

V novem prizidku v Križevcih bodo prepotrebni prostori — telovadnica, učilnice in ostalo. Po končani investiciji bodo tako v Križevcih lahko prešli na enoizmenski pouk in uvedli celodnevno osnovno šolo. D. L.

Priročni slovar

Zavod za šolstvo SRS je v sodelovanju z občinsko izobraževalno skupnostjo Lendava in sisoma za prosveto in kulturo madžarske narodnosti lenđavske in soboške občine izdal Zbirko strokovnih izrazov za dvojezične šole. Priročni slovar je uredil Janez Kerčmar, lektorirala sta ga (v slovenščini) Janez Glažar in (madžarščini) Varga József, izšel je v nakladi 3.000 izvodov. Šolarji, ki jim je namenjen, bodo lahko po svojstvenem slovarju posegli že z novim šolskim letom. **bb**

Bodice iza stojnice:

— Zvedeli smo, da so nekateri odgovorni tovariši in tovarišice prekinili letne dopuste samo zato, da so lahko uradno prišli na ogled sejma. Koliko jih je bilo, ni znano, kot ni znano, koliko jih je bilo na sejmu v času, ko bi sicer morali biti na delovnem mestu.

— Poznate morda La Fontainovo bas·n o črčku in mravlji? Črček je vse leto godel, mravlja garala. Na zimo se ve, komu je trša predla. Prilagojena za radgonski »sejemski cirkus« bi se La Fontainova basen glasila: eni so godli, »galamili« in se razkazovali, hkrati pa pridno skubili obiskovalce, drugim (denimo kmetom), ki so prišli, da bi kaj kupili, pa so se lahko samo sline cedile.

— Da smo v Pomurju, kljub temu da smo največji pridelovalci mesa, le tega — seve v drugačnih oblikah — lačni, je pokazal Šimek show s svojimi plačanimi lepoticami zgorai brez. Pred, v in med gostinskim prostorom Grozda in Zvezde se je natrpalo več tisoč obiskovalcev, da bi videli ženske prsi, od tega celo ene domače. Le marsikateri žejni so se prepoteni ozirali po, v gneči nedosegljivem kozarčku osvežilne pijače.

— Najbolj često izrečena beseda na sejmu so bili dinarji deviznega porekla. Kaj neki je to, so tuhtali kmetje, ko so se ozirali po potrebni kmetijski mehanizaciji. Pa hvala bogu, da si s tem niso povsem na jasnem tudi strokovnjaki. Ne, kaj to je, temveč, po kakšnih vse kanalih pritekajo. Zato smo lahko tudi od vodilnega tovariša slišali: »Pravilneje bi bilo devize dinarskega porekla.«

Kupčije na sejmu v Radgoni

Letošnji sejem je bil v znamenju številnih kupčij! Eno pomembnejših je sklenila tudi zunanja trgovina sozda ABC Pomurka za svojo Mesno industrijo s partnerjem iz ZR Nemčije. Mesna industrija bo do konca novembra dobavila tovarni v Hildeshaimu 300 ton konzerv govedine v lastnem soku. Vrednost tega posla je 1,2 milijona zahodnonemških mark. Gre za kompezancijsko pogodbo s pomočjo katere bo ABC Pomurka za potrebe Pinusa iz Rač uvozila iz ZR Nemčije potreben reprodukcijski material za zaščitna kmetijska sredstva. Sodelovanje med obema partnerjema pa še ostaja odprto, saj so se dogovorili za dolgoročno sodelovanje. Že v začetku prihodnjega leta bodo v ZR Nemčijo iz Mesne industrije poslali naslednjih 300 ton konzerv.

— Kot vsako leto je tudi letos prodal skoraj kompletno proizvodnjo za leto 1984 sozd Agros.

Članice sozda gros: SIP Šempeter, mariborska Metalna, žalski Feralit, Tehnostroj Ljutomer in Strojna so tako po posebnem samoupravnem sporazumu prodale svojo proizvodnjo kmetijskih strojev in opreme z domačimi trgovskimi organizacijami. Vrednost posla je 6,2 milijardi dinarjev.

OD DANES ODPRT KLUB MLADIH V MURSKI SOBOTI

„Vsakih dva dni klubski dogodek!"

Soboška mladinska klubska dejavnost je v preteklem šolskem letu, ugotavlja občinska konferenca zveze socialistične mladine, dosegla določen kakovosten premik. Klub mladih v Murski Soboti je uspel pomnožiti število članov in izboljšati delo, čeprav skromne prostorske možnosti v starem gradu sredi mestnega parka ne dopuščajo sodelovanja širšega kroga mladine. V zadnjem času pa so poskrbeli tudi za kadrovske rešitve, s čimer je v klubu mladih, znova zaživelo delo v sekcijah. Gre za različne oblike koristnega izrabljanja prostega časa kot so kulturna, zabavna, športno-rekreativna, informativno-propagandna in foto dejavnost, ustrezna pozornost pa je namenjena tudi idejnopolitičnemu in vzgojnoizobraževalnemu delu ter udeležbi na številnih pohodih. Na ta način so prišli do polnega izraza interesi mladine.

NOVI UPRAVNIK SOBOŠKEGA KLUBA MLADIH — Absolvent pedagoške akademije Milivoj Roš, doma iz Murske Sobote, je od letošnjega maja tudi uradno upravnik kluba mladih.

GONILNA SILA JE GLEDALIŠČE »MI«

Največji uspeh so nedvomno dosegli na kulturnem področju, kjer je gonilna sila gledališče »MI«, ki združuje okrog 30 mladih. Le-ti so pripravili v minulem obdobju dve gledališki predstavi, in sicer delo Bertolta Brechta »Bobni v noči« ter po tekstu mladih soboških avtorjev Kosiča in Metke »Pogreb profesorja Smeja«, ki sta doživeli ugoden sprejem pri občinstvu. Pri slednjem je šlo za eksperimentalno predstavo, saj so jo igrali na travnikih, v učilnicah, menzah, telovadnicah in v klubu. Pri tem ima veliko zaslug novi upravnik kluba mladih v Murski Soboti Milivoj Roš, absolvent pedagoške akademije, ki je znal pritegniti mlade k resnemu in uspešnemu delu. Uveljavili pa so se tudi klubski večeri, ki so bili predvsem literarno in glasbeno obarvani, kakor tudi razne razstave.

»Takšen uspeh pripisujem mladim članom kluba, ki so se v preteklem letu intenzivno vključili v našo klubsko dejavnost, hkrati pa so prispevali mnogo svežih, novih idej, s katerimi smo potem izpopolnili delo v klubu. Že standardno pa je svoje delo nadaljevala tudi športna skupina, saj imamo nogometaše in košarkaše, ki tekmujejo v občinskih ligah, rokometaše, najbolj aktivni pa so gotovo igralci namiznega tenisa, ki so tekmovali v raznih krajih. Ker je soboški klub mladih prostorsko omejen je toliko bolj vredna pohvale razbohotena klubska dejavnost, še posebej pa kulturno življenje. Zato je pomembno, da jo spoznajo tudi drugi ljudje, ne nazadnje starejša generacija iz Murske Sobote«, poudarja Milivoj Roš.

VEČ NOVIH SEKCIJ

Po šolskih počitnicah se bodo zopet odprla vrata kluba mladih. Vanj bo moč zahajati vsak dan, razen ponedeljka, od 13. do 20. ure, v času kulturnih prireditev tudi do 22. ure, ob sobotah pa bo odprt od 8. do 14. ure. »Predvsem si prizadevamo, da bi se vsaj vsaka dva dni zvrstili klubski dogodki. To so glasbeni večeri, spontani večeri samih klubovcev, ki bi nastali brez predhodnih priprav, le z malim dogovorom za oblikovanje sprotnega programa. Zamišljamo si tudi recitale, razstave, poleg tega pa gre tudi za utečeno delo, kot so predstave. Letos nameravamo naštudirati tri igre. Novost je, da bomo ustanovili lutkovno, plesno in likovno skupino, obogatili pa nameravamo tudi delo informacijske skupine. Tako bi letos začeli izdajati osrednji mladinski časopis mladih soboške občine. To bo mesečnik, ki ga bodo urejali člani kluba mladih«, razkriva novosti, ki naj prispevajo k nadaljnji poživitvi dela v klubu, upravnik Milovoj Roš.

RAZGIBANA ŠPORTNA DEJAVNOST — Veliko privržencev ima zlasti igranje namiznega tenisa. Foto: M. Jerše.

Kvalitetne spremembe bodo nedvomno pritegnile več mladine iz mesta in okoliških krajev. V ta namen imajo pripravljen tudi propagandni material, in sicer plakate z izzivalnimi teksti, na katere bodo mladi lahko sami pripisali, kaj si želijo, kakšne oblike dela in zabave. V tem smislu načrtujejo dogovore z ravnateljstvi srednjih šol, da bi lahko že na prvih mladinskih urah v septembru z živo besedo predstavili delo in življenje kluba mladih v Murski Soboti.

Milan JERŠE

Miha Ravnik med brigadirji

Tako kot lani je sekretar predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Miha Ravnik tudi letos obiskal brigadirje MDA Goričko 83', in sicer pretekli torek, spremljala pa sta ga še član CK ZKS in sekretar medobčinskega sveta ZKS za Pomurje Geza Bačič in sekretar OK ZKS M. Sobota Stanko Erjavec.

Delegacija se je najprej seznanila z delom in življenjem v brigadi, nato pa je tovariš Miha Ravnik spregovoril skupini brigadirjev o pomenu mladinskega prostovoljnega dela in aktualnih družbenoekonomskih razmerah pri nas.

»Mladinske delovne akcije imajo vsekakor velik pomen z vgojnega in tudi ekonomskega vidika,« je med drugim poudaril tovariš Ravnik. Ob tem je izrazil zadovoljstvo, da je v zadnji izmeni brigadirjev na Goričkem poleg srednješolcev tudi ustrezno število delavcev in študentov in da so mladi z vseh koncev Slovenije navezali dokaj dobre stike z domačini, kar ni vsepovsod tako. Bolj organizirano pa bi bilo treba pristopiti k vzgojnim oblikam brigadirskega življenja, da ne bi v pretežni meri poudarek na zabavi (plesi ipd.), temveč bi naj potekala v brigadi hkrati tudi politična šola.

J. G.

Na podlagi 8. člena odloka o priznanjih in nagradah občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 8/73) Komisija za podeljevanje priznanj in nagrad občine Murska Sobota objavlja

RAZPIS

za vložitev predlogov za podelitev priznanj in nagrad občine Murska Sobota

1.

Skupščina občine Murska Sobota podeljuje priznanja in nagrade temeljnim organizacijam združenega dela, drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, krajevnim in samoupravnim interesnim skupnostim, društvom in posameznikom (v nadaljnem besedilu kandidatom) za izredno uspešno in družbeno pomembno delo, s katerim so dosegli nadpovprečne rezultate trajnejšega pomena in imajo posebne zasluge pri razvoju samoupravnih socialističnih odnosov, krepitvi SLO in družbene samozaščite, ter so bistveno prispevali k razvoju in ugledu občine Murska Sobota.

Kandidati za občinsko nagrado in priznanje so lahko z vseh področij življenja in dela, zlasti gospodarstva, vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva in socialnega varstva.

2.

Priznanja in nagrade se v smislu 1. točke podeljujejo po naslednjih kriterijih:

1. za nadpovprečne uspehe, dosežene na področju gospodarstva, ki se odražajo v rasti organizacije, produktivnosti, širitvi materialne osnove, novi tehnologiji dela ter v poglabljanju socialističnih samoupravnih odnosov;
2. za nadpovprečne in večletne uspehe pri uresničevanju vzgojnih in izobraževalnih ciljev, povezanih s potrebami združenega dela, ki so pripomogli k boljši kvalifikacijski strukturi delavcev, da le ti s svojim znanjem spreminjajo pogoje dela in zagotavljajo večjo kvaliteto na vseh področjih združenega dela;
3. za nadpovprečno uspešno delo na področju kulture, znanosti in telesne kulture, ki prispeva k družbenemu napredku, povezovanju delavcev in delovnih ljudi v občini, krepi samoupravne odnose in razvija širše povezovanje v domovini in izven njenih meja;
4. za nadpovprečne dosežke pri organiziranju in zagotavljanju zdravstvenega in socialnega varstva delovnih ljudi in občanov;
5. za nadpovprečne delovne rezultate v drugih dejavnostih.

3.

Predloge za podelitev priznanj in nagrad občine M. Sobota dajejo družbenopolitične organizacije, samoupravni organi TOZD in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, organi samoupravnih interesnih skupnosti, krajevne skupnosti, skupščina občine in njeni organi.

Predlog mora vsebovati:
— podatke o kandidatu;
— kratek življenjepis (za fizične osebe);
— navedba ali se ga predlaga za
a) častnega občana
b) zahvalno listino
c) zahvalno listino z denarno nagrado;
— izčrpno obrazložitev in predložitev dokumentacije za utemeljitev predloga.

4.

Predloge za podelitev priznanj in nagrad občine Murska Sobota je treba vložiti do 30. septembra 1983 komisiji za podelitev priznanj in nagrad skupščine občine Murska Sobota.

Komisija za podelitev priznanj
in nagrad skupščine občine
M. Sobota

Proizvodnja za izvoz

— Gospodarske organizacije Slovenije se v vse bolj večjem obsegu povezujejo s sorodnimi organizacijami združenega dela na širšem prostoru Jugoslavije.

Tovrstnim prizadevanjem je veljala tudi pozornost na poslovnih razgovorih med predstavniki PIK Kutjevo in ABC POMURKA, na katerih je beseda tekla o skupni reji goveje živine na farmah PIK KUTJEVO. Skupno vzrejena živina bi bila izključno namenjena izvozu. Z devizami, ki bi si jih obe strani sicer delili po vloženih sredstvih in delu, pa bi se Kutjevo oskrbelo s sredstvi za varstvo rastlin in sestavinami za krmila iz skupne proizvodnje ABC POMURKA in Leka. Pomurka bi Kutjevo oskrbovala še s semensko pšenico.

Živali iz skupne proizvodnje bi po dogovoru klali v soboški izvozni klavnici. Do klanja in izvoza živine iz PIK Kutjeva naj bi prišlo že v letošnjem letu, pri čemer ne gre prezreti, da živino iz Kutjeva, ki jo odkupuje Stokopromet Skopje, že koljejo v Murski Soboti.

Pomurka bo predvidoma sovlagala tudi sredstva za izvedbo melioracijskih del. V požeški kotlini letno izsušijo od 600 do 10000 hektarjev zemljišč. Nadaljevalo se bo tudi sodelovanje na področju oskrbe pomurskih rejcev s koruzo iz PIK Kujteva, ki bo že v letošnjem letu dosegla količino med 8 do 10 tisoč ton.

Boris Hegedüš

mala anketa

Brezplačna šola se vse bolj draži

Ste danes opazili zunaj kakšno spremembo? Kaj ne bi, boste dejali, ko pa ste spet srečevali na ulicah, vaških poteh ali kjerkoli že šolarje. S prvim septembrom so se torej spet na stežaj odprla šolska vrata. Brezskrbnih počitnic je tako konec.

Šolarji, tistim, ki jih imate, so vam najbrž kar precej stanjšali denarnice. Ko pa skoraj vsako leto izide kakšen nov učbenik, delovni zvezek pa še to in ono je treba kupiti! Sicer se pri nas radi pohvalimo, da je šolanje brezplačno. Toda kaže, da se vse bolj draži. In koliko pravzaprav stane (brezplačna) šola?

ŠARIKA GUBIČ iz Gornjih Petrovec: »Imam dva šoloobvezna otroka in res izdatki niso majhni. Letos sicer še nismo skoraj nič kupili, saj bosta oba skoraj vse dobila na šoli. Starejši bo hodil v 2. letnik srednje šole, mlajši pa v 2. razred osemletke. Bojim pa se, da bo treba precej globlje seči v žep kot lani. Že takrat je bilo treba za enega odšteti okrog 3 tisoč dinarjev samo za nakup delovnih zvezkov in navadnih zvezkov ter ostale šolske potrebščine, okrog 800 din pa je bilo treba prispevati za obrabnino učbenikov. Sedaj bo šlo največ izdatkov seveda za sina, ki bo obiskoval srednjo šolo v Murski Soboti — za prevoz, malico in razne druge izdatke. To bo znašalo, če se bo zelo zelo varčno obnašal, blizu 2 tisoč dinarjev mesečno. Res je, večkrat slišim, češ učitelji zahtevajo od učencev, da si kupijo to in ono, četudi vsega ne potrebujejo. Temu pa ne morem pritrditi, saj sem tudi sama po poklicu učiteljica in mi naročimo otrokom res samo tisto, kar nujno rabijo pri pouku. Dogaja pa se, da si eni, ker jim starši pač nudijo denar po želji, to so v glavnem otroci zdomcev, kupijo več, kot bi bilo treba in potem bi tisto radi imeli tudi drugi učenci. To seveda ni prav.«

VALTER KONRAD iz Podgorja: »V novem šolskem letu bom obiskoval 5. razred osnovne šole v Stogovcih. V knjigarno sem prišel kupovat svinčnik, radirko, blok, 9 zvezkov, glasbeni zvezek, selotejp, nalivno pero, ki ga nisem imeli, kemični svinčnik in še nekaj. Za to je znašal račun okrog 1.240 dinarjev. Kupiti bom moral še knjige, ki me bodo stale najbrž okrog tisoč dinarjev, že prej pa sem si nabavil torbo, barvice, flomastre in peresnico. Tako sem doslej potrošil že blizu 3 tisoč dinarjev.«

STANKO PESTI iz Gančan: »Pravkar grem iz knjigarne v Murski Soboti, kjer sem kupil šolske potrebščine za moja otroka, ki obiskujeta 6. oziroma 7. razred osnovne šole. Račun je znašal okrog 6 tisoč dinarjev, in to le za delovne zvezke, pisalni in risalni pribor, peresnico in še kaj. Bojim se, da bo še kar precej izdatkov. Mislim, da so cene previsoke in se sprašujem, kako lahko shajajo tisti, ki imajo nižje osebne dohodke in več otrok. Po drugi strani pa govorimo, da je šolanje brezplačno.«

BOJAN PEČEK iz Murske Sobote: »Sem študent 3. letnika fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Težko je točno povedati, kolikšni so mesečni izdatki. Imam štipendijo, okrog 4.500,00 dinarjev, vendar to ni dovolj za ves mesec. Zato morajo še starši kaj primakniti. Lani sem poprečno ‚trošil' okrog 6 tisoč dinarjev. Letos predvidevam, da bodo stroški višji za blizu 2 tisočaka. Največ gre za stanovanje in hrano, precej pa se nabere tudi za avtobus, pijačo, kino ... Ljubljana je pač drago mesto.«

DARJA ŠKRLEC iz Radenec: »V knjigarni sem si kupila samo delovne zvezke za 1. letnik srednje ekonomske šole v Murski Soboti: zanje sem plačala okrog 850 dinarjev, učbenike pa bomo dobili, kot so nam povedali, ob plačilu uporabnine v šoli. Ne vem še, koliko bo vse stalo, ker vsega niti še nimajo na zalogi, najbrž pa se bo izdatek gibal okrog 3 tisoč dinarjev. Potem pa bo treba dobiti denar od staršev za prevoz, šolsko malico in razne druge izdatke.«

JOŽE GRAJ

CILJ OBLIKUJE VSEBINO

Ko so pred malo več kot petimi leti pristojni in pobudniki pričeli razmišljati o taboru pihalnih orkestrov, se je verjetno v marsikateri glavi porodilo vprašanje in pomislek: že zopet en tabor več. Glasbenih in likovnih taborov imamo pri nas v Sloveniji kar precej. Mogoče je prva leta ta tabor (pihalnih orkestrov) resnično kazal, da še tava, da še ni našel prave vsebine in oblike.

Za letošnji, peti tabor po vrsti, pa tega ne bi mogli nikakor reči. Kajti očitno se je našel. Očitno je, da pihalni orkestri širom Slovenije (izvzeti moramo tri domače godbe Ljutomer, Gornja Radgona in Murska Sobota, ki se tabora niso udeležile) spoznavajo pomembnost te oblike vzgoje dirigentov in godbenikov. In kakšna je formula za uspešen tabor? Formule pravzaprav ni, je le ogromno dela vodstva tabora za priprave. Kajti vodstvo mora že pred taborom biti pripravljeno na vse. Pripraviti je potrebno ogromno notnega materiala, pripraviti je potrebno več variant dela, kajti nikoli se (vsaj točno ne) ne ve kdo bo prišel na tabor in s kakšnim glasbenim potencialom (po številu in kakovosti) bodo umetniški vodje lahko razpolagale.

Letošnji tabor je presegel vsa pričakovanja, saj se je tabora udeležil več kot devetdeset udeležencev (godbenikov in dirigentov) iz vse Slovenije in (letos prvič) celo iz zamejstva (Trst). Štirikratna udeležencev je bila pestra, saj so med njimi bili glasbeniki, ki komaj pričenjajo spoznavati instrument, bili pa so tudi taki, ki že skoraj mojstrsko obvladajo igranje. Vsklajevanje

KOMENTIRAMO

[illegible] je precej težavna stvar. Razveseljivo pa je nekaj: letošnji tabor bi lahko imenovali mladinski, saj je bila večina udeležencev stara med 16 in 26 let. In ravno njim seminarski način dela in samo delo najbolj koristi kajti oni postajajo stebri pihalnih orkestrov.

Način dela na taboru je zelo profesionalen (kolikor se pač mladimi glasbeniki to da), saj je delo seminarsko. Glasbeniki delajo po skupinah in sekcijah in končno tudi v skupnem taborskem orkestru. V komornih zasedbah se naučijo kolikor samostojnega muziciranja, v orkestru pa skupne igre, ki je nujno potrebna pri tovrstnih ansamblih.

Še nekaj je pomembno za letošnji tabor: namreč umetniško vodstvo: ki je letos nekoliko odstopalo od že utečenega. Mogoče je prav ta sprememba bila dobra in koristna. Poleg profesorjev Ž. Zupana, Jožeta Falouta in Ervina Hartmana so se letošnjega tabora udeležila tudi mojster glasbe Bojan Adamič, dirigent Milivoj Surbek in Aleksander Pogačar — imena, ki so v tem slovenski glasbeni vrh.

Očitno je, da na izkušnjah letošnjega tabora pihalnih orkestrov v Ljutomeru vodstvo mora graditi, saj bo le to porok, da bo nastal še enega tabora, ki bi bil samemu sebi namen.

Dušan Loparnik

Lendavska tradicija palete in barv

Mednarodna likovna kolonija ima v Lendavi tradicijo. V tem mestu ob madžarski meji je kulturni utrip že tako živahen, v zadnjih desetih avgustovskih dneh pa ga pestijo še udeleženci 11. mednarodne likovne kolonije. Osem jih je prišlo iz domovine in tujine: največ iz Vojvodine in sosednje Madžarske, pa iz Čakovca, Ljubljane in drugod. Domačin med njimi je akademski slikar Zdenko Huzjan, ki sicer živi in ustvarja v Ljubljani, v rodno pokrajino pa se prav rad vrača.

„Pričakovali smo devet udeležencev letošnje kolonije, pa je namesto Jožeta Strauba iz Bačke Topole prišel telegram. Iz istega kraja v Vojvodini pa je Vekony Lajos, edini keramik med nami," je dejal Ferenc Kiraly, organizator lendavske likovne manifestacije. Prav na osnovi njegove vztrajnosti in lastne ustvarjalnosti lahko govorimo o kontinuiteti mednarodne kolonije, ki jo letos označuje zaporedna številka enajst. Čeprav je bil lani jubilej, s sredstvi niso bili potratni in tudi letos je temu tako. Po besedah predsednice organizacijskega odbora kolonije Elizabete Bernjak, jim je poleg občinske in republiške kulturne skupnosti in sisa za prosveto in kulturo madžarske narodnosti, priskočilo na pomoč tudi združeno delo. Posebej se je izkazal Integral, tozd za turizem, ki je sodelujočim umetnikom dal na razpolago tri penzione. Ti so v hotelu Lipa, kjer smo pri delu v hotelski sobi zmotili zgovorno Prisko Kulčar. Na osnovi osnutkov v beležki je skicirala vtise razgibane pokrajine, ki ji ni tuja.

— Likovni umetnik Emil Szekeres iz Nagykanizse na Madžarskem v pogovoru z vodjem galerijske in muzejske dejavnosti v Lendavi Ferencem Kiralyjem, prizadevnim organizatorjem tradicionalne likovne manifestacije.

Izvira namreč iz Motvarjevec in pred Čakovcem je kot mala deklica nekaj časa živela v Lendavi, na katero je tako čustveno vezana in njena udeležba na letošnji koloniji ni naključna.

Tudi Huzjanova ne in čeprav sicer figuralik, se bo tokrat pod vtisom impresivnih rokavov Mure očitno odločil za krajino. Tako kot njega, tudi Gyorgyja Messaroša iz Szombathelyja navdušuje svetloba razgibane pokrajine, ki je, kakor se je umetnik poetično izrazil „soočanje ravnine in hribov." Čeprav je prvič v Lendavi in tudi na mednarodni likovni koloniji, je navdušen in na nek način tudi počaščen. Zaenkrat upodablja svoje ideje od doma, poln vtisov pa se pripravlja tudi na upodobitev Lendave in okolice.

Prav tako se bo poskušal izraziti Karlheinz Gruber iz Ingolstadta. „V Lendavi upam, da bodo moje slike barv, svetlobe in mnogo jasnejše kot doma," je dejal. Pridal pa, da se sicer ukvarja z novo podobo — slikarstvom, pri katerem gre za popolno subjektivizacijo in za eksperesivno spontano izražanje notranjosti, kjer skuša podobe reducirati čisto do znakov.

— György Messaroš iz Szombathelyja je navdušen tako nad organizacijo, kot razgibano pokrajino s svojstveno svetlobo, ki jo skuša ujeti na platno.

— Edini keramik med osnimi likovnimi umetniki na letošnji mednarodni likovni koloniji v Lendavi je Vekony Lajos iz Vojvodine.

— Od najdlje — iz Ingolstadta v Zahodni Nemčiji — je Karlheinz Gruber, ki je preko naših zdomcev zvedel za kolonijo in našo bogato likovno tradicijo, ukvarja pa se z novo podobo na osnovi ekspresivnega izražanja z barvami.

Lendavski rojak je akademski slikar Zdenko Huzjan, ki se rad vrača v rodno pokrajino, s svojo prisotnostjo na letošnji koloniji pa zadovoljuje tudi težnjo organizatorjev po sodelovanju enega od domačih umetnikov.

Emil Szekeres iz Nagykanizse na Madžarskem potrjuje tradicijo dobrega mednarodnega sodelovanja med kulturnima skupnostima Županije Zala in Lendave.

Prijavil se je na osnovi uradnega vabila in prijateljskih nasvetov umetnikov, ki so bili na prejšnjih likovnih kolonijah v Lendavi. „Ni mi žal, saj so imeli prav, da so tod pogoji za delo dobri in poskusil jih bom izkoristiti," je poudaril, na vprašanje o svojem delu pa menil, da je najbolje nadaljevati z začetim in pridobljenimi vtisi.

Brigita Bavčar
Foto: Igor Ružič

kulturni koledar

PETEK, 2. SEPTEMBRA

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin bo ob 20. uri otvoritev razstave del akademske slikarske Suzzane Kiraly-Moss. Ob 20.30 pa se bo v Kongresni dvorani pričel serenadni večer renesančne in baročne glasbe v izvedbi mariborskih solistov.

razstave

LENDAVA — V galeriji Lendava je poleg stalne in muzejske zbirke na ogled razstava del akademskega slikarja Nandeta Vidmarja iz Ljubljane. Razstavo posreduje soboška galerija Kulturnega centra iz svoje stalne zbirke.

LJUTOMER — V galeriji Anteja Trstenjaka so razstavljeni akvareli in olja akademskega slikarja Miloša Lovrenčiča iz Ljubljane.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je do 5. tega meseca na ogled razstava pod naslovom Pomurska ljubiteljska likovna ustvarjalnost. Pripravile so jo likovne sekcije kulturno-umetniških društev iz Lendave, Murske Sobote, Ljutomera in Gornje Radgone, vendar ni celovit pregled likovnih amaterjev iz pokrajine ob Muri.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: vojni roman Mihaela Jansena: BITKA ZA BEJRUT (Založba Borec), priročnik Vardjana — Čermaka: SOBNE OKENSKE IN BALKONSKE RASTLINE (Cankarjeva založba) in monografija Radenske TRI SRCA NA DLANI, (Mladinska knjiga).

Nadaljna izkopavanja

V ponedeljek, 5. septembra se bodo v Dolnjem Lakošu spet pričela sistematična arheološka izkopavanja, ki bodo trajala ves mesec, arheologi pa bodo s pomočjo domačinov odkrivali bronastodobno naselbino, o katere prisotnosti pričajo dosedanje najdbe. Le-te so na ogled v arheološkem oddelku Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti, ki je pod vodstvom kustosa — arheologinje Irene Šavel tudi tokrat nosilec raziskovanj naše daljne preteklosti. bb

Paul Busson

UPORNIK MELHIOR (DNEVNIK IZ FRANCOSKE REVOLUCIJE)

Prevedel: Vladimir Komidar

40

Zamižal sem.
Polastila se me je sladka omotica.
»Hvala bogu, zopet se bova videla.«
Hvala bogu! Hvala bogu!
Sedaj naj pride, karkoli hoče.
Vse, kar mi je bilo v življenju dobrega in slabega, se ni primerilo brez potrebe.
Hvala bogu!

37. BEG IZ GRADU KROTTENRIEDE

Okrog mene je bilo večinoma tiho. Le misli so se porajale in odletavale. Ta obisk mi je bil ljubši od prisotnosti starca, ki je zavalil na mojo posteljo, jo posul z odpadki grozdja, začel brundati ali pa pripovedovati pustolovščine iz svoje mladosti in mladosti mojega očeta.

Še najbolj znosen mi je bil učitelj, ki si je uslužno prizadeval, da bi mi pomagal. Njegov hvaležni pogled mi je dobro del. Nekoliko pa me je veselilo, da me ni hotel zapustiti, čeprav sem mu poklonil precej potnine. Nameraval je počakati, da bi si opomogel in ozdravel.

Oskrboval me je vzorno. Spretno mi je obril preveč zanalo brado. Ko sem zopet sam ležal v sobi, sem se pogledal v ročno ogledalo, ki ga je pustil v sobi na nočni omarici. Obraz mi je porumenel, upadel, medtem ko sem med lasmi imel srebrn pramen. Da, postal sem star in truden. Otožno Zdele so se mi kakor jaz posvečene skorajšnji smrti. S to otožnostjo se je družila radostna gotovost. S trdnim upanjem sem se dozvedel nagrobnika na domačem pokopališču, kamna, v katerega je bil vsekan Vergilov izrek: »Ne bom ves umrl! Bom gnoss moriar!«

Zopet sem s tresočo roko držal pred svojim obličjem svetlo ogledalo. Ker pa sem steklo nekoliko nagnil, sem opazil na njem odsev prikupnega ženskega obraza z rdečimi lasmi, ki so bili samo nekoliko temnejši od zlate avbe, ki jih je krasila. Videl sem odsev slike Heve Weinschrotterin, ki je visela na steni. Sive oči so ji napol vprašujoče in napol izkušene zrle vame. Okrog ust ji je igral smehljaj, ki pa se mi je ob pogledu spremenil v presunljiv izraz. Ni mi bilo več mogoče odvrniti oči od tega obličja in se odtegniti oblasti, ki jo je imelo nad menoj. Okroglo ogledalo se je razširilo, zastrlo z nežno tenčico mesečine in me uročilo. Polagoma se mi je zdelo, da sem se znašel med ljudmi, ki niso bili sodobniki.

Mar nisem že bil v tej sobi? Ob steni je stala miza, pri kateri sem sedel sam, oblečen v črn plašč, ki je bil obrobljen s kožuhovino. Enako oblečena moža sta sedela na moji levi in desni strani, medtem ko je naa ozkem koncu mize pisal globoko sklonjeni, mežikajoči učitelj Hemmetschnur. Nosil je belo redovniško oblačilo in črno ogrinjalo.

Pred mizo je razpuščenih las bakrenozlate barve stala Heva Weinschrotterin, ne, za boga, bila je Zeferina v temnosivi, okrvavljeni mučilniški srajci, izpod katere se je odražala snežnobela polt. Gledala me je zmedeno. Nogi sta ji bili sinje podpluti, roki pa zvezani s črnkasto, zamaščeno usnjeno zadrgo, ki je bila pritrjena preko svetlega železnega obroča v obokanem stropu z enim koncem na močno zapestje moža drobnih zahrbtnih oči, ki so gledale izpod rdečkastega pokrivala, s katerim je zastiral svoj obraz in široki rameni.

S hromečo grozo sem zrl samemu sebi v obrez in opazil, kako poželjivo so mi gledale oči, kako ozka in hudobna so mi bila usta, ko sem prezirljivo mirno govoril:

»Weinschrotterin, preden preidemo k drugo stopnjo preiskovalnega mučenja, ponovno vprašam, če hočete pritrditi ali zanikati krivdo?«

Tedaj je zavpila od bolečine, a zanikovalno zmajala z glavo. Mučiteli je potegnil iz žerjavice razbeljeno železo. Grozen prizor se je razblinil. Zrcalo mi je namreč padlo iz roke. Tla so posule črepinje.

Vstopil je učitelj, rekoč:

»Gospod baron, to pomeni žal sedem let nesreče.«

»Hočem vstati in oditi!« sem velel. »Preskrbite mi voz. Niti eno noč nočem več ostati v tej sobi.«

»Prešibki ste, gospod baron!« se je pritoževal. »Za voz bi kar vedel. Priganjač Peter rad vpreže, če ga naročim. Do naslednje noči pa je še daleč.«

»Preskrbite mi voz!« sem silil vanj. »Tu nočem več ostati!«

Zmajal je z glavo in odšel.

V tej sobani mi je bilo tesno pri srcu. Čeprav se mi je v njej prikazal mož iz Jutrovega in me potolažil, da sem bil kos vsemu trpljenju in vsem zablodam svojega življenja, so vendar bivali med temi razpadajočimi zidovi demoni, sovražniki vsega živega, bolestni kriki, kletve in tožbe, ki so se tajili v razdrapanem usnjenem opažu, se plazili v razpoke zidov in z mrakom oživeli kot brnenje komarjev, so še vedno lahko slikali grozovite podobe, ki mi jih izčrpano srce ni moglo prenašati. V ustrahujočem doživljaju, ki mi ga je pričaralo odvratno rajanje čarovnic, se mi je med strašili in nerazvitimi dušami umrlih prikazal Bavarec Haymon, ki sem ga tu v Krettenriedeju poslednjič videl. Celo v tem mrzličnem nastrojenju mi je ostal prijatelj:

»Poslušaj me! Glej, da pri priči izgineš!«« Ta nasvet sem hotel takoj upoštevati, kakor hitro bodo voz, konji in kmečki voznik pred vrati, okrašenimi s črnčevo glavo.

Ne glede na predsodek glede novih prikazni, ki bi se jim oslabljeno telo in vzburkani um ne mogla upirati, mi je postala neznosna misel, da bi moral ponoči, ko srce živahneje utriplje in v trhlih stenah poka ter šumi, znova poslušati odbijajoče tuleče petje starega pijanca, dokler ga močno vino ne bi upijanilo in zvalilo na tla.

Vstal sem, se opotekel od postelje k mizi in od mize vzdolž stene ter se oblekel. Nategovanje nogavic me je toliko izčrpalo, da sem moral nekoliko poležati, preden sem nadaljeval z nadevanjem.

(Nadaljevanje prihodnjič)

V GORNJI RADGONI SKLENILI 21. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

VISOKA STROKOVNOST, USPEŠNA POSLOVNOST, REKORDEN OBISK

V nedeljo, 28. avgusta so se zaprla sejemska vrata 21. radgonskega mednarodnega kmetijsko živilskega sejma. Sejma, ki je tudi tokrat dokazal, da upravičeno velja za osrednjo slovensko kmetijsko prireditev in za novosadskim za drugo tovrstno jugoslovansko sejemsko manifestacijo. Sejem je povsem izpolnil pričakovanja okoli 800 domačih razstavljalcev kmetijske mehanizacije in agroživilstva in 80 podjetij iz 13 tujih držav. Ob kopici dobrih kupčij je posebna pozornost veljala izredno dobro pripravljenemu in bogatemu strokovnemu programu sejma. Sejem pa si je v desetih dneh ogledalo blizu 170.000 obiskovalcev, kar je rekordno število in vnovična potrditev dolgoletne tradicije radgonskega sejma in močnega kmetijskega zaledja.

»Čim večja proizvodnja hrane, večji konvertibilni izvoz«, gesli minulega radgonskega sejma, sta se uspešno manifestirali vseh deset sejemskih dni. V ta namen je bilo izredno veliko poslovnosti, pa tudi komercialnih razgovorov, ki bodo omogočili našim kmetijskim organizacijam za še večji prodor na konvertibilni trg. Tako so se v času sejma še utrdili poslovni stiki z Madžari, Avstrijci in Italijani, sosedi, ki dajejo radgonskemu sejmu s svojo vsakoletno prisotnostjo še posebno težo v okviru dobrega medsebojnega gospodarskega sodelovanja. Ti stiki bodo slovenskemu združenemu delu, posebej pa kmetijskim organizacijam, že lahko obrodili prve sadove v prihodnjih mesecih. Ves razstavni program pa je z novimi tehnološkimi dosežki in najsodobnejšim prikazom kmetijskih strojev in opreme dal pomemben prispevek v prizadevanjih za čimvečjo pridelavo hrane.

Med živinorejskimi razstavami pa je bil dan največji poudarek razstavi lisastih govedi treh obmejnih držav Avstrije, Madžarske in Jugoslavije, na kateri so rejci iz avstrijske Štajerske, madžarske Železne županije in Slovenije — zastopali so jo pomurski rejci, predstavili komercialne telice, ki so že prodane. Ob tem pa še 28 domačih izvoznih telic za Italijo in Češkoslovaško. Ta razstava je dokazala, da smo v Sloveniji pri vzreji lisastega goveda že precej daleč, kar pomeni, da smo dvajset let, odkar smo pričeli z rejo teh živali, dobro izkoristili. To je potrdila tudi mednarodna žirija, ki je ugotovila, da med našimi in avstrijskimi telicami ni bistvenih razlik. Rezultati v prireji mesa in mlečnosti pa so le posledica različnih pogojev reje v teh treh sosednjih deželah.

Letošnji sejem pa je bil še posebej pomemben zaradi visoke strokovnosti. Med temi je bilo še posebej pomembno posvetovanje, ki je nakazalo možnosti, kako z boljšim izkoriščanjem travnatega sveta lahko kmetijci pridelajo več krme in s tem tudi več hrane. Strokovnjaki in številni prisotni, med njimi tudi veliko pomurskih kmetov, pa so pokazali veliko zanimanja, nosilca razvoja: celjski Merx in ljubljanska Emona pa možnosti domače kunčjereje. Tako bomo po zagotovilih obeh, ki sta v tem skupnem programu združila sredstva in znanje, lahko v Sloveniji do leta 1985 zredili letno pol milijona kuncev, oziroma milijon in četrt kilogramov kunčjega mesa. Sredi prihodnjega srednjeročnega obdobja pa bomo letno zredili milijon kuncev, od katerih jih bo šlo kar 80 odstotkov v izvoz. Devizni izkupiček bi naj bil že predvidoma ob koncu tega srednjeročnega obdobja skoraj tri milijarde lir. In kljub temu, da imamo zaenkrat le eno farmo, v okviru KZ Laško v Rimskih toplicah, do konca leta bi jih naj postavili še devet, so prvi rezultati domače reje kuncev vzpodbudni.

Radgonski sejem je tudi v okviru strokovnega posvetovanja o pridelovanju sladkorne pese dal vedeti, da imamo v Sloveniji pri pridelovanju te kulture še precejšnje rezerve in to predvsem zato, ker pridelovalci premalo strokovno pripravljajo zemljo za setev, pa tudi kasneje delajo pri tem številne napake. Zato bo težko doseči dolgoročni načrt, po katerem bi naj na 9.000 hektarjih, lani smo jo v Sloveniji zasejali na 5 tisoč, pridelali 360 tisoč ton sladkorne pese, iz katerih bi v ormoški tovarni sladkorja predelali 40 tisoč sladkorja, kolikor so tudi njene predelovalne zmogljivosti. In čeprav je sladkorna pesa v naši republiki mlada kultura, bi morali biti rezultati bistveno boljši. Zato v Tovarni sladkorja Ormož že uspešno razvijajo novo metodo pridelovanja (EUR — elektroultrafiltracija, delo madžarskega strokovnjaka dr. Nemetha), in jo pritagajajo domačim razmeram. Tovarna dušika Ruše in Pinus iz Rač pa sta pridelovalcem sladkorne pese zagotovila, da bo gnojil in zaščitnih sredstev dovolj. Zanimivo je bilo tudi srečanje lovcev, kmetijcev in gozdarjev, ki so za okroglo mizo spregovorili o kmetijstvu in divjadi. Pri tem so kmetijci opozorili na gojitev nekaterih divjadi, ki v naših krajih ni avtohtona, zato pa ogrožajo kmetijsko pridelavo, lovci pa dejali, da sodobni agrotehnični ukrepi precej zmanjšujejo staležmale divjadi. Po strokovni plati so se na radgonskem sejmu srečali še čebelarji, vinogradniki, inovatorji s področja kmetijske mehanizacije, veterinarji in pridelovalci krompirja in vrtnin.

Vse našteto in še kaj je letos privabilo rekordno število obiskovalcev. Na zadovoljstvo prirediteljev se je [illegible] radgonskemu sejmu izne[illegible] rilo tudi vreme, saj je razen [illegible] kapljic dežja, vse dni sij[illegible] pravo poletno sonce. [illegible] soč obiskovalcev [illegible] vsakoletno veliko zanim[illegible] za sejem. Opazen pa je [illegible] predvsem porast obiskov[illegible] cev iz sosednje Avstrije, [illegible] glavnem kmetov. [illegible] obisk je prav tako posel[illegible] pridobljenih dolgoletnih i[illegible] kušenj organizatorjev, ki so [illegible] dogajanjih na sejmu pra[illegible] časno obvestili široki kro[illegible] domačih kmetijskih zad[illegible] kombinatov in organ[illegible] združenega dela. In zato [illegible] našteli dnevno tudi do 50 [illegible] tobusov iz celotne države.

Vlado Pa[illegible]

— Revije najboljših živali — Te so domala vsak dan privabile na sejemsko prizorišče v Gornji Radgoni [illegible] obiskovalce in ocenjevalce, med njimi pa kajpak tudi „čistih firbcev" ni manjkalo.

Pred sejemsko ocenjevalno komisijo je prišlo kar 32 prijav za inovacije iz industrije in 12 s strani posameznikov. Tujih inovatorjev spričo zavrtosti uvoza letos ni bilo. Na kaj mršavo obiskanem posvetu – vseh nas je bilo 18, od tega 3 novinarji — o pomenu inovacij v kmetijstvu, je komisija podelila 7 zlatih plaket. Prejeli so jih: Štefan Kobal iz Vižmarij pri Ljubljani za porodni boks za kobile, Alojz Šuntner iz Zgornje Polskave za transportni sistem za krmila, organizacija Kovin z Jesenic za tehnološko opremo in objekt za rejo kuncev, Kmetijski kombinat Ptuj za nov stroj za kopanje vinogradov, Elizabeta Zupan iz Malečnika pri Mariboru za zložljiv sadni zaboj, SIP Šempeter za rotacijski kosilnik z gnetilnikom in Ludvik Fekonja, kovač iz Negove za samostojni nakladalec slame in hlevskega gnoja. (B. Ž.)

Priznanje vinogradnikom

Tudi letos so v okviru sejemske prireditve pripravili že tradicionalno ocenjevanje vin zasebnih proizvajalcev. Po besedah predstavnika poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije je razstava in ocenjevanje vin na radgonskem sejmu zdaj že preraslo v vseslovensko tekmovanje pridelovalcev vin. Prav to ocenjevanje je namreč pripomoglo, da se pridelovalci trudijo in med seboj tekmujejo za višjo kakovost vina.

Komisija je letos prejela v ocenjevanje 93 vzorcev vin, od katerih je pet izločila, 88 vzorcev pa ocenila. Od ocenjenih vzorcev se jih je kar 67 uvrstilo v razred kakovostnih vin, kar je za lanski letnik, pravzaprav presenetljivo. Močan napredek pri negovanju vina so dosegli predvsem ljudavski vinogradniki, prvič pa so se pojavila nekatera nova območja, ki doslej vinogradniške tradicije niso imela.

Med belimi vini je najvišjo oceno 18,1 točke prejel renski rizling Ivana Borka iz Gornje Radgone, ki ima vinograde v radgonsko kapelskem vinorodnem okolišu, med rdečimi vini pa sta si prvo nagrado razdelila Janko Vatovec in Libero Koren za refošk iz koprskega vinorodnega okoliša. Oba sta za vzorec refoška prejela 17,7 točke in tako kot Ivan Borko še zlato medalijo za kakovost. Vsi razstavljalci pa so za sodelovanje in dosežene rezultate prejeli še pismena priznanja.

Kot so poudarili od razglasitvi rezultatov in podelitvi priznanj, so letos vsi napori usmerjeni v doseganje čim večje kakovosti pridelka. Pri odkupu grozdja bo ta odločala in čeprav bodo cene za 15 do 20 odstotkov višje od lanskih, ne bodo stimulirali tistih pridelovalcev, katerih pridelek ne bo dosegel vsaj 12,5 odstotkov sladkorja, bodo pa stimulirali tiste pridelovalce, ki se bodo odločili za pozno trgatev, saj bo za ta pridelek cena višja tudi za 100 odstotkov.

L. Kovač

Prečuta noč za traktor

Svoj čas, ne še tako dolgo nazaj, smo stali v dolgih [illegible] nakup avtomobilov in kurjave. Pri tem so nespečneži vztrajali [illegible] celo noč. Tako pa je bila tudi zadnje dve noči radgonskega sejma po odločitvi predstavnikov tovarne motorjev in traktorjev [illegible] da bodo zadnje tri sejemske dni sprejemali dinarska vplačila [illegible] traktorjev, za katere so se zavezali, da jih bodo [illegible] najkasneje do konca leta. In seveda se je ta odločitev, poročena [illegible] novinarski konferenci razširila kot blisk. Že naslednje jutro [illegible] prvih 30 traktorjev pošlo v hipu in razočarani in teh s[illegible] potrebni so skleniti: „Jutri zjutraj moram biti prvi! [illegible] „prečuli noč pred sejemskimi vrati, zjutraj pa navali. In pri tem jim ni bilo žal ničesar, še uro, ki se mu je med prerivanjem [illegible] je eden izmed pustil vnemar. Če je bil kljub temu [illegible] prepozen, jo bo prav gotovo pogrešal. Pogrešali pa bodo se [illegible] ta za kmete tako željeni stroj tudi tisoči tistih, ki so na vpisn[illegible] listah servisno prodajnih centrih IMT vpisani že dolgo in pre[illegible] — traktorja za njih pa ni. Še dobro da je šlo zares za dou[illegible] sejemsko traktorsko pošiljko, sicer bi bilo upravičeno še ve[illegible] krvi.

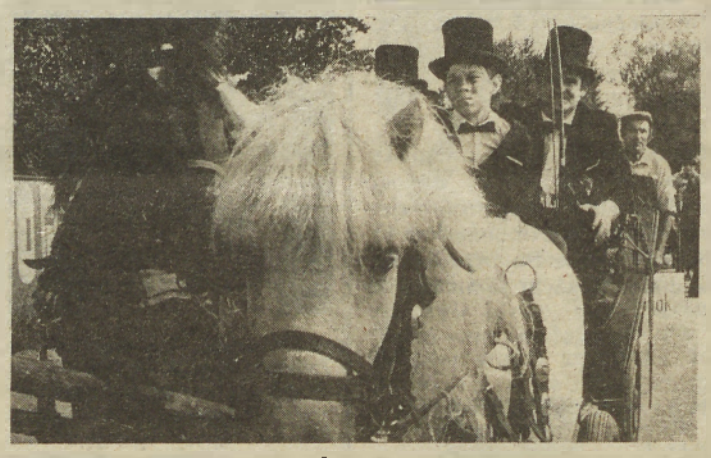

— Parada kmečkih običajev — Živopisna poverka po radgonskih ulicah je bila prava paša za oči. Spominjala je na dobre stare čase: iskri konjički, kočijaži in sploh vse, kar sodi zraven.

Sodelovanje z Madžari se krepi

Obiskovalci sejma v Gornji Radgoni so prav gotovo opazili tudi dokaj močno zastopanost razstavljavcev iz Madžarske. Poleg pestrega izbora živil, po katerihše posebej slovijo naši sosedje, so razstavili tudi najrazličnejše blago široke potrošnje (tekstil, preproge, keramika idr.).

Znano je, da se vse bolj krepi tudi maloobmejno gospodarsko sodelovanje med Slovenijo (posebej Pomurjem) ter sosednjima Železno in Zalsko županijo, ki že prerašča tudi v višje oblike (kooperacije) povezovanja. Tako so lani dosegli za več kot 11 milijonov dolarjev skupnega prometa, letos pa znaša realizacija maloobmejne menjave blizu 5.5 milijona dolarjev. V okviru tega sodelovanja imata posebno mesto na madžarski strani blagovnica Borostvanko v Szombathelvu, pri nas pa SOZD ABC Pomurka, ki ustvarita letno od milijon do 1.5 milijona dolarjev prometa v obeh smereh. Dolgoročno proizvodno oziroma kooperacijsko sodelovanje pa so sklenili DO Sobota — TOZD Obrtništvo iz Murske Sobote in obrtna zadruga iz Kormenda ter tovarna čevljev Planika in čevljarska industrija Sabaria iz Szombathelva.

Razmah obmejnega gospodarskega sodelovanja pa je potrdil tudi podpis nove pogodbe o sejemskem kompenzacijskem poslu v vrednosti 2 milijona dolarjev do konca tega leta. Ob tej priložnosti so predstavniki gospodarskih zbornic in delovnih organizacij z obeh strani meje na skupnem razgovoru med drugim ugotovili, da bi lahko razširili sodelovanje še pri proizvodnji pršuta, pri [illegible]vanju ajde, reji plemenskih [illegible] vine in še na drugih podro[illegible] Prav gotovo bo dokaj [illegible] došla tudi ponudba Že[illegible] županije, naj bi gradb[illegible] podjetje Konstruktor [illegible] valo pri obnovi grada Ž[illegible] nye, vrednost del pa bo [illegible] 220 tisoč dolarjev.

— Kmetijské „pogruntavščine" — Za najim[illegible]nejšo so proglasili samostojni nakladalec slame in gnoja, edini te vrste v Jugoslaviji, čigar avtor je negovski kovač Ludvik Fekonja.

Lepo ni vedno tudi dobro

V okviru programa prireditev ob letošnjem mednarodnem kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni organizatorji niso pozabili tudi na vinogradnike. Sicer pa ima vinogradništvo v Jugoslaviji bogato tradicijo, to pa je tudi ena od redkih vej kmetijstva, ki pridela dovolj vina za domače potrebe in še za izvoz. Poleg organizirane vinogradniške proizvodnje se v zadnjem času zanima za vinogradništvo vse več takoimenovanih „vikendašev," ki sicer pridelujejo grozdje na manjših površinah, vendar mnogi med njimi po kvaliteti prav nič ne zaostajajo za velikimi kletarji z dolgoletno tradicijo.

Če so v okviru sejemske prireditve prejšnja leta namenjali največ pozornosti vzgoji vinske trte in negi vina, so vinogradniki tokrat izmenjali izkušnje na področju obdelave in oskrbe vinogradniške zemlje. Dvorana Pomurskega sejma je bila tokrat pretesna za vse, ki so želeli prisluhniti predavanju priznanega vinogradniškega strokovnjaka Jožeta Colnariča in izmenjati izkušnje na tem področju.

Morda so bili nekoliko razočarani vsi tisti vinogradniki, ki so se v želji, da bi imeli lepo obdelane vinograde, opremili s frezami, saj te po dosedanjih izkušnjah niso primerne za vinograde. Po besedah predavatelja lepo obdelan vinograd ni tudi dobro obdelan vinograd, saj freza zemljo močno zdrobi in se tako hitro zaskorji, na bolj strmih pobočjih pa je tudi možnost za erozijo večja. Tudi pluga po dosedanjih izkušnjah v vinogradih ne priporočajo, pač pa se v zadnjem času vse bolj uveljavljajo nekateri novi stroji, med katerimi posebej priporočajo takoimenovane lopatarje. Te smo lahko videli razstavljene tudi na letošnjem sejmu in verjetno si bodo kaj hitro utrli pot v naše vinograde.

Sicer pa se v svetu pa tudi pri nas v zadnjem času vse bolj uveljavlja zatravljanje oziroma negovanje travne ruše v vinogradih. Poskusi so namreč pokazali, da je v prvih treh letih pridelek grozdja v vinogradih z negovano rušo sicer nekoliko nižji kot v obdelanih nasadih, pozneje pa je pridelek v obeh izenačen pa tudi v kvaliteti ni razlike. V vinogradih z negovano rušo priporočajo mulčenje trave, zaradi pomanjkanja hlevskega gnoja pa trava tega delno tudi nadomesti. Seveda pa morajo biti odmerki mineralnih gnojil v tako negovanih vinogradih nekoliko večji, saj je poleg gnojenja vinske trte potrebno poskrbeti tudi za gnojenje travne ruše. Seveda se je potrebno pri izboru travne ruše posvetovati s strokovnjakom, saj nekateri pleveli ne sodijo v vinograde. Posebej so opozarjali na slak in koprivo, ki lahko v nekaj letih povsem uničita vinsko trto.

Morda bi kazalo v prihodnje razmisliti, da bi kompletno strojno linijo za vinogradništvo prikazali na enem mestu, posebno pozornost pa bi bilo potrebno nameniti tudi izboru trsnih sadik. Zdaj je namreč čas, da tisti, ki se odločajo za obnovo vinogradov ali za nove nasade, naročijo trsne sadike in sejem bi moral biti najprimernejše mesto za to.

L. Kovač

SOJA — zelo dobra za „čoke"

Nekoč so na nekaterih območjih v Pomurju že sejali sojo, ki se je menda dokaj dobro obnesla. A kljub temu so to opustili, ki daje plodove podobne grahu in je zelo koristno krmilo predvsem za svinje, povsem opustili. Šele pred tremi leti so jo nekateri kmetovalci začeli spet sejati, in sicer v sodelovanju s temeljnimi zadružnimi organizacijami v okviru ABC Pomurke.

prav tako zadovoljiv, čeprav bo najbrž zaradi sušnega obdobja nekoliko slabši kot lani. Pa tudi njiva ni najbolj primerna, ker teren visi in ko dežuje, voda hitro odteče, soja pa potrebuje veliko vlage.«

Zanimalo nas je, zakaj se je Elemir pravzaprav tako navdušil za sojo.

»Veste, mi imamo okrog 30 plemenskih svinj in soja je zanje izredno koristno krmilo, ker vsebuje okrog 40 odstotkov beljakovin; to pa je za »čoke«, kot po domače pravimo plemenskim svinjam, v času dojenja pujskov še kako potrebno in koristno. Če pa bi morali kupovati draga beljakovinska krmila, ne vem, ali bi se reja sploh splačala.«

Če je tako, se bo krog kmetovalcev — pridelovalcev soje in rejcev svinj — najbrž iz leta v leto širil.

JOŽE GRAJ

Elemir Hari sredi sojinega polja. Plodovi so že kar lepi in kmalu bo žetev. (Foto: M. S.)

Letos je zasejanih s sojo okrog 50 hektarjev. Med tistimi, ki si je že dalj časa prizadeval, da bi dobil sojino seme, je tudi Elemir Hari iz Križevec na Goričkem.

»Lani sem zasejal sojo na poskusnih parcelah in s pridelkom sem bil zelo zadovoljen, saj smo nažeti okrog 600 kilogramov njenih plodov. Letos imamo okrog 40 ara in kaže, da bo pridelek

Kako omiliti sušo

Zmanjšanje pridelka krme zaradi letošnje močne suše je nujno omiliti z dodatnimi ukrepi ne le na travnatem svetu temveč tudi na njivah. Na nekatere ukrepe smo že opozarjali v prejšnjih napotkih.

Na travnikih travnikih je potrebno zagotoviti čim obilnejši pridelek otavača bodisi za jesensko krmljenje presnega pridelka ali za siliranje. Zato naj bi ostarelo travo nemudoma pokosili (če tega še nismo opravili) in pridelek silirali ali posušili. Takoj po košnji travnike dognojimo s 150 do 200 kg KAN-a na ha ozir. ob deževnem vremenu za 20 do 25 m^3 gnojnice ali z 10 m^3 gnojevke (če računamo nerazredčeno gnojevko). Isti ukrep velja tudi za travno-deteljne mešanice na njivah.

Na njivah, s katerim bomo ali smo že pospravili krompir in silažno koruzo, prav tako pa tudi na še ne obdelanih in zasejanih žitnih strniščih lahko še letos posejemo prezimne krmne dosevke, ki so godni za košnjo že v aprilu. Za te dosevke torej izberemo predvsem tiste njive, ki jih bomo spomladi zasejali s koruzo za zrnje ali s silažno koruzo.

Glede na razpoložljivo seme lahko letos sejemo kot prezimni dosevek krmno ogrščico (sorta starška) ali ozimno diploidno rž (sorta danko).

Krmno ogrščico sejemo v začetku septembra, in sicer 10 kg na ha na ozko medvrstno razdaljo (10 do 20 cm) ali poprek. Setev opravimo plitvo (okoli 1 cm globoko). Če se na posevku bodisi jeseni ali spomladi pojavijo bolhači ali gosenice, posevek nemudoma poškropimo ali zaprašimo. V ta namen uporabimo malation ali radotion ali zolone ali sevin (1,5 do 2 kg/ha ozir. 20 do 30 kg/ha). Konec zime krmno ogrščico izdatno pognojimo z dušikom (okoli 300 kg KAN-a na ha). Presno krmo začnemo pokladati, ko rastline dosežejo višino okoli 20 cm in krmimo dokler se ne pokažejo prvi cvetovi. Krmna ogrščica daje najranejši spomladanski pridelek krme (že v prvi polovici aprila).

Ozimno rž za klajo sejemo konec septembra v količini okoli 200 kg/ha na ozko medvrstno razdaljo in v globino okoli dva in pol cm. Ob koncu zime posevek izdatno pognojimo z dušikom (okoli 300 kg KAN-a na ha). Pridelek začnemo pokladati presen, ko začnejo rastline kolenčiti (tedaj so rastline visoke okoli 20 cm), s krmljenjem pa prenehamo, ko se pojavijo prvi klasi. Rž torej krmimo v drugi polovici aprila.

Krmne ogrščice pokladamo okoli 30 kg dnevno na glavo govedi, torej potrebujemo pri poprečnem pridelku okoli 20 ton na ha in pri petnajstdnevnem obdobju krmljenja za 10 govedi okoli četrtino ha posevka. Rži pokladamo odraslemu govedu 60 kg dnevno; pri približno enakem hektarskem pridelku in petnajstdnevnem krmljenju je potrebno za 10 govedi okoli pol hektara posevka.

Pazljivo pri siliranju koruze

V posameznih območjih Slovenije, posebno na plitvejših tleh, sta suša in listna progavost močno prizadela koruzne posevke. Del listov se je posušil, storži pa so slabo razviti, ponekod kaže, da bo storž tudi polovico manjši ali pa se sploh ni razvil. To bo vplivalo na zmanjšanje pridelka zrnja ali silažne koruze, neugodno bo pa vplivalo tudi na kakovost silaže in sicer na več načinov. Kljub temu, da so posamezni listi suhi, sušina koruzna rastlina zaradi zmanjševanega deleža storža počasi narašča. Pri siliranju prevlažne koruze dobimo silažo z visoko vsebnostjo ocetne kisline (silaža ima ostro kisel vonj), ki jo živali nerade in premalo pojedo. Ugodno sušino, blizu 30 % pa bi pri koruzi z nizkim deležem storža dosegli le, če bi bil ostali del koruzne rastline že precej suh, kar pa neugodno vpliva na hranilno vrednost, obstojnost in okusnost silaže. Poškodovane posevke ne kaže silirati niti premalo, niti preveč dozorele. Tudi močneje poškodovane posevke naj ne bi silirali, dokler zrnje ne doseže začetka voščene zrelosti, tako da bi silaža vsebovala vsaj nad 20 % sušine. Manj poškodovane rastline s še dobro razvitimi storži bi kazalo silirati v normalni silažni zrelosti ob prehodu iz voščene v polno zrelost. Pri taki silaži pa je računati s povečano dovzetnostjo za gretje, odnosno naknadno fermentacijo.

Siliranje, posebno tlačenje in pokritje, mora biti zato pri taki koruzi zelo skrbno izvedeno.

Zaradi pomanjkanja druge krme ali nizkega pridelka zrnja bo kazalo na prizadetih območjih silirati tudi močneje poškodovane posevke, ki so bili namenjeni za pridelovanje zrnja. Koruzo uspešno siliramo tudi v zasilnih silosih, če je silos tako narejen, da je možno tlačenje s traktorjem.

Letos še v večji meri kot običajno pokladajo goveji živini celo koruzno rastlino namesto druge zelene krme. Zaradi visoke škrobne vrednosti in olajšanja dela pri spravilu silažne koruze je to zelo ugodno, vendar moramo upoštevati, da sama koruza tako za molznice kot za pitovno mlado živino vsebuje premalo beljakovin in rudnin. Obrok dopolnimo najboljše z mlado travo, deteljo ali tudi travno silažo odnosno zgodaj košenim senom. Delež koruze naj ne bi presegal polovice obroka. Dodatno pokladamo tudi rudninski dodatek, ki vsebuje poleg soli tudi kalcij in fosfor.

Zaradi slabše koruzne silaže in velike porabe konzervirane krme v letnem obdobju, bo na posameznih območjih premalo kvalitetne krme za zimsko obdobje. Pospeševalna služba pri kmetijskih organizacijah na prizadetih območjih naj že sedaj prouči nastalo situacijo, da bi lahko pravočasno podvzeli ustrezne ukrepe.

Še o letošnjem odkupu pšenice

So bili plani realni?

Že ob lanskoletni jesenski setvi je bilo jasno, da planiranih površin, ki so bile zapisane v republiškem setvenem planu, v Pomurju ne bomo zasejali. Na to so pomurski kmetijci opozarjali že ob sklepanju pogodb s pridelovalci, da načrta nismo realizirali, pa je vzrok tudi v neugodnih vremenskih razmerah ob jesenski setvi. Čeprav so priprave na lanskoletno setev stekle pravočasno in so potekale dobro, iz omenjenih razlogov plana setve nismo izpolnili, in če k temu dodamo še letošnjo sušo, ki je marsikje pridelek znižala tudi do 30 odstotkov, potem ne čudi, če v Pomurju tudi nismo odkupili planiranih količin krušnega žita.

V republiškem planu je zapisano, da bi morale žitno predelovalne organizacije v Pomurju odkupiti 23 tisoč ton pšenice, vendar pa so doslej odkupile le okrog 17 tisoč ton. Čeprav je družbeni sektor oddal ves letošnji pridelek, zaradi slabše letine plana ni realiziral, še slabše pa je v zasebnem sektorju, ki je do 8. avgusta od planiranih 13.960 ton oddal le 8.721 ton in tako plan izpolnil le z 62 odstotki. Z odkupom najbolj zaostajajo v kmetijski zadrugi Panonka, kateri je republiški plan določil obvezo 8.500 ton, do 15. avgusta pa so kmetje oddali le 5.158 ton pšenice. V Panonki pravijo, da bodo do konca leta odkupili okrog 5.800 ton pšenice, kolikor znašajo tudi pogodbene obveznosti pridelovalcev, republiškega plana pa ne bo možno realizirati.

Sicer pa pomurski kmetijci pravijo, da obveze, ki jih za Pomurje določa republiški plan, niso realne. To še posebej velja za soboško občino, ki mora, denimo, pri pšenici nositi kar 61 odstotkov celotnega pomurskega plana, pri sladkorni pesi pa 45 odstotkov. Tako so obveze soboške občine do oddaje pšenice enake obvezam, ki jih imajo ostale tri pomurske občine in ptujska skupaj, takšna razdelitev pa gotovo ni realna. Ugotoviti je treba bilanco celotne kmetijske proizvodnje po hektarju, pravijo soboški kmetijci, saj sicer očitki, da ne izpolnjujejo planskih obvez do oddaje pšenice, mečejo slabo luč na soboško kmetijstvo.

Letošnji odkup pšenice v Pomurju so ocenjevali tudi za zadnji seji Pomurskega medobčinskega sveta Socialistične zveze in se pridružili že omenjenim ugotovitvam, hkrati pa poudarili, da je treba do konca leta zastaviti vse sile, da bi odkupili še dodatne količine pšenice. Prav tako pa se mora socialistična zveza vključiti tudi v priprave na jesensko setev. To mora biti v prihodnjem obdobju ena od prioritetnih nalog, v akcijo pa naj se vključujejo predvsem sveti za kmetijstvo pri socialistični zvezi, skupaj z odbori za intenzifikacijo rastlinske proizvodnje v posameznih občinah. Vendar pa se pri tem ne smemo omejiti le na politično akcijo, saj bi bil učinek lahko nasproten, pač pa je treba dati poudarek strokovnemu delu.

L. Kovač

hlevit®
tlak za hleve LJUBEČNA Celje

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek (25. avgusta) — sejmišče so tudi tokrat odprli ob 6.00 — so rejci pripeljali v Turnišče 112 pujskov, starih od 7 do 10 tednov. Prodali so jih okrog 75, cene pa so se gibale od 5.500,00 do 8.000,00 dinarjev za par.

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE PRIPOROČA

Skladiščenje krompirja

Naloga skladiščenja je, da čim bolj ohranimo zunanjo in notranjo kakovost krompirja. Na kakovost skladiščenja vplivajo že vsi postopki med rastjo, predvsem pa kvaliteta sorte in uskladiščenja. Kakovost krompirja, ki prihaja iz skladišča ne more nikdar biti boljša kot kakovost krompirja, ki ga uskladiščujemo. Ker del krompirja skladiščimo, moramo paziti, da pride z njive krompir čim manj poškodovan in da krompir dobro pripravimo za krajše ali daljše skladiščenje.

Skladiščenje ni pravzaprav nič pridelovanje, ampak čuvanje pridelka, razen v primeru semenskega krompirja. Ker je obdobje skladiščenja zelo pomembno za pridelek v prihodnjem letu in ga zato skladiščimo v posebnih pogojih.

Krompir skladiščimo v gajbicah, paletnih boksih ali infuza v prostorih z naravnim zračenjem ali s pomočjo prisilne ventilacije. Pri skladiščenju večjih količin v razsutem stanju pride v poštev le skladiščenje s prisilno ventilacijo. Krompir v gajbicah uspešno skladiščimo tudi v prostorih z naravno ventilacijo ter uporabljamo ventilatorje le za prezračitev oziroma izmenjavo zraka v prostoru v kolikor je normalna ventilacija premajhna. Jedilni krompir skladiščimo pri temperaturi med 6—10° C.

Pri skladiščenju nastanejo izgube in sicer zaradi:
— dihanja,
— izhlapevanja,
— kalitve ter
— trohnjenja in gnitja gomoljev.

Vsi postopki pri skladiščenju, od sušenja, zračenja, ohlajevanja in zaščite proti boleznim imajo cilj znižanje izgube na teži in kakovosti skladiščnega krompirja.

Prvi mesec skladiščenja, takoj po izkopu, je kalo 1 do 5 %. Kasneje pa 0,5 do 1 % mesečno pri normalnem skladiščenju. Pri daljšem skladiščenju jedilnega krompirja uporabljamo po navodilih sredstvo proti kaljenju.

Teža 1 m^3 krompirja je 670—700 kg. Za skladiščenje 1 t krompirja v razsutem stanju rabimo okoli 1,5 m^2 prostora. V razsutem stanju krompir lahko skladiščimo v višino 3 do največ 4 metre. Na en m^2 lahko tako skladiščimo 2,0—2,6 t.

Če skladiščimo v vrečah v višini do 3 metre, lahko skladiščimo tudi do 1800 kg/m^3. Vendar takega, zlasti dolgotrajnega skladiščenja, ne priporočamo.

V boksih ali gajbicah lahko na 1 m^3 uporabljenega skladiščnega prostora računamo s 500—530 kg/m^3 skladiščnega krompirja. Ker pa ni možnosti poškodb zaradi povzročenih pritiskov, lahko skladiščimo poljubno visoko.

Pri skladiščenju moramo paziti, da ne nastane kondenz v zgornjih plasteh gomoljev ali na stropu, kar se rado zgodi spomladi ali kadar krompir ogrevamo.

Komisija za delovna razmerja pri TO PG Beltinci **objavlja** prosta dela in naloge za nedoločen čas:

— dveh živinorejcev

na FE Motvarjevci

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev imeti dokončano osnovno šolo in najmanj do 6 mesecev delovnih izkušenj.

Na razpolago je družinsko stanovanje.

Pismene prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 8 dni od dneva objave na naslov:

Kadrovska služba, ABC Pomurka — KG Rakičan, 69000 Murska Sobota.

Na podlagi 6. in 7. člena Pravilnika o delovnih razmerjih, Komisija za delovna razmerja IMP — DO „PANONIJA", kovinska in elektroindustrija, Murska Sobota, Bjedičeva 1,

objavlja

za nedoločen čas prosta dela in naloge:

SAMOSTOJNI REFERENT

prodaje kmetijske mehanizacije
(en izvrševalec)

Pogoji:
— višja šolska izobrazba strojne, ekonomske ali agronomske smeri z eno leto delovnih izkušenj ali
— srednja šola strojne ali ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj od tega vsaj 2 leti v prodaji.

Poskusno delo 90 dni.

Kandidati vložijo pismene prijave z ustreznimi dokazili na naslov podjetja Kadrovsko-splošni sektor, Bjedičeva 1, Murska Sobota.

Razpis velja do zasedbe.
Možnost nastopa dela je takoj ali po dogovoru.

Vse informacije lahko interesenti dobijo v kadrovsko-splošnem sektorju ali po telefonu št.: (069) 21-750, vsak delovni dan.

PROSTOVOLJNOST V SOCIALI

Med usmiljenjem in tožbami

Gospodinjski servis za pomoč družini v soboški krajevni skupnosti Alije Kordoša, socialno-zdravstvene komisije v Bakovcih, Beltincih, Martjancih, Rakičanu in še marsikje, socialna „službe" v Rašicinem tozdu Beltinka v Beltincih, Konstruktorjevem tozdu Pomurje v Murski Soboti, tovarni oblačil in perila Mura in v drugih kolektivih — vsi ti bi lahko bili v marsičem zgled za prostovoljno, solidarnostno delo na področju sociale, točneje pri skrbi za sočloveka v pokrajini ob Muri.

Naj se bere kot še tako pretirana domneva, vendar se zdi, da razburkane gospodarske razmere medčloveškim odnosom niso ravno naklonjene. Potrošništvo že lep čas močno spodjeda sicer globoke in krepke korenine solidarnosti, po kateri sicer slovi Pomurje — tudi v socialnem skrbstvu. Resda mu glede organiziranosti ni kaj dosti očitati — tako recimo center za socialno delo v Murski Soboti tvorno sodeluje zlasti s patronažno službo, ambulantami, bolnicami, oddelki in postajami milice, krajevnimi uradi, socialno-zdravstvenimi komisijami, večino interesnih skupnosti, družbenopolitičnimi organizacijami, društvi in združenji — lahko pa bi mu glede „pokrivanja terena". Še vedno je namreč na območju Goričkega in Slovenskih goric nekaj sto nebogljenih (invalidnih!?) in betežnih starostnikov, ki jim jesen življenja mineva v hiranju in — tudi to se godi! — lakoti, ali so tarča samopašnosti in izživljanja zdravih, nemara celo njim najbližjih. Kakšne usodne posledice imata kronična predaja alkoholni omami (zasvojenost!) in grabežljivost ljudi po imetju, se tod najbolje (s)pozna. Ker doživljajo taki in podobni primeri epiloge ponavadi na sodiščih oz. pri odvetnikih, toliko slabše za medsebojne odnose. Pri ostarelih kmetih so stiske še večje: „Ob sorazmerno dobro zastavljenih prizadevanjih za izboljšanje socialne varnosti ostarelega kmeta, so le-ti v naši občini še vse preveč domena in kategorija socialnega skrbstva, namesto da bi v svoji starosti uživali sadove svojega, v večini primerov pridnega dela, tako kot ostali upokojenci. Tako pa se jih v svoji socialni stiski veliko obrača po družbeno denarno pomoč na skupnost socialnega skrbstva." Tako je med drugim zapisano v lani izdelani analizi o problematiki ostarelih oseb v občini Murska Sobota. Sicer pa bi veljalo vprašanje, čemu vse so prepuščene invalidne kmečke osebe na terenu, „preveriti" na nekaj povsem konkretnih primerih. Marsikje je žal še vedno tako: ti očeta do praga, sin tebe čez prag.

S tem smo pravzaprav prišli do bistva stvari: sosedske pomoči oz. laične nege na domu. Starostniku, ki je bolan, je treba poklicati zdravnika, mu prinesti zdravila, urediti prehrano, ga negovati, mu počediti stanovanje, prinesti kurjavo in zakuriti, če je to zimski čas. Se pravi, da pri sosedski pomoči brez posluha in srca za starega človeka ni mogoče. Podobno velja za laično nego, kjer kaže, da imajo prvo in zadnjo besedo še vedno patronažne sestre. Te namreč v družinah starostnikov svetujejo ustrezen zdravstveno-higienski red, ureditev bivališča, prehrano, osebno higieno, delo, razvedrilo in drugo. Ob tem po naročilih pristojnih zdravnikov opravljajo strokovno-zdravstveno nego starejših občanov, ki zajema različne posege, osnovno nego in nenazadnje usposabljanje svojcev za negovanje starostnikov. Doslejšnje izkušnje kažejo, da so se često soočale z nalogami, ki bi jih lahko brez posebnih težav opravil že količkaj usposobljen sosed, znanec, sorodnik ali prijatelj bolnega starčka ali starke.

Toda — kako ljudi usposobiti za sosedsko pomoč oz. laično nego na domu? „Predvsem je potrebno vse kandidate za sosedsko pomoč prepričati, da ne gre za nobeno miloščino, ampak iskreno tovariško pomoč zdravih in sposobnih občanov tistim sovaščanom, ki zaradi starosti, obolelosti ali kakršnihkoli drugih razlogov ne morejo v dovoljni meri skrbeti sami zase, nimajo pa nikogar od svojcev, ki bi bil dolžan in sposoben skrbeti zanje. „Iz pismenega predloga postopka za uvedbo sosedske pomoči v krajevnih skupnostih, ki ga je izdelal soboški center za socialno delo, naj povzamemo še naslednje:

„Nosilec sosedske pomoči naj bi bila praviloma socialno-zdravstvena komisija s koordinatorjem dela in namestnikom. Njeni izvajalci so lahko člani Rdečega križa, mladinci in mladinke, osnovnošolci od šestega razreda naprej in drugi. Sosedska pomoč temelji na prostovoljni osnovi in je torej brezplačna."

S tega vidika je vprašljivost poslanstva, ki naj bi ga opravljal že uvodoma omenjen gospodinjski servis za pomoč družini v soboški krajevni skupnosti Alije Kardoša, toliko večja. Zamislili so si ga namreč v bistvu na polprofesionalen način: pomoč v krpanju, šivanju, varstvu otrok in podobnem nudijo za določeno plačilo. Ravno zaradi tega in delno tudi sila razvejanega delovnega področja — posega namreč v patronažno, „čisto" socialo, otroško varstvo in še kam — članicam še neuradno ustanovljenega gospodarskega servisa ni uspelo dobiti registracije in dovoljenja. (Še en dokaz več, kako smo sformalizirali tudi prostovoljnost v sociali!) Zanimanje in povpraševanje po njem pa je veliko!

Kaj vse se da storiti brez nekakšnega lažnega usmiljenja oz. tožarjenja, najlepše kaže primer iz Beltinke. Tu se — po zagotovilih Ludvika Barbariča, vodje splošnokadrovskega sektorja — niso nikoli obotavljali, ko je bilo treba priskočiti na pomoč članu kolektiva, pa naj je šlo za še tako trd oreh. V to se je med številnimi drugimi lahko prepričal tudi 34-letni Aleksander Lopert, ki ga je pred dvema letoma — ne po lastni krivdi! — zadela huda prometna nesreča. Ker se je ravno takrat lotil gradnje lastne stanovanjske hiše in je po nesreči vse kazalo, da je ne bo zmogel dokončati, so mu v temeljni organizaciji ne le odobrili stanovanjski kredit, ampak mu tudi udarniško pomagali, da si je postavil dom. Letos januarja se je vnovič vključil v delovni proces — dnevno dela štiri ure, lažja dela.

Zdaj ga skrbi le še postopek glede plačila odškodnine za poškodbe, dobljene v prometni nesreči, ki se že kar predolgo vleče. Tudi pri tem je in še posreduje temeljna organizacija.

Čeravno bi lahko v zadnjem primeru odprli dilemo o vseh zakonskih in siceršnjih pristojnostih, ki jih ima v zvezi s socialno varnostjo zaposlenih organizacija združenega dela, je bolje, da zapis sklenemo z mislijo, ki bi jo morali mnogo bolj upoštevati. Gre namreč za to, da je veliko preudarneje in smotrneje socialni problem razvozlati „doma", kakor pa ga precej obešati na veliki zvon (beri: pleča socialnih delavcev). Če pa to ni mogoče, potlej se ga morajo lotiti vsi pristojni in odgovorni dejavniki, kajti le tako bo (tudi) pri prostovoljnem, solidarnostnem delu v sociali manj nihanj med usmiljenjem in jadikovanjem.

Branko ŽUNEC

MURSKA SOBOTA

Uspešno gospodarsko polletje

Zaradi težav pri zagotavljanju surovin in reprodukcijskega materiala so polletna gospodarska gibanja v soboški občini razmeroma ugodna. Čeprav pri tem ne gre prezreti, da je na spodbudnejše poslovne rezultate v mnogočem vplival močan porast cen. Tako so dosežena naslednja realna gibanja: rast družbenega proizvoda za 4,3 odstotka, industrijske proizvodnje za 3 odstotke, izvoza za 12 odstotkov, produktivnosti za 3 odstotke in zaposlenosti za 1,8 odstotka. Le-ta so, razen pri zaposlovanju, celo nekoliko nad ciljі letošnje občinske resolucije, kar vliva določen optimizem.

To so med drugim poudarili na seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti, ko so temeljito pretresali šestmesečne rezultate gospodarjenja, ki jih je pripravila Služba družbenega knjigovodstva. Ohrabruje tudi podatek, da so po nekajmesečnih zaostajanjih v industriji dosegli porast proizvodnje. K temu je zlasti prispeval večji obseg proizvodnje v živilskopredelovalni industriji, kakor tudi nadpovprečna rast v kovinski, nekovinski, lesni industriji in industriji gradbenega materiala. Po drugi strani pa je značilno, da se je ob dokaj ugodni rasti celotnega izvoza, ki je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem višji za 24 odstotkov, poslabšala njegova struktura, saj že 20 odstotkov vrednosti izvoza odpade na kunarsko področje. Ta delež je namreč kar štirikrat večji od lanskoletnega.

Znatno bolj zaskrbljujoče je, da se je število zaposlenih v soboški občini v primerjavi z decembrom 1982 dejansko zmanjšalo za 0,2 odstotka, kar dokazuje, da še mnogokje v polni meri ne uveljavljajo nadomeščanja delavcev. K negativnim gibanjem pa je treba prišteti še naraščanje nelikvidnosti, povečanje obveznosti za splošno porabo, visoko rast obresti za kredite ter izgube, ki pa so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem relativno malo porasle, in sicer za 3 odstotke. Opazen je tudi realen padec investicijskih vlaganj in sredstev za osebne dohodke, ki v negospodarstvu zaostajajo za 5 indeksnih točk, čeprav je dopuščena enakomerna rast.

V razpravi so člani soboškega izvršnega sveta sprejeli stališče, da je treba dati poseben poudarek nadaljnjemu povečanju proizvodnje in izvoza, od vseh organizacij združenega dela pa bodo terjali pojasnilo za različna gibanja gospodarskih pokazateljev, zlasti še glede nenormalne rasti dohodka, izvajanja stabilizacijskih programov itd. Podrobneje bo treba analizirati tudi gibanje skupne in splošne porabe na področju družbenih dejavnosti. Zaradi nenormalnih razmerij v delitvi osebnihdohodkov med gospodarstvom in negospodarstvom, so sklenili, da glede na rast OD v gospodarstvu lahko do konca septembra v negospodarstvu povečajo OD največ za 18,2 odstotka.

Milan Jerše

ZAKAJ TAKO?

STRAST PRAVDANJA

Nič novega ni, da ljudje veliko bolj zaupajo avtoritativnim odločitvam državnih organov (rednim sodiščem), kakor pa tistim, ki se ukvarjajo s pravno pomočjo ali se po svojih najboljših močeh in sposobnostih trudijo v poravnalnih svetih pri krajevnih skupnostih. Vzrokov za to je več.

Pri pravni pomoči tiči poglavitrik v štiri leta starem zakonu, ki je hotel uveljaviti njene različne oblike, ne da bi sestavljalci zakona dovolj upoštevali materialne možnosti, saj tudi pravna pomoč nekaj stane. Stanejo pravniki, prostori in stane kajpada sama praktična izvedba pravne pomoči. Ponuja se tudi domneva, da zakon ni predvidel vseh „mehanizmov", ki naj bi vse zamisli o pravni pomoči uresničili. Tako nam, denimo, izkušnje v Pomurju kažejo, da se — navkljub večletnim prepričevanjem in priporočilom iz republike — še nismo mogli zmeniti, da bi jo organizirali enotno za vso regijo. Po občinah jo nudijo, kakor se jim zdi najbolj prav, v bistvu pa se s tem dražijo in zavlačujejo postopki, vrstijo se tožbe, ugovori in pritožbe, nazadnje pa predmet spora običajno pristane na sodišču.

Pri poravnalnih svetih v krajevnih skupnostih, ki naj bi razbremenili sodišča v vseh tistih primerih, ko se lahko občani spravijo, je stanje še slabše. Ne, da ti ne bi imeli dela, prej narobe, še preveč ga je. Moti pa spoznanje, da sklepi poravnalnih svetov nimajo moči sodnih odločb in torej niso obvezni. Ravno tu tli nejevera ljudi, da bi pri njih iskali zadoščenje in svojo pravico, zato se najraje obračajo na državne organe (sodišča).

Spori iz zakonskih in družinskih razmerij (na primer: obstoj, neobstoj, veljavnost, neveljavnost zakonske zveze, razveza, izpodbijanje očetovstva in materinstva, vzdrževanje otrok, zakonca in drugih oseb in podobno), iz stvarnega prava, dedovanja, pogodb iz pravnih poslov, stanovanjskih in gradbenih razmerij, s področja komunalnih in podobnih storitev, iz nadomestila škode in delovnih razmerij — to so najpogostejša področja, na katerih se zna razvneti pravdarska strast.

Začetek sporov — posebej na podeželju — je klasičen: znenada enemu od sosedov ni več pogodu sicer morda že leta ali desetletja utrjena „meja" (pot), ki ločuje posestvi — „moralabi segati malo bolj na sosedovo posest!" — in pride do prvih „prask". Pogajanja se sprevržejo v žuganja, ta v obrekovanja in ne tako redko si soseda skočita v lase, tako da je zadeva zrela za sodišče.

Pravzaprav pride na sodišče več stvari: kazenska, nato civilna — če ni prišlo do medsebojnega obračunavanja je lahko vrstni red zamenjan — sledijo ugovori in pritožbe in ponavadi novi postopki. Vse je odvisno od vzdržljivosti strank. Te pa ljudem v Pomurju ne manjka. Pri nas je sploh veliko takih in podobnih pravdanj, še zlasti pa se ta ostrijo v teh napetih razmerah. Morda ne bo odveč glede sporov pri dedovanju navesti resda malce drznega, a kar umestnega dvoma Svetozarja Ilešiča, ki je v razpravi Problemi Pomurja v geografski osvetlitvi (Svet ob Muri, štev. II/1 od leta 1957) med drugim zapisal: „. . . ali ni morda prav tako tista parcelna razdrobljenost zemljiške posesti oz. preobteženosti kmetij s solastniškimi deleži, ki igra tako zaviralno vlogo v kmetijstvu, vsaj deloma tudi posledica sezonstva in ne samo njegov vzrok, ker ga ni med dediči, ki bi se spustil v težko borbo za ohranitev in vzpon kmetije, temveč gre raje za zaslužkom po svetu in z njim krpa domači primanjkljaj. Do tega dvoma imamo pravico vse dotlej, dokler nam o famoznem, nujnem vplivu nekakšnega madžarskega dednega prava na to posestno razdrobljenost nekdo ne napiše nekaj dokumentiranega . . ." Čeprav je poudarek drugje — na razlogih pomurskega sezonstva — nas navedek svari, kje lahko pričakujemo, da bo prišlo — in je tudi v resnici doslej že ničkolikokrat prihajalo — do razdorov na našem podeželju.

Kako priti do živega tem in takim spoprijemom, da bodo kar najmanj boleči? Za zdaj očitno ni druge rešitve, kakor za vsako ceno uveljavljati že omenjano pravno pomoč oz. poravnalne svete. Nekaj zgledov po organizacijah združenega dela in na terenu že imamo, predvsem tam, kjer so spoznali, da se pravdarstvo ne splača, kajti sodni mlini meljejo počasi — tudi civilne spore. Je pa še nekaj: najdejo se taki ki za uveljavitev lastnih interesov ob vsaj osnovnem poznavanju prava krepko mešajo štrene sodišču. V postopku namreč iščejo vedno nove in nove napake in vrzeli in s tem dobesedno izrabljajo možnosti, ki jim jih daje pravo. V bistvu gre marsikdaj za nagajanje, ki mu tudi sodniki le stežka napravijo konec. Če se vsemu temu pridružujejo še šibka organizacijska, kadrovska in gmotna usposobljenost sodišč ter nekatere druge težave, se logično zastavlja vprašanje: ali se pravdarstvo splača?

Branko Žunec

INTERVJU

Za skladnejši razvoj regije

Zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, kjer je trenutno zaposlenih 26 delavcev, v glavnem z visoko in višjo izobrazbo, je raziskovalna organizacija pomurskega pomena. Na nekaterih področjih, kot je, denimo, izdelovanje razvojno-raziskovalnih nalog, pokriva celotno področje Pomurja, intenzivneje skrbi za urejanje prostora v občinah Gornja Radgona in Murska Sobota, ukvarja pa se tudi z urbanistično dokumentacijo, investicijskimi programi in podobnim. Več o tej instituciji boste zvedeli v pogovoru z direktorjem Zoltanom Severjem.

VESTNIK: Katere so osnovne dejavnosti in naloge vašega zavoda?

ZOLTAN SEVER: Poleg oblikovanja in uresničevanja raziskovalnih programov s področja ekonomskih, socioloških in prostorskih ved, se ukvarjamo z urejanjem prostora in izdelovanjem urbanistične dokumentacije. Gre za vrsto ekonomskih in investicijskih razvojnih programov ter njihovo vodenje, vključno z gradbenim in finančnim nadzorom; to je investicijskim inženiringom. Hkrati se vključujemo v družbeno planiranje na makro in mikro nivoju ter v vseh vidikih družbenega planiranja. Naloga zavoda je, da se v čim večji meri vključi v razvojno aktivnost regije v smislu lastne samoiniciativnosti, izvirnosti, z dajanjem razvojnih pobud na podlagi raziskovalnih in drugih nalog ter pri pripravi planskih dokumentov o dolgoročnem razvoju regije. Zaradi izboljšanja kvalitete in racionalnega zaposlovanja strokovnih kadrov, zlasti urbanistov in planerjev, pa si prizadevamo, da bi v Pomurju imeli za celotno regijo organizirano skupno institucijo.

VESTNIK: S kakšno problematiko pa se pri tem srečujete?

ZOLTAN SEVER: Zaostrene gospodarske razmere nas ovirajo pri uresničevanju razvojnih konceptov. Na naš razvoj in vse naše dejavnosti, s čimer je povezano tudi vprašanje pridobivanja dohodka, pa neposredno vpliva še posebej usihanje investicij. Drugi problem je veljavnost zakona o varstvu kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti. Ta zakon je namreč v veliki meri omrtvičil urbanistično dejavnost, saj je precejšnje število izdelanih urbanističnih dokumentov začasno postavljeno na police. Po drugi strani pa sedaj hitimo z drugimi nalogami, predvsem s kategorizacijo kmetijskih zemljišč v občinah Murska Sobota in Gornja Radgona, kakor tudi z nalogami pri spremembi družbenih planov, še posebej v prostorskem vidiku, s katerim se ukvarja naš zavod. Šele ko bodo opravljene te naloge, bo seveda lahko prišlo do nadaljevanja del na področju sprejemanja že pripravljenih urbanističnih dokumentov. Gre zlasti za urbanistični načrt za Mursko Soboto in za celo vrsto zazidalnih načrtov v pomurskih občinah.

VESTNIK: In katere večje raziskovalne naloge pripravljate?

ZOLTAN SEVER: V tem trenutku je največja naloga na področju raziskovanja prestrukturiranja pomurskega gospodarstva. To nalogo financirajo vse občinske raziskovalne skupnosti v regiji, od nje pa veliko pričakujemo, ker bo pripomogla k oblikovanju dolgoročnega razvoja v organizacijah združenega dela. Naloga je že narejena v dveh fazah, tretjo in četrto fazo pa pripravljamo. V Murski Soboti je v pripravi še podobna raziskovalna naloga, ki pa je že bolj konkretizirana. Ta se ukvarja z izdelavo dolgoročnega razvojnega programa, ki bo me dolgoročnega razvoja, ki bo do omogočile dokončno pripravo dolgoročnega plana soboške občine. Nadalje pripravljamo kategorizacijo zemljišč v radgonski in soboški občini ter spremembe družbenega plana v prostorskem vidiku. Z vse navedenim velja za zelo pomembno uresničevanje programa informatizacije, posebej zato, ker ju je v preteklosti to obšlo. Tako so že narejene predhodne lokacije za informacijski in meritveno-raziskovalni postaje, v teku pa so tudi vse pripravljalna dela vključna z investicijskim programom. Ta naloga bi morala biti končana v tem letu. Na osnovi tega bi se združeno delo dokončno odločilo, ali je sposobno priti do plina po letu 1985, ko bi v SR Sloveniji prišle dodatne količine tega cenjenega goriva, in je odločitev ga plina. Do takrat pa bi se OZD morale preorientirati na uporabo plina.

Naslednja pomembna naloga je vključevanje v družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo pri SIS. Tu potekajo investicijska opravila. Prišli smo do ustreznega samoupravnega sporazuma, v katerega bi se naj vključevali predvsem samostojni izvajalci in vsi tisti dejavniki, ki vplivajo na racionalno in cenovno stanovanjsko gradnjo. V mislih imam tudi komunalno in stanovanjsko opremo stavbnega zemljišča itd. Gre še za vrsto tekočih zadev, s katerimi se ukvarjajo urbanisti, poleg tega pa vodimo še nekatere druge investicije. V okviru medobčinske gospodarske zbornice pa se bo strokovna služba prizadevala za hitrejši in skladnejši razvoj regije, v kar bi se naj na ustrezen način vključile tudi vse razvojne organizacije in razvojne službe v OZD.

Milan JERŠE

Zoltan Sever, diplomirani ekonomist.

BODICA

IMAŠ ŽENO — VRNI LJUBICO!

Zanesljivo ga ni med starejšimi, ki ne bi poznali tiste znane, prevojne parole: tu smo, vaši smo. Tudi ta: glasujmo za boljše prihodnost, nam je prišla vedno prav.

Zdaj smo s parolami veliko bogatejši, kar sploh ni presenetljivo. Zdi se, da bo vsaj približno držalo, resda nekoliko bolj umovanje: hujši časi, boljši govori in drznejše parole. Saj nekako vemo, za katere gre? Da ne? Potlej pa naj vam kar postrežemo z njimi.

Imaš hišo — vrni stanovanje. Imaš njivo — vrni delovno zemljišče. Nisi sposoben — vrni funkcijo. Predlagaj kaj boljšega! Lahko bi seveda še naštevali in navsezadnje bi se morda v našem „arsenalu" najti tudi tista: Imaš ženo — vrni ljubico. Ja, ja, ... bi se morali ukvarjati z njo in mi z njimi. Očitno pa tudi parole niso več tiste, kar so bile nekdaj.

VODILNI JUGOSLOVANSKI PROIZVAJALEC TRAKTORJEV NA KMETIJSKO-ŽIVILSKEM SEJMU V GORNJI RADGONI

V središču pozornosti obiskovalcev letošnjega 21. kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni, med katerimi so bili seveda individualni kmetijski proizvajalci in predstavniki kombinatov in zadrug, so se nahajali traktorji in kmetijski stroji IMT, namenjeni opremljanju zasebnega kmetijstva in družbenega sektorja.

Posebno obeležje letošnjega sejma predstavlja približevanje tovarne zasebnemu kmetijstvu.

Znano je, da približno 80 odstotkov traktorjev na jugoslovanskih poljih nosi oznako »IMT«. Prav tako večina priključkov izhaja iz proizvodnih hal IMT ali pa iz delavnic njenih kooperantov. Zato je razumljivo, da zanimanje kmetovalcev za izdelke IMT, še zlasti pa za cene in dobavne roke traktorjev in priključkov, narašča.

Kmete bodo gotovo najbolj zanimali novi izboljšani traktorji, med katerimi najbolj izstopa traktor IMT-565. Ta ima motor z močjo 46,5 kW, namenjen pa je za celo vrsto kmetijskih del, od predsetvene priprave zemlje prek globokega oranja pa do setve. Sodi v kategorijo srednjetežkih strojev, ki jih najbolj primanjkuje kmetovalcem v ravninskih predelih.

Posebna ocena velja tudi za traktor IMT-565 DV, ki ima pogon na vsa štiri kolesa. Novosti sta tudi traktorja IMT-569 in IMT-587. Zasebnemu kmetijstvu so namenjeni tudi nekateri priključni stroji, kot je sadilnik za krompir-dvovrstnik. Doslej smo morali takšne stroje uvažati in smo zanje izdvajali precejšnja devizna sredstva. Novost je tudi enovrstni sadilnik krompirja, majhne teže priključiti pa ga je moč že na traktor z močjo 30 kW.

Široko uporabo v proizvodnji bo po mnenju strokovnjakov našel tudi kombajn za spravilo sladkorne pese. To je dvovrstni stroj, namenjen predvsem kmetom, priključimo pa ga lahko na traktor z močjo 30 kW.

Od novosti je potrebno omeniti tudi prednji ravnalec za traktor, ki je namenjen tako delom v kmetijstvu kot za meliorizacije. Pozimi lahko stroj uporabimo za čiščenje snega na lokalnih poteh. Traktorji IMT predstavljajo sodobne konstrukcijske rešitve, kar lahko trdimo tudi za njihove priključne stroje in orodja. Pozornost kmetov pa vse bolj privlačijo »de luxe« modeli, ki se odlikujejo z najsodobnejšo izvedbo, hidravličnim upravljanjem, predpisanimi varnostnimi kabinami in ventilacijsko napravo.

V zadnjih letih so konstruktorji IMT posvetili posebno pozornost smotrnemu izkoriščanju traktorjev. To so dosegli z izvedbo, ki omogoča priključitev nošenih, polnošenih in vlečnih priključkov. Dejstvo je, da IMT izdeluje traktorje, priključne stroje in orodja I., II. in III. kategorije, namenjene za osnovno obdelavo ter predsetvenoobdelavo zemljišča, trošenje gnojil, setev in sajenje, medvrstno obdelavo posevkov, spravilo in transport kmetijskih pridelkov ter opravljanje vrste drugih del.

V programu razvoja so začrtali tudi izdelavo velikega števila strojev, namenjenih za opremljanje zasebnega in družbenega kmetijstva. V naslednjih letih bodo kmetje lahko nabavili nove, kakovostne stroje, kakršnih na našem trgu še ni bilo.

Kultivatori z vzmetmi

Novi izdelek IMT je kultivator z vzmetmi in sedmimi motičicami. Vzmetni kultivatorji imajo lahko devet, enajst ali trinajst motičic.

Namenjeni so za medvrstno obdelavo v dolgoletnih nasadih, sadovnjakih in vinogradih, uporabljamo pa jih lahko tudi za medvrstno obdelavo drugih poljščin ter za predsetveno pripravo zemljišč. Priprava zemlje, uničevanje plevela, zaoravanje strnišča, rahljanje travnikov, nadzor erozije in vlage v zemlji, obnavljanje pašnikov — vse to so dela, pri katerih se omenjeni stroj izredno odlikuje.

36-letna tradicija IMT zagotavlja kvaliteto izdelkov-traktorjev in kmetijskih strojev — iz njihovega proizvodnega programa.

Vse informacije glede nakupa, cen in dobavnih rokih lahko dobite v prodajno servisnih centrih v Sloveniji in centrih, ki gravitirajo s svojo bližino slovenskim kupcem v:
Avtoradgoni — Gornja Radgona,
KZK Kranj,
KK Krško, Ferromoto Maribor TOZD Agrooskrba,
Autokuča Čakovec,
Agrooprema Zagreb — Pojatno in prodajno-servisnem servisu v Hrvatskih Karlovcih.

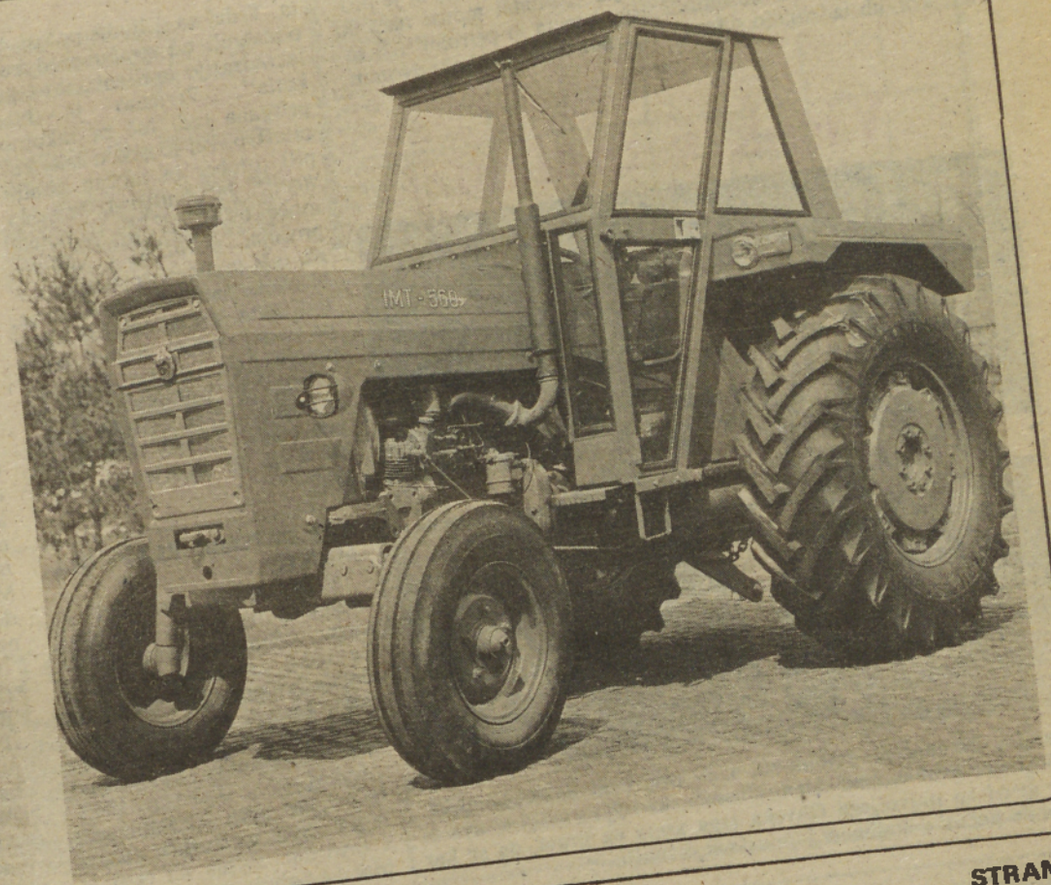

MALI OGLASI NEKOČ

KJE JE ZLATA ZAPESTNICA Z DIAMANTOM?

Mali oglasi v časopisu so menda zelo brani. Tako je tudi z malimi oglasi v Vestniku. Kako tudi ne, saj so „trgovina z največjo ponudbo". Nekaj dokazov za to trditev! V trgovini, pa naj je to Agrotehnika, Poljopskrba, Jeklotehna . . . ne morete nabaviti traktorja, če pa prebirate male oglase, boste hitro zvedeli, kje lahko takoj kupite ta delovni stroj. Ravno tako je z avtomobili; v trgovinah jih ni, oziroma je treba nanje čakati po več mesecev, medtem ko je ponudba avtomobilov v malih oglasih velika. V Vestnikovih malih oglasih lahko zveste tudi za možnost drugih kupčij. Ne nazadnje si lahko preko oglasa priskrbite celo zakonskega partnerja . . .

Zanimalo nas je, kaj so Pomurci prodajali, kupovali . . . v prvih letih izhajanja našega časopisa. Prelistali smo torej številke Ljudskega glasa (prva je izšla 18. februarja 1949. leta) in Obmurskega tednika in se ustavili v letu 1953. Torej boste v nadaljevanju branja tega prispevka lahko zvedeli za vsebino malih oglasov **pred 30 leti.**

OČALA ZA SREDNJE SLABOVIDCE

Mali oglasi so se v Ljudskem glasu pojavili šele v 19. številki. Sicer pa pojdimo lepo po vrsti. Najprej poglejmo oglase, v katerih so naši bralci ponujali v prodajo razne predmete. Torej oglasi, ki jih uvrščamo v rubriko „prodam". Zanimivo, da je bil prvi občan, ki je ponujal prodajo globokega otroškega vozička. Kakšen je bil 1949. leta otroški voziček, si lahko (mlajši) samo mislimo. Tak, kot jih izdelujejo danes, prav gotovo ni bil. Enako lahko z gotovostjo trdimo za „dobro ohranjena očala ameriške znamke, primerna za srednje slabovidce." Tak je bil namreč naslednji oglas. „Dobro ohranjen šivalni stroj znamke dürkop" pa je morda še zdaj na kakem podstrešju, seveda, če ga zbiralci starega železja niso odpeljali na odpad. Ker imamo zdaj slabše pohištvo kot nekoč, se utegne zgoditi, da še niso skurili tudi „dveh kompletnih spalnic iz trdega in mehkega lesa," ki ju je pred več kot 30 leti ponujal nek občan iz Murske Sobote. Nič takega pa si ne upamo domišljati za „dobro ohranjen 4-cevni radio minerva na baterijo", saj imajo zdaj pri vsaki hiši po več transistorskih sprejemnikov. No, „dva nagrobna spomenika", ki ju je prodajal nek Mariborčan, pa morda še stojita. Verjetno kaka babica še poganja „šivalni stroj singer v dobrem stanju", ki ga je oglaševalec ponujal v prodajo za denar ali „za brejo kravo". Ob tem oglasu morda kaže spomniti, da so bili nekoč šivalni stroji sila dragi, če je bilo treba dati za rabljenega brejo kravo. Danes dobiš za tako „živinče" pet šivalnih strojev. Nič pa ne vemo, kakšna je dandanašnji cena „ovce svilene dlake". Tak oglas je izšel 1951. leta. Lastnik jo je ponujal za „denar ali kaj drugega". „Reporeznice, izdelane v lastni delavnici Mestnega podjetja — Radio in finomehanične delavnice — izvrstne izdelave" (tak je bil oglas) zanjo že ni dobil. Morda pa je oglas prebral kmet iz Lončarovec, ki je prodajal „stabilni motor na suhi gas, bencin in petrolej". V tako zamenjavo ne kaže dvomiti, saj so na Goričkem nekoč imeli kar precej ovac in koz. Taka trditev velja tudi za konje. Kmet s Kuzme je prav gotovo tedaj lahko prodal „konjski par fuks, srednje težki, po zmerni ceni". Tudi „motoristi in mehaniki" so lahko naredili kupčijo, saj je nekdo prodajal „motorno kolo, novo lakirano, v razdrtem stanju, 200 kubičnih centimetrov, cena 40.000 dinarjev".

RŽENO SLAMO KUPIM

Tako kot zdaj, ko je manj oglaševalcev, ki dajejo oglas za rubriko kupim, je bilo tudi pred 30 in več leti. Prelistavajoč Ljudski glas oz. Obmurski tednik smo v septemberski številki 1949. leta zasledili oglas nekega občana, ki je imel za tedanje razmere kar precej pod palcem, saj je dal takle oglas: „motorno kolo 250—300 ccm in brezhibni radio kupim". Prej zapisana trditev o bogatašu sloni na dejstvu, da so si tedaj občani želeli predvsem bicikel. Prav s kolesi je tekla največja kupčija. Domnevamo, da si je dvokolo zaželel tudi eden izmed tedanjih novinarjev, saj je v časopisu izšel oglas „tisti, ki namerava prodati kolo, se naj zglasi v dopoldanskih urah v upravi Ljudski glas". Ne smemo pa prezreti tudi želje mnogih, ki so si želeli postati kmetje (tudi zdaj se povečuje zanimanje za življenje na kmetih). „Kupim do 6 hektarjev obsegajoče posestvo, hišo z gospodarskim poslopjem, v ljutomerskem okraju. Prevzamem tudi obveznost morebitnega preužitka". Oglas je izšel 1951. leta. Tedaj so si ljudje počasi že oddahnili od strahu pred kolektivizacijo in hrani „iz enega kotla". Verjetno je bila prižgana tudi luč za zakotno pisaštvo, saj je nekdo želel kupiti „dober in močan pisalni stroj". Je domneval, če bodo močni odtisi črk, da bo potem prošnja, pritožba . . . dobila na teži in bo hitreje rešena v birokratskem kolesju, ki se je tudi tedaj počasi vrtelo? Sicer pa tedaj bralci najbrž niso prezrli tudi oglasa Vinarske zadruge iz Ljutomera, ki je kupovala „rženo slamo v šopah (ritke) za vez vinogradov po 8 do 10 dinarjev za kilogram."

KJE JE NEBO PLAVI DIAMANT?

Pred 30 in več leti so Pomurci na veliko izgubljali razne osebne predmete. So bili že tedaj „raztreseni", jih je dajala živčnost, kot marsikoga zdaj, ko „ne ve, kje ima glavo"? Najbrž, sicer ne bi bilo množice oglasov za rubriko „izgubljeno". Tako je 1949. leta izšel oglas „izgubil sem moško suknjo ob priliki vožnje s tovornim avtom na cesti iz Murske Sobote do Cankove. V žepu sem imel ligitimacijo OF, sindikalno knjižico in izkaznico kolesa. Najdbo javiti na Ljudski glas Murska Sobota." Ta oglaševalec ni obljubil nagrade, pač pa je to storil naslednji. Takole je v malih oglasih priobčil: „Izgubil sem aktovko z vsemi dokumenti in vojaško knjižico. Kdor jo je našel, naj vrne dokumente, aktovko pa si naj obdrži za nagrado." Njegov sotrpin pa je „izgubil denarnico z dokumenti, vojaško knjižico, potrdila o obvezni oddaji. Najditelja prosim, da najdeno vrne proti nagradi, da si obdrži bone in denar." Nagrado je obljubil tudi član Baranjeve godbe. „Poštenega najditelja prosim, da proti nagradi vrne moško črno suknjo črne barve, ki sem jo izgubil 1. avgusta 1950 med 3. in 4. uro iz Murske Sobote v Radence." Tedanje poverjenstvo za notranje zadeve pa je priobčilo take oglas: „Leopold Čerpnjak iz Bodonec je izgubil pred trafiko Rozalije Kraflic v Murski Soboti denarnico s 700 dinarji v gotovini in okoli 300 kmečkih bonov. Denarnico so našle štiri osebe. Pridružila se jim je peta oseba s pojasnilom, da bo najden denar predala poverjeništvu za notranje zadeve. Ker to denarnice ni prijelo, se smatra dejanje za tatvino. Najditelje pozivamo, da se kot priče javijo na notranjo upravo." O nadaljni usodi denarja ne vemo. Tudi ne o tem, ali je imel učinek tudi take oglas: „Zlato zapestnico z nebo plavimi diamanti sem izgubila na poti od gostilne Makari v Bodoncih. Ker mi je drag spomin, naj jo pošten najditelj vrne."

ZOLTANA ZAMENJAL ZA DRUGO OSEBO

Prvi mali oglas, ki je izšel v Ljudskem glasu, predhodniku Vestnika, lahko uvrstimo v rubriko „zamenjam". To je razvidno tudi iz vsebine: „Okvir za kolo in nekaj delov za sestavo kolesa zamenjam za ovčji kožuh (polovični). Ponudbe na uredništvo." Oglas je izšel 30. junija 1949. leta. Oglaševalec je pač sredi leta mislil na hladno zimo. Da je kolo v prvih letih po osvoboditvi resnično bilo zelo cenjeno in drago, dokazuje tudi oglas „žensko kolo, novo, menjam za večjo količino cementa. Ostalo po dogovoru." Torej je bilo kolo vredno toliko kot večja količina cementa. Zdaj dobiš kolo za 8 vreč cementa! Nek drug oglaševalec pa je imel preveč gnoja in ga je ponujal v zamenjavo za slamo. Pa ne zaradi tega, da bi pozneje imel več gnoja? Nekoliko čuden pa je oglas o zamenjavi obrazov. „Izjavljam, da sem pomotoma zamenjal tovariša Zoltana Banfija z neko drugo osebo. Preklicujem nanj izrečene besede. F. S." Mož verjetno z neznancem, za katerega pa je mislil, da je ta pravi, ni lepo govoril, sicer besed ne bi prekliceval.

Sploh pa je v starih številkah veliko preklicev. „Preklicujem izjave in očitke, izrečene v nagli jezi in v navzočnosti delavcev, tovarišu . . .", „Ne priznavam dolgov, ki bi jih po gostilnah napravila moja žena . . .", „Izjavljam, da nisem plačnik dolgov moje žene . . . Opozarjam pred nakupom stvari, ki bi jih prodajala . . .", „Zadružnike KDZ Boreci obveščam, da ne vršim več predsedniških poslov ter tako preklicujem vse neresnične govorice, govorjene v sosednjih vaseh. Terezija . . ."

DEMOBILIZIRANI DIMNIKARSKI POMOČNIK

Dela Pomurci niso nikoli imeli dovolj, zato so šli po svetu oziroma so ga iskali na zunaj pomurskih območjih. Prvi oglas ponuja delo „zanesljivi hišni pomočnici." Seveda je morala „zanesljiva pomočnica" čez Muro v Maribor. Nismo pa raziskovali, ali je kmalu dobil delo „demobilizirani dimnikarski pomočnik" iz Dobrovnika, ki je dal oglas, da išče službo. Tovarna perila iz Murske Sobote pa je prav gotovo dobila pridne delavke. Objavila je oglas tele vsebine: „Službo dobi 20 pomožnih delavk iz vasi. Vpraša se v tovarni perila v Murski Soboti." Avtomehanikov je zdaj preveč, zanimivo pa je, da je najbrž bilo tako tudi 1950. leta, saj „službo iščejo trije avtomehaničarji v mehanični stroki. Nastop takoj, tudi izven okraja." Nekdo pa je iskal „pridno gospodinjo brez otrok, ki je vajena poljedelskega dela. Poleg srednjevelikega posestva posedujem še malo obrt. Naslov v uredništvu." Verjetno je tudi okrajna menza v Murski Soboti dobila ponudbo na oglas: „natakarja, trezvega in solidnega sprejmemo." Povsem drugače pa menimo o odzivu na naslednji oglas: „Hlapca, poštenega, ki ima veselje do živine, sprejmem." Ali so v petdesetih letih še vedno bili hlapci in dekle? Najbrž, sicer ne bi uprava objavila tega oglasa.

NEPOBOLJŠLJIVI TAT

Zanimivi so oglasi izpred 30 let. Tako je nekdo javno opozoril „nepoboljšljivega tata, da vrne ukradeno kolo izpod restavracije Central, v nasprotnem primeru se bo tatvino prijavila milici." Nadalje se nekdo zahvaljuje Š. K, ker je odstopil od tožbe. Pojavil se je tudi oglas, ki naj spodbudi, da bo kak dobro stoječi Pomurec posodil „30.000 dinarjev proti zajamčenemu vračilu v 3 mesecih z dodatkom denarne nagrade." „Sobo išče čez dan predavatelj, par dni tedensko, mirna separirana soba. Ponudbe pod ‚Tuji jeziki'." Nekdo poštenjakovič pa je celo javno pozval „upnike, katerim dolgujem in vse, ki imajo kake terjatve, da se zglasijo pri meni, da jim povrnem." Naslednje pa je bilo namenjeno tatovom koles: „Prekupčevalci koles! Zadnji čas je v prodaji več ukradenih koles. Kdor zaloti tatu wanderer kolesa, naj ga prijavi milici. Od lastnika pa dobi 5.000 dinarjev nagrade."

V petdesetih letih so se začeli oglašati tudi nekateri obrtniki. 28. decembra 1950. leta je izšel oglas „Nova delavnica za vulkanizacijo plaščev in zračnic koles, gumijastih škornjev in ostala vulkanizerska dela opravlja . . .", „Dobro idočo kovačnico dam v najem. Tudi prodam kovaško orodje . . .", „Pl-

NOVO „KRZNO"

Famozne zajčke v londonskih podružnicah še famoznejšega „Playboy-Cluba" so dobile te dni novo „krzno" — delovno obleko v stilu Amerike iz druge polovice prejšnjega stoletja. Ne vemo, kaj pravijo na to odgovorni v Britaniji, toda ni suma, da bo nova uniforma pomagala k še večji kvaliteti popularnih „bunnies".

GOLA MISS

Devetnajstletna plesalka Carrie-Jean Henroid je tretja službena Miss Amerike. Ta laskavi naslov si je osvojila v hudi konkurenci v San Joseu (Kalifornija) na tekmovanju, ki ga tradicionalno organizira tamkajšnji Center za scensko umetnost. Razen žezla in šopka je lepotica dobila tudi tisoč dolarjev, potovanje na Havaje in 746 poročnih ponudb!.

IZNAJDLJIVOST

— Želvo imaš na vrvici. Tega še živ dan nisem videl.

— Veš, specialist mi je svetoval naj se s hojo preveč ne utrujam, zato sem prodal psa in kupil želvo.

PRIJAVA

— Tovariš, rada bi prijavila, da je neznano kam odšel moj mož.

— Osebni opis, ime, priimek in še kakšno podrobnost mi povejte.

— Precej visok je, las ima za tretjino več kot vi, sliši pa na ime Binek, ko ni trd kot žandar . . .

NASVET ZA DANES

— Jej počasi in uživaj v hrani.

— Zakaj?

— Ti sploh ne veš, da skoraj vsak zalogaj stane petdeset par.

AVTOBUSNA GNEČA

— Na moji nogi stojite.

— Potrpite. Na naslednji postaji bom izstopil.

REŠITEV

— Ljubica, a misliš, da cigaretni dim res škodi zavesam?

— Seveda.

— Potem pa jih snemi, da bom lahko mirno kadil.

V PARKU

Dekle se obrne in vpraša zasledovalca:

— Zakaj mi sledite že cele pol ure?

— Zdaj, ko ste se obrnili, se tudi jaz sprašujem . . .

ŽENA NA DOPUSTU

„Tilika, takoj se moram vrniti domov. Z možem je ostal nekaj narobe. Denar mi pošlje že dan po tistem, ko ga zaj[illegible] sim."

Visok v malem

Pravijo, da majhni avtomobili niso pripravni za velike ljudi. Pakistanec Muhammad Alam Channa, ki velja s svojimi dva in pol metri za največjega človeka tega sveta pa pravi, da se kar udobno počuti v majhnem japonskem sužukiju.

Naročila na domu . . .", „Ponovno obratuje avtokleparska delavnica", Parkiram „pred gostilno Zvezda . . .

V prvih številkah predhodnikov našega lista so bili tudi sestavljanje razmen dokaj čudni oglasi.

Oglase prebral Stefan Sobočan

kakšna naj bo otroška obutev?

PROSTORNA!

Otrok se običajno postavi na noge pri enem letu. Mišice za ta podvig pa si krepi že prej, ko „pase kravice", ko sam sede in s pomočjo opore vstane. Če ga starši silijo k hoji, če ga sami postavljajo na noge, se njegove mišice preveč obremenjujejo, ker še ni zrel za hojo. Zaradi „ponosnih" staršev, ki bi radi pokazali svoji okolici, kako je njihov otrok zgodaj shodil, lahko dobi ubogo dete ploska stopala, lahko se kolki nepravilno razvijajo, noge postanejo krive itd. Pri majhnih otrocih štrli palec rahlo navznoter. Ker je otrokova hoja še nekaj časa nestabilna, se to odraža tudi na peti, ki jo zavrača navznoter. Toda to ni nič hudega. Ko pa hodi tako šepo tretjem letu, je dobro vprašati zdravnika za nasvet.

Otroško obuvalo mora biti prostorno in predvsem ne sme utesnjevati prstov. V ozki in premajhni obutvi bi se hitro deformirali, saj je njihovo vezivo še mehko, se še razvija in raste, zato celo onemogoča, ki jih nosi otrok, ne smejo biti pretesne, ker bi ga ovirale pri gibanju. Če ima čeveljčke šele shodi, morajo imeti zelo mehke podplate in v prednjem delu naj bodo široki. Ni pa nujno, da ima čevlje še preden shodi. Zadostujejo volneni copatki ali debelejše volnene nogavičke. Primerno je, da so copatki sešiti iz posebej pletenega podplata s širokim prednjim delom.

In kakšni naj bodo otrokovi pravi čevlji? Profesor dr. Radivoj Babič pravi: „Naj staršem še enkrat povem, da mora biti obutev prilagojena stopalu in ne obratno. **Sprednji del čevlja naj bo dovolj prostoren in širok,** da bo otrok zlahka premikal prste. Še bolje je, da mu kupite eno številko večje čevlje, da bodo bolj prostorni in da jih ne bo prehitro prerastel. Podplat mora biti gibčen in ne trd kot kamen. Za majhnega otroka so primerni le visoki čevlji. Nizki bi se neprestano sezuvali, pa še težje bi hodil z njimi, saj mu ne bi nudili potrebne opore, ki jo njegovo stopalo še potrebuje. Tak čevelj bi bil kmalu tudi „pošvedran", še posebno, če bi bil opetnik premehak.

NŽ

EDINA REŠITEV

— Fari, včeraj sem te videl, da si stal na bencinski postaji ob enih, pozneje, ko smo se vračali mimo, si še vedno stal tam . . .

— Veš, to je najboljši način, da se odvadim kajenja.

RESNICA JE KRUTA

— Poročil sem se z žensko mojih sanj.

— Joj, potem pa si moral imeti moreče sanje . . .

BREZ STRAHU

— Mika, tisti gost v sobi 124 pa je moral biti redno nakresan.

— Je razgrajal?

— Ne, le ponavljal je, da se ne boji žene, ne tašče, ne . . . pa revež še sploh poročen ni.

POSKUSITI VELJA

DOMAČA IZDELAVA SIRA

Domača izdelava sira je sicer zanimiva, vendar pa je otežkočena, ker navadno nimamo na razpolago ustrezne opreme in prostora za izdelovanje sira. Ker mleka ne morete pasterizirati, morate biti prepričani, da so živali zdrave, ker boste delali sir iz surovega mleka. Pazite na higieno pri proizvodnji mleka. Predelujte po možnosti mešano mleko od živali. Mleko večerne molze pustite prek noči v leseni posodi na primeren, zaščiten prostor. V mleku se bo do jutra razvila mlečna kislost, sicer bi morali dodajati mikrobiološko cepivo. Oboje se bo preko noči nabralo na površini mleka plast smetane, ki jo zjutraj poberite. Ves mleko prelijte v primerno posodo, ki naj bo emajlirana in nepoškodovana, in mu dodajte mleko jutranje molže neposneto, polno mleko).

Mleko med mešanjem previdno ogrejte na temperaturo 28 do 32 stopinj Celzija in mu med mešanjem dodajte ustrezno količino sirišča (po navodilu, ki ste ga dobili). Posodo odstranite z grelnega telesa, pokrijte in pustite mirovati 30 do 40 minut. Čas usirjanja je odvisen od količine in moči sirišča, zato ga moramo sami določiti. Kdaj bo zasirjeno mleko primerno za nadaljnjo obdelavo, ugotovite tako, da z žico previdno pritisnete na čvrsto površino ob robu lonca. Če se masa lepo odloči od stene je primerna. Če ostanejo na žici delci ali kosmiči, počakate še nekaj časa. Če pa že izstopa sirotka, je bil čas usirjanja predolg.

Grudo nato previdno razrežete z lesenim nožem (sirarsko sabljo, ki mora segati do dna posode) na komade grahove velikosti. Prične izstopati sirotka. Lonec z vsebino ponovno med stalnim previdnim mešanjem ogrejte do temperature 38 do 42 stopinj in zrno sušite v sirotki ob mešanju pri navedeni temperaturah 30 do 40 minut. Vsebino lonca zlijte nato na cedilo, prekrito s krpo, da se odcedi sirotka. Pazite, da se zrno ne bo ohladilo (prostor, kjer delate sir, naj ima temperaturo okrog 20 stopinj Celzija). Zrno nato stisnite z rokami in ustrezno količino prenesete v oblikovalo, prekrito s prtičem in ga z rokami stiskajte, da se bo zrno lepo uleglo in med njim ne bo praznih prostorov. Nato poravnajte prtič tako, da bo sir zavit in ga obtežite. Stiskanje traja 6 do 8 ur, medtem pa sir dva do trikrat vzemite iz oblikovala, prtič ožemite in sir ponovno zavijte. Pri tem naj bo sir obrnjen tako, da bo pri naslednjem stiskanju zgornja površina spodaj. Sir ponovno obtežite. Po stiskanju vzemite sir iz oblikovala, pustite nekaj ur, da se ohladi, nato pa ga solite. To lahko opravite v slanici (na 1 liter pitne vode dodajte 18 do 20 dekagramov kuhinjske soli) ali pa solite na suho tako, da sir par dni zapored natrete s kristalno (zrnato) soljo, kar izvajate kar na policah za zorenje. Po soljenju v slanici ali z zrnato soljo, zori sir na lesenih policah v prostoru s temperaturo 12 do 15 stopinj Celzija in s 85 do 90 odstotno relativno vlago. Zoreti mora 4 do 6 tednov, medtem pa ga od časa do časa, posebno še, če se pojavi na površini divja plesen, obrišite s krpo, ovlaženo s slano vodo.

Velikost oblikovala: premer 15 do 18 centimetrov, višina 5 do 8 centimetrov. V tem primeru je teža sira 1 do 1,5 kilograma.

Če nimate sirarskih krp, si lahko pomagate z redkejšim belim blagom. Krpe uporabljajte samo v ta namen in jih po končanem postopku operite in prekuhajte.

Sirotko lahko pokrmite živini ali prašičem.

(iz Kmečkega glasa)

nekaj za kletarje

ZIDNI ELEMENTI ZA STEKLENICE

Opekarna Zalog pri Novem mestu je začela izdelovati zidne elemente širine 240 in višine 120 ter debeline 190—210 milimetrov, ki so namenjeni shranjevanju vinskih steklenic. Polnih vzidati Torej je s temi elementi moč sestaviti neke vrste od z luknjami premera 95 milimetrov. Vsak element (po domače povedano: opeka) ima po 2 „luknji". Naklonski kot je od 5 do 20 stopinj. Za en kvadratni meter potrebujemo 35 opek. Na kvadratnem metru pa lahko shranimo 70 steklenic, velikosti enega litra.

Podobno kot drugje, prodajajo zidne elemente tudi na pomurskih skladiščih gradbenega materiala oziroma jih bodo zagotovo naročili, če boste po njih povprašali.

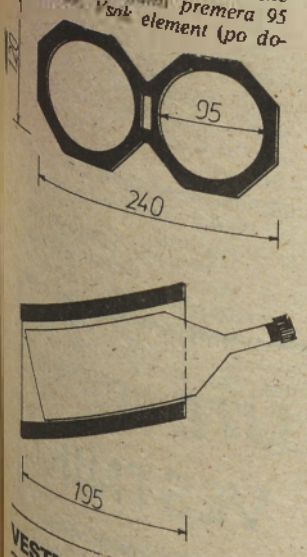

recept za vas

Marsikje so spet začeli peči kruh doma, saj je v trgovini kupljeni drag, drugod pa se na peko šele pripravljajo. Ženske srednjih let in one, ki so starejše, prav dobro vedo, kaj je treba storiti preden daš kruh v peč, mlade žene in dekleta, ki si šele gospodinjstva ustvarjajo, pa niso imele priložnosti seznaniti se s peko kruha.

Domači kruh. Kruh zakvasimo s tovarniškim kvasom, z domačimi drožmi, t. j. z vzhajanim testom od prejšnje peke, ali z vinskimi drožmi — kravajci — ki jih napravimo v jeseni od prosene ali koruzne moke in kipečega vinskega ali jabolčnega mošta. Kruh, ki ga zakvasimo z domačimi ali z vinskimi drožmi, poleti ne postane slaščičast, to je, se ne potegne nitasto, kakor se rado zgodi pri kruhu, ki je zakvašen s kvasom. Slaščičavost — povzroča jo posebna vrsta glivic — preprečimo, če zamesimo v testo nekaj kisa ali kislega mleka. Z domačim kvasom zakvasi moko že zvečer pred peko. Posodo s presejano moko postavi blizu tople peči, napravi v sredino jamico, vlij vanjo v topli vodi (28 stopinj C) razmočen kvas, dolij tople vode in ga zamešaj s četrtino moke v gosto testo, ki naj pokrito vzhaja čez noč. Drugi dan prilij tople vode, kolikor je potrebno, dodaj sol in dobro ugneti testo. Vzhaja naj pokrito 2 do 2 in pol ure. Nato ga oblikuj v hlebce ali štruce, položi jih v peharje, pogrnjene s prtiči (prtiče potresi z moko), in pokrij, da vnovič vzhajajo približno eno uro. Vzhajane stresi na lopar, potresen z moko, ali na vročo pločevino (če pečeš manjšo količino), pomaži testo trikrat z mlačno vodo, da v vročini ne razpoka, in peči v dovolj vroči peči 1 do 2 uri, kakor so hlebci pač veliki. Če je peč prevroča, rada odstopi skorja. Pečene hlebce ali štruce povezni v prazne peharje in tako ohladi.

DOMAČI KRUH

zanimalo vas bo

Nosečnost in spolnost

Eno izmed zelo pogostih vprašanj, ki jih postavljajo zakonski partnerji je, ali je občevanje škodljivo za nosečnico in plod, ki se v njej razvija. Na žalost ni povsem zanesljivega odgovora. Pač pa je nedavno tega svetovni tisk na veliko poročal o študiji, v kateri znanstveniki trdijo, da je spolni odnos enkrat ali celo večkrat tedensko v času zadnjega meseca nosečnosti nevaren. Pride lahko namreč do večje infekcije maternice in otrok lahko umre. Do take ugotovitve so prišli, ko so analizirali stanje v letih 1959 do 1966. To pa je bil čas, ko nega nosečnic še ni bila na tako visokem ni voju kot je danes.

Profesor porodništva in ginekologije dr. Arthur Herbst je v študiji med drugim zapisal: »Sedanji rezultati, s katerimi razpolagamo, niso taki, da bi lahko na tej podlagi dogmatsko trdili o posledicah spolnih odnosov na nosečnost.« Skratka, še vedno ni čvrstega odgovora na vprašanje: spolni odnosi v času nosečnosti: da ali ne?

Dr. Ivo Belan

SINKOVA OPAZKA

»Očka, stric poštar se pri nas oblači mnogo hitreje kot ti.«

POGLEDI V NEPRAVO SMER

— Butec, kaj ti nič ne gledaš? Z glavo si udaril ob kandelaber tako, da bi ga lahko podrl.

— Saj sem gledal, gledal sem za tisto s kratko kiklo, ki je šla čez prehod za pešce.

SODOBNO VPRAŠANJE

»Boš še naprej spal, ali pa naj raje ugasnem televizor?«

ZAPORNIKI PRED POBEGOM

— Mi trije smo dogovorjeni in pripravljeni, dajta vidva prepričajta še Tinča.

— Saj ga mika, vendar se boji žene.

ŠE PRIJATELJICA ZAME

— Videla sem te s tisto blondinko, kako sta se objemala na klopi.

— Ne zameri. Ti imaš toliko prijateljic, zakaj ne bi imel še jaz ene?

sestavil Marko Napast	igralec velikega godala	uporabljanje, raba	severni jeleni	rastlinska bodica	ljubljanska pivovarna	filmski igralec Burton	pristanišče v Izraelu
omika, prosveta							
oporni steber							
parna nosna odprtina							
glavni stevnik				Ohrid / igralec			kenijski državnik (Daniel Arap)
radij			del Vietnama / letnik, zbornik				
antična plošča za računanje					gr. črka / davno ljudstvo pri nas		
baltsko pleme							
avtomobilska oznaka Avstrije		mešče / sanitetna potrebščina				hrvaška pokrajina	bodeč plevel
opozorilo				zver iz rodu mačk / titan			
angleški pisatelj Fleming							
nauk o ravnotežju sil							
nekdanji graščak na Štatenbergu					arabski žrebec		

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Smetana, ramazan, edinost, drn, ter, Nias, La, JD, Lojk, E, Kades, šir, IV, oda, JAT, list, NR, kotanja, eteizem.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Zelekof zavid je tudi bilo na radgonskem sejmu. Šele je zvedel, kaj je kaj s priključki za motokultivator Honda. Prišel je tudi prospekte. Pa je prav dobro, da je na sejmišču prvi dnevi, ko ni še kupcev. Zato pa potem pa pojdite v Zamkajtufo trgovino s temi stvmi, pa vam bodo dali prospekte in ve povedali in pokazali. No, te si je pa Zelekof zavid vzel par izpisov pa nič nemislavši o demonstracijah kmetijski stroj na radgonskem sejmu

za avtomobiliste

TESTIRAJTE MOTOR

V litru bencina je mnogo več energije kot bi človek pomislil. Na žalost od skupne količine energije je motor izkoristi le 24 odstotkov. Torej manj kot četrtino. Ostale tri četrtine gre med izpušne pline, toploto, različne upore in na izgube v pogonskem agregatu. Če pa motor in vžig nista nastavljena pravilno, če svečke niso kvalitetne, če je vplinjač slabo nastavljen . . . tedaj motor ne izkoristi niti tistih 24 odstotkov energije. Predlagamo torej, da testirate svoj avto oziroma motor, da bi teh »ubogih« 40 litrov bencina uporabili resnično kar najbolj gospodarno.

STOJI, STOJI TAM ŠOLA ZIDANA

»Pri Mali Nedelji, kjer so posamezni organisti že v prvi polovici osemnajstega veka stroke poučevali, bila je šola v pravem pomenu ustanovljena leta 1783 v stari mežnariji. Dve leti pozneje (1785) so pa Malonedeljčani vsled prigovarjanja takratnega kaplana Martina KAVČIČA postavili tik cerkve učilnico z mežnarijo.

Leta 1818 so podrli leseno učilnico in sezidali novo prostorno šolsko sobo in primernim stanovanjem za učitelja ... Še bolj se je šolstvo na državni predlog uredilo z zakonom od dne 14. maja 1869 in mnogoterimi ukazi in odloki, ki so bili v poznejših letih razglašeni. Vsled tega je bila tudi šola pri Mali Nedelji preobrazena v dvorazredno ljudsko šolo. Ker pa se stara učilnica s svojimi tesnimi prostori za to ni dala prezidati, morali so jo leta 1972 podreti in postaviti novo ...«

Je zapisal cerkveni kronist v starih kronikah, ki še najbolje ohranjajo pisno zgodovino krajev. In da razčistimo že na začetku: Mala Nedelja so danes Bučkovci, krajevna skupnost, ki je na samem robu občine Ljutomer. Je med najbolj nerazvitimi krajevnimi skupnostmi v tej občini, saj nima nobene industrije, hribovito območje pa preprečuje kakršno koli intenzivno kmetijsko dejavnost. Kljub temu pa si Bučkovčani pomagajo sami na različne načine, saj so sami gradili vodovod, imajo lepo in novo trgovino, precej cest pa je asfaltiranih.

No, pričeli smo govoriti o šoli. Na svojo šolo so prav v tem kraju zelo ponosni, saj je iz kronike razvidno zakaj? Letos praznujejo namreč 200 letnico šolstva in 110 letnico šole. Pravzaprav so ta zadnji jubilej mislili praznovati že lansko leto, vendar niso. Zakaj ne? Na to vprašanje je odgovoril sedanji ravnatelj šole Alojz Makoter:

»V pripravah na praznovanje 110 letnice šole in stavbe smo v starih kronikah odkrili zanimive podatke, ki govore o razvoju šolstva v Bučkovcih tja do srede osemnajstega stoletja. In ker smo takrat tudi ugotovili, da bo prihodnje leto (to je letos) ravno dvestota obletnica šolstva, smo se odločili, da ta dva jubileja združimo in prenesemo praznovanje na letošnje leto.«

Priprav na visok jubilej je verjetno dosti?

»Vsekakor, saj je potrebno misliti na tisoč malenkosti, seveda pa ne dela samo pripravljalni odbor. Dosti pomagajo učenci, ki zbirajo stare razglednice, pisne materiale, podatke in pripravljajo kulturni program. Ob obletnici bomo izdali brošuro, ki govori o zgodovinskem razvoju šolstva, o šoli danes in še kaj. Mi pa se intenzivno pripravljamo na praznovanje že od začetka počitnic.«

Še en sogovornik je bil zraven — Karel Stropnik. Sam ima precej pisnega materiala o zgodovini, pa smo mu zastavili vprašanje, kaj je pravzaprav pomenila šola in kaj pomeni šola še danes za Bučkovce.

»Pravzaprav dosti. Že to, da so v teh krajih pričeli poučevati je dovolj. A če pogledamo, da so poučevali napredni razumniki, potem je jasno, da je v te kraje prišel tudi miselni napredek. Prvi podatek o tem je že beseda, ki je bila pri Mali Nedelji (Bučkovcih) dve leti pred prvim slovenskim taborom v Ljutomeru. Prav šolniki so pričeli ustanavljati sokolska društva — tudi v Bučkovcih. In prav šolniki so pričeli prinašati kulturo v te kraje. Ustanovili so bučkovsko godbo na pihala, ki je letos praznovala častitljivi jubilej in ki potrjuje dejstvo, da je šola, predvsem pa šolniki pomemben dejavnik v manjših krajih, kot so Bučkovci.«

Priprave na praznovanje obeh jubilejev potekajo intenzivno naprej. Septembra pa bo vse nared, da v Bučkovcih dostojno proslavijo ta dva praznika.

Takole pa so učenci nekoč bivali v šolah. Temni prostori so bili dokaj neprimerni za pouk. Na sliki iz šolskega arhiva so učenci v knjižnici.

Alojz Makoter je že od vsega začetka v akciji za dobro organizacijo jubilejev bučkovske šole.

Karel Stropnik aktivno pomaga zbirati podatke o zgodovini šolstva in šole v Bučkovcih.

Nova šola (pravzaprav je stavba lani praznovala 110 letnico) pa nudi boljše pogoje za delo. Pravkar pa jo preurejujejo.

Po melioracijah še komasacije

Polana, ki je le slabih pet kilometrov oddaljena od Murske Sobote, doživlja v zadnjih letih pravi preporod. Za to skrbijo pridni domačini. Precej novih hiš so zgradili, mnoge so obnovili, na dvoriščih pa je čedalje več mehanizacije za obdelavo ne preveč darežljive zemlje. Živinoreja je še najbolj donosna, precej pšenice pridelajo vsako leto, nekateri pa so se odločili tudi za sladkorno peso, čeprav za to kulturo nimajo pravih izkušenj, pa tudi vreme jim križa račune.

Od zemlje si v prihodnje veliko obetajo. Še letos bo končana melioracija na okrog 250 hektarih, je dejal predsednik vaškega odbora Karel Cipot, in potem se bo marsikaj spremenilo. Treba je reči, da je v Polani le malo domačij, kjer se ukvarjajo samo s kmetijstvom, zato pa je dovolj ljudi, ki po končanem delu v delovnih organizacijah radi primejo za kmečka opravila. Neobdelane zemlje je malo, ali pa je skoraj ni. Kmalu bo še boljše, če se bodo po dogovorih razumno lotili komasacij. Obdelava številnih manjših površin na različnih koncih je tudi ob sodobni mehanizaciji predraga in bojijo se, da bo ob podražitvah še dražja. Komasacije naj bi se lotili prihodnjo jesen. Z dogovori so že začeli in doslej ni bilo večjih pomislekov, še več dogovorov pa bo potrebnih v prihodnjih mesecih.

Po končanem delu še kratek klepet na Cipotovem dvorišču.

SKRBNO ZBIRAJO DENAR

Ceprav je v Polani komaj 50 hiš so z združenimi sredstvi v sorazmerno kratkem času zgradili obsežen vaško gasilski dom, kjer se skozi vse leto vrstijo različne prireditve, asfaltirali so okolico, kupili gasilsko vozilo in precej opreme, pa tudi ulične razsvetljave niso zanemarili.

Že tretje leto plačujejo krajevni samoprispevek. Dva odstotka plačujejo zaposleni, kmetovalci pa pet odstotkov od katasterskega dohodka.

Nekateri včasih povedo, da so to visoki zneski, ko pa steče beseda o tem, kaj naj bi v kraju še naredili, potem pa novih predlogov ne manjka.

Ceste so vedno v ospredju, kupiti bodo morali mrliški voz, precej dela pa jih čaka pri urejanju mrliške vežе in pokopališča. In ne nazadnje — rabili bi skupen vaški vodovod, saj se z ne preveč kvalitetno vodo oskrbuje vsako gospodinjstvo zase. Tudi to bodo naredili, vendar postopoma. Vsako leto namreč s samoprispevkom zberejo komaj 200 tisoč dinarjev. Kljub vsemu so optimisti.

Janko Stolnik

OBVESTILO

Obveščamo občane Pomurja, da bo zaradi nujnih vzdrževalnih del lekarna Murska Sobota zaprta v soboto 3. septembra 1983 od 13.00 ure naprej in v nedeljo 4. 9. 1983 do 20. ure.

V tem času bo za potrebe Pomurja opravljala neprekinjeno dežurno službo za izdajo zdravil na recepte lekarna v Beltincih.

Zahvaljujemo se za razumevanje.

Pomurski zdravstveni center
TOZD Pomurske lekarne
Murska Sobota

kronika

SMRT IN SPLETKE

Minule dni pomurske ceste spet terjale mlado življenje, več hujših telesnih poškodb, — redeči petelin hudo opostošil gospodarsko poslopje, — (Zakaj) prišlo do pogina stosedem prašičev, — po zakopu neupravičen izkop trupla ...

Minulo ponedeljkovo dopoldne je na gospodarskem poslopju Ernesta Breskoča iz Domanjševec 82, pogorelo celotno z opeko krito ostrešje, okrog pet ton sena, starejši žitni kombajn, 1,5 kubičnih metrov desk, osemnajst zajcev, ter nekaj kmečkega orodja. Požar so omejili gasilci sosednjih vasi, kajti dokaj ogroženo je bilo tudi gospodarsko poslopje soseda. Vzrok požara je kotel, ki je bil neustrezno postavljen. Nastalo je za 500 tisoč dinarjev škode.

Zaradi neprimerne hitrosti in nepazljivosti voznika 15-letnega R. B. iz Ivanjševskega vrha 28, ki je na kolesu z motorjem po Panonski ulici v Gornji Radgoni peljal starejšega sopotnika Janeza Klemenčiča iz Spodnje Ščavnice 36, je med padcem mladi R. B. dobil tako hude poškodbe, da je med prevozom v bolnišnico umrl. Do tragičnega padca je prišlo med tem, ko je voznik pogledal nazaj in trčil v robnik, z glavo pa udaril v železni električni drog. Sopotnik je utrpel le lažje telesne poškodbe.

Zaradi domnevne vinjenosti pa se je lažje telesno poškodoval Jože Sakač iz Boračeve, ki je v Kapelskem vrhu zapeljal v levi ovinek na sredino vozišča, in sicer v trenutku, ko mu je naproti pravilno po svoji desni strani pripeljal voznik tovornega avtomobila s priklopnikom, Jožef Veberič iz Okoslavec. Zaradi vožnje po sredini je prišlo med vozili do trčenja in nastalo je materialna škoda v vrednosti 140 tisoč dinarjev.

Voznik osebnega avtomobila, Karel Majc pa ni upošteval prometnega znaka in izsiljeval prednost na regionalni cesti na mostu pri Skakovcih. Trčil je v Anico Doma in na vozilih je nastalo za 100 tisoč dinarjev škode.

Trenutna slabost Zdenke Madjar iz Noršinec pri Murski Soboti je bila vzrok nesrečnemu padcu na lokalni cesti v naselju Noršinci. Je na zdravljenju v murskosoboški bolnišnici.

V noči med ponedeljkom in torkom je na farmi prašičev v Nemščaku poginilo 107 prašičev ki so tehtali od 80 do 100 kilogramov. Veliko materialno škodo ocenjujejo na milijon in petsto tisoč dinarjev. Po opravljenem ogledu delavcev za notranje zadeve, izvedencev elektro stroke in veterinarskih inšpektorjev, je bilo ugotovljeno, da je v kritični noči, nočni čuvaj ob obhodu okrog štiriindvajsete ure zaslišal v eni izmed hal močno cviljenje prašičev. Ugotovil je veliko vročino v hali, kjer so odpovedali ventilatorji za prezračevanje. Na kraju je bilo ugotovljeno, da je v električni stikalni omarici zatajilo stikalo, ki služi za vklapljanje krmilne napetosti vseh stikal, ki poganjajo sedem prezračevalnih ventilatorjev. Zaradi prevelike gladine gnojnice niso delali niti talni ventilatorji. Doslej so ugotovili vse potrebno, da podobnega ne bi prišlo, o odgovornosti pa bodo poročali javnemu tožilstvu.

Zaradi nenadne smrti je umrla 60-letna Rozalija S. iz Dolgovaških goric 54. Na njenem truplu niso našli sledov nasilja. Vsled neutemeljenih govoric je preiskovalni sodnik v Murski Soboti odredil izkop trupla in obducent je še enkrat potrdil pravilno mnenje krajevnega zdravnika, da ni bilo znakov nasilne smrti.

M. S.

OGLAŠUJTE V VESTNIK

Ltth loške tovarne hladilnikov škofja loka

so predstavile na radgonskem sejmu del svojega obsežnega proizvodnega programa

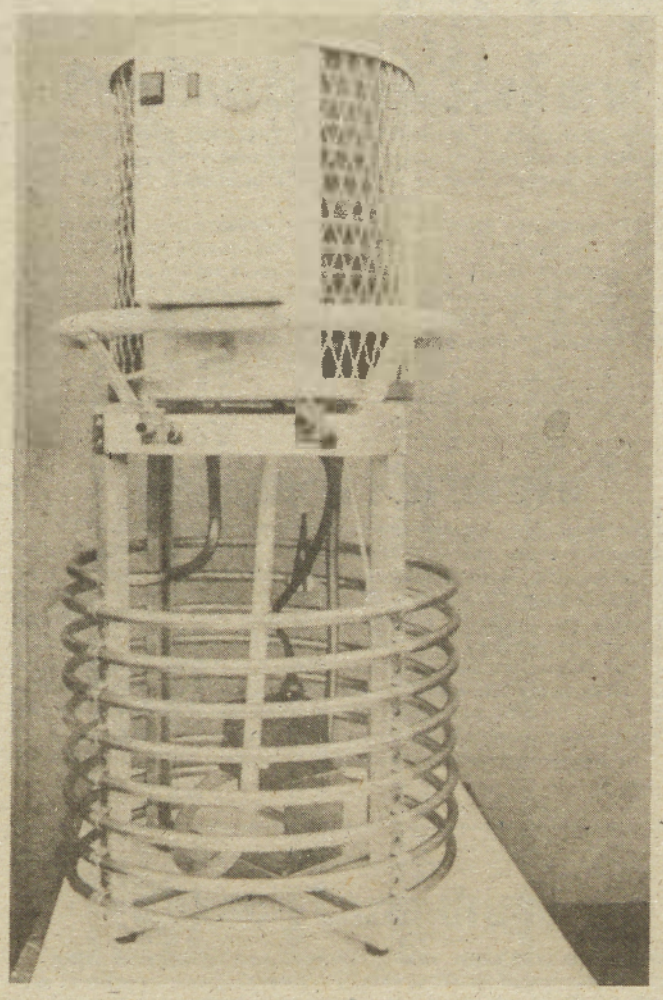

HLADILNIK MLEKA HM-2+2

Za proizvodnjo kvalitetnega mleka je nujno potrebna hitra ohladitev mleka, takoj po molži. S hitrim ohlajevanjem preprečimo razvijanje bakterij, ki se zlasti hitro razvijajo pri temperaturah nad + 12°C. Mleko moramo ohladiti v čimkrajšem času od temperature namolženega mleka + 35°C, na temperaturo + 12°C, nato pa ga ohladimo še naprej do + 5°C. Če hočemo mleko hraniti čez noč, ga hranimo v izoliranih vrčihali pa tako, da vrče potoimo v bazen hladilnika. Pri potopitvi vrčev v bazen hladilnika lahko istočasno obratuje agregat za tvorbo ledu na uparjalniku.

Hladilnik mleka HM—2+2 ohladi dvakrat dnevno 80 litrov mleka s 35°C na 5°C. Za to potrebuje eno uro.

Bazen v katerem hladimo vodo in potem mleko, mora biti notranjih dimenzij: dolžina 110 cm, širina 80 cm, globina 55 cm. Bazen mora biti izoliran z najmanj 5 cm plute.

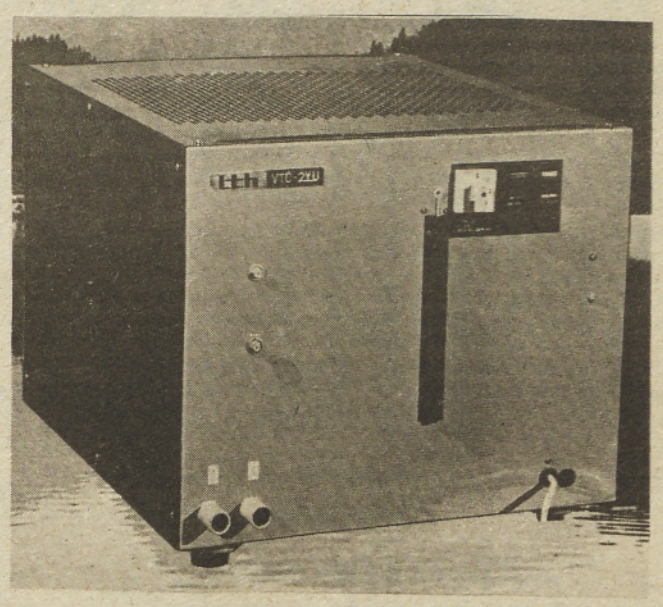

TOPLOTNA ČRPALKA VTČ – 2 YU

Topla voda je sodobnemu človeku nujno potrebna. Energija za ogrevanje pa je draga in z njo moramo varčevati. Za to poskrbi toplotna črpalka. VTČ-YU, toplotna črpalka za pripravo tople sanitarne vode odvzame le del energije iz električnega omrežja, pretežno pa izkorišča toploto okolice. Za tri KWH toplote, ki jo odda toplotna črpalka in s tem segreje vodo, odvzame le eno KWH iz električnega omrežja dve tretjini pa iz toplotne energije okoliškega zraka. Zelo primerna je za kuhinje gostinskih obratov in za kmetijska gospodinjstva, kjer jo lahko montiramo v hlev, ker je tam zrak vedno sorazmerno topel.

Pri porabi 800 litrov tople vode na dan se odkup toplotne črpalke izplača prej kot v dveh letih.

Toplotna črpalka predstavlja enega najcenejših sodobnih načinov priprave tople vode.

PRIDELAJTE SI SVOJ KOS MESA DOMA!

Reja perutnine in kunčjereja – Oprema za rejo perutnine

Kunec ni zajec. Domači kunec ni nastal s selekcijo divjega zajca in živali tudi ne sodita v isti rod. Danes poznamo številne pasme kuncev, ki so nastale z načrtno odbiro, da bi pridobili čim več mesa, boljše kožuhe, dlako in volno. Začela pa se je tudi reja kuncev-brojlerjev, ki omogočajo prav tako donosno rejo kot druge vrste brojlerjev domačih živali na primer piščancev.

Reja kuncev dobiva v Sloveniji vse večji razmah. Primeren dohodek, ki ga reja kuncev vsekakor daje, jih je spodbudil, da so iz ljubiteljske dejavnosti, torej reje za potrebe gospodinjstva, prešli v množično proizvodnjo.

Na letošnjem kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni smo obiskali razstavni prostor FARMINA iz Titovega Velenja, kjer smo se lahko že sami prepričali o možnostih reje kuncev in perutnine in visoki kvaliteti izdelkov njihovega proizvodnega programa.

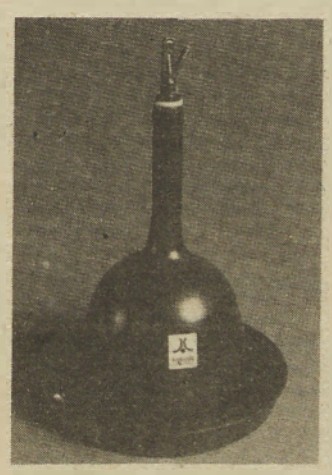

Napajalnik z avtomatskim ventilom za 70 kokoši

Avtomatski krmilnik za 50 kokoši

Ročni napajalnik za 6 l vode

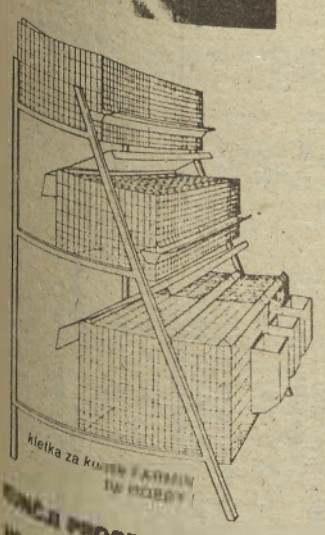

kletka za kunce FARMIN tip HOBBY I

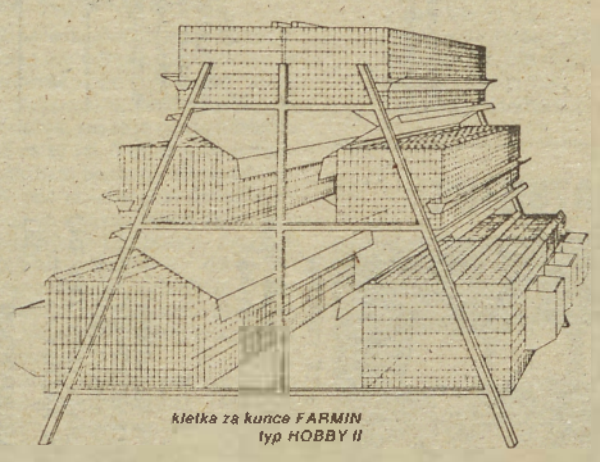

kletka za kunce FARMIN tip HOBBY II

KUNČJI PROGRAM KLETK ZA KONJIČKARJE

HOBBY I
dvostranska, trietažna
spodnja etaža — 2 samici in samec
srednja etaža — odstavljenci
zgornja etaža — pitanci
dimenzije: 185 x 111 x 158 cm
letna proizvodnja do 100 pitancev
maksimalna zasedenost 51 živali
optimalna zasedenost 27 živali

HOBBY II
dvostranska, trietažna
spodnja etaža — 4 samice, 2 samca
srednja etaža — odstavljenci
zgornja etaža — pitanci
dimenzije: 185 x 219 x 158 cm
letna proizvodnja do 200 pitancev
optimalna zasedenost 54 živali
maksimalna zasedenost (ob prekrivanju ciklusov) 102 živali

FARMINOVO OPREMO DOBITE V NAJBLIŽJIH PRODAJALNAH PRI TRGOVSKIH ORGANIZACIJAH: AGROOPREMA BEOGRAD, AGROTEHNIKA-GRUDA LJUBLJANA, HMEZAD ŽALEC, POLJOTEHNIKA OSIJEK, UPI POLOOPREMA SARAJEVO, PRI KMETIJSKIH ZADRUGAH IN V DRUGIH TRGOVINAH.

FARMIN
inženiring p. o.

63320 Titovo Velenje
Trg mladosti 6
Jugoslavija

FARMIN

telefon: 063/852-611 HC
telex: 33678 YU-FAR-VE

Postanite tudi vi rejec z opremo Farmin

VESTNIK URADNE OBJAVE

Leto XVIII | Murska Sobota, dne 1. septembra 1983 | St.: 26

URADNE OBJAVE občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota

215. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje Krajevne skupnosti Cezanjevci, za naselja Gornji Kamenščak-Vidanovci, Branoslavci, Cezanjevci in Vogričevci

216. Sklep o poimenovanju osnovne šole Bučkovci

217. Poročilo o izidu referenduma spremembe namembnosti v Krajevni skupnosti Martjanci za naselje Martjanci

218. Sklep o uvedbi spremembe namembnosti samoprispevka za del območja KS Martjanci — naselje Martjanci

215.

Po 2. členu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o samoprispevku (Urad. list SRS št. 17/83) in ustreznih določil Zakona o referendumu (Urad. list SRS št. 29/72) in po 28. členu statuta Krajevne skupnosti Cezanjevci je skupščina KS Cezanjevci na seji dne 11. 8. 1983, sprejela naslednji

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje Krajevne skupnosti Cezanjevci, za naselja gornji Kamenščak—Vidanovci, Branoslavci, Cezanjevci in Vogričevci.

1. člen

Z odločitvijo delovnih ljudi in občanov KS Cezanjevci na referendumu dne 31. 7. 1983 se uvede krajevni samoprispevek za območje Krajevne skupnosti Cezanjevci za naslednje namene:

za naselji gornji Kamenščak—Vidanovci za sofinanciranje asfaltiranja občinske ceste od križišča gornji Kamenščak—Branek v smeri Tomaž v dolžini 1200 m in v širini 5 m.

za naselje Vogričevci asfaltiranje krajevne ceste po vasi od glavne ceste pri Filipič Martinu v dolžini 1000 m in v širini 2,5 m z odcepi.

za naselji Branoslavci položitev asfaltbetona po vasi in v Cezanjevcih isto po vasi in naprej do Ljutomera.

2. člen

Krajevni samoprispevek se uvede za dobo petih let in to v času od 1. 9. 1983. do 31. 8. 1988.

3. člen

Samoprispevek plačujejo občani, ki imajo stalno prebivališče na območju Krajevne skupnosti Cezanjevci.

I. krajevni samoprispevek v denarju znaša za naselji gornji Kamenščak—Vidanovci:

3 % od neto osebnih dohodkov v delovnem razmerju in od pokojnin.

3% od osebnih dohodkov obrtnikov.

15 % od katastrskega dohodka.

zdomci plačujejo din 3.500.00 letno.

II. za naselja Branoslavci, Cezanjevci in Vogričevci v denarju:

2 % od neto OD v delovnem razmerju in od pokojnin.

2 % od osebnih dohodkov obrtnikov.

15 od katastrskega dohodka, zdomci plačujejo din 3.500.00 letno

Svet KS je pristojen, da vsako leto v skladu z uradno ugotovljenimi gibanji cen, na novo ovrednoti denarno vrednost prispevka zdomcev. Samoprispevka so oproščeni občani, ki izpolnjujejo pogoje iz 10. člena zakona o samoprispevku.

4. člen

Samoprispevek, ki se plačuje od osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in od pokojnin, obračunava in odteguje izplačevalec OD oziroma pokojnine, samoprispevek, ki ga plačujejo občani, ki s samostojnim osebnim delom opravljajo kmetijsko ali gospodarsko dejavnost obračunava in odteguje uprava za družbene prihodke občine Ljutomer, ostale oblike samoprispevka odmeri Krajevna skupnost Cezanjevci in o višini ter roku pismeno obvesti vsakega zavezanca.

5. člen

S samoprispevkom zbrana sredstva se bodo v celoti namenila za izvajanje programa iz 1. člena tega sklepa, zbirala pa se bodo na zbirnem računu KS Cezanjevci štev. 51930-842-029-8521. Zneski na prenosnih nalogih morajo biti specificirani po vaseh gornji Kamenščak—Vidanovci, Branoslavci, Cezanjevci in Vogričevci.

6. člen

Neporavnani samoprispevek se prisilno izterja po predpisih, ki veljajo za izterjavo davkov in prispevkov občanov.

7. člen

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovi porabi ter izvajanju del vrši svet KS Cezanjevci, ki enkrat letno poroča skupščini KS in zboru občanov.

8. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Datum: 11. 8. 1983

Predsednik skupščine
KS Cezanjevci
Jože Vaupotič

216.

Skupščina občine je na podlagi 119. člena zakona o osnovni šoli (Ur. list SRS št. 5/80) in 422. člena zakona o združenem delu ter 174. člena statuta občine Ljutomer (Ur. objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81 in 12/83) na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 28. 7. 1983 sprejela

SKLEP
O POIMENOVANJU OSNOVNE ŠOLE BUČKOVCI

1. člen

Osnovna šola Bučkovci se poimenuje po padlem borcu, domačinu Francu BELŠAKU-JÚREKU, tako, da se imenuje: OSNOVNA ŠOLA FRANC BELŠAK-JÚREK BUČKOVCI.

2. člen

Ta sklep velja naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 010-1/82
Datum: 28/7-1983

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Emil KUHAR, l. r.

217.

POROČILO
O IZIDU REFERENDUMA SPREMEMBE NAMEMBNOSTI V KRAJEVNI SKUPNOSTI MARTJANCI ZA NASELJE MARTJANCI

Na referendumu za spremembo namembnosti krajevnega samoprispevka KS Martjanci, za naselje MARTJANCI, ki je bil v nedeljo 21. 8. 1983, so bili doseženi naslednji rezultati:

MARTJANCI	Število glasovalcev	Glasovalo „ZA"	Glasovalo „PROTI"	Neveljavnih	Upravičeno odsotni
	385	350	24	3	8

Volilna komisija KS Martjanci je na podlagi gradiva o izvedbi referenduma v smislu 2. člena Zakona o referendumu in drugih oblik osebnega izjavljanja ugotovila, da je odločitev na referendumu o spremembi namembnosti samoprispevka sprejeta z 90,5 %, saj je od 385 vpisanih volilnih upravičencev glasovalo „ZA" 350, „PROTI" 24, neveljavnih je bilo 3 in 8 (osem) upravičeno odsotnih.

Predsednik volilne komisije:
Jože MATIS, l. r.

Svet Krajevne skupnosti Martjanci je na podlagi 2. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list štev. 3/73) in 42. člena statuta KS Martjanci na svoji seji dne 22. 8. 1983 sprejel

218.

SKLEP

o uvedbi spremembe namembnosti samoprispevka za del območja KS Martjanci — naselje Martjanci, ki je bil uveden od 1. januarja 1979 do 31. decembra 1985.

1. člen

Namembnost samoprispevka se spremeni tako, da se v 1. točki 1. člena sklepa črta besedilo „UREDITEV KANALIZACIJE PO NASELJU TER OSTALE KOMUNALNE POTREBE" in se spremenjeno besedilo glasi:

— „OBNOVA STARE ŠOLE ZA POTREBE POŠTE IN STANOVANJA HIŠNIKA"
— „OBNOVA VODOVODA"
— „DOGRADITEV OBJEKTOV NA REKREACIJSKEM CENTRU"
— „GRADITEV NIZKONAPETOSTNEGA OMREŽJA IN ULIČNE RAZSVETLJAVE"
— „UREDITEV POKOPALIŠČA"
— „GRADITEV GARAŽE IN PROSTORA ZA GASILCE"
— „UREDITEV VAŠKIH POTI IN JARKOV"

2. člen

Ta sklep začne veljati 8 dan.po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 21. 8. 1983 dalje.

Martjanci, 22. 8. 1983

Predsednik sveta KS:
Jože VAŠ, l. r.

ATLETIKA — REP. ČLANSKO PRVENSTVO

Državni rekord Baleka v hitri hoji

Atletski klub Postojna je bil organizator republiškega članskega atletskega prvenstva, ki je bilo že 35. po vrsti. Med 200 atleti in atletinjami iz 17 slovenskih klubov, so sodelovali tudi tekmovalci AK Pomurje iz Murske Sobote in se odlično odrezali. To še posebej velja za Milana Baleka, veterana, ki je v hitri hoji na 20 kilometrov osvojil prvo mesto in republiški naslov z novim državnim rekordom 1:28.03. To je vsekakor za tega vztrajnega atleta pomemben uspeh za njegova bližajoče se mednarodna tekmovanja, zlasti za sredozemske igre v Casablanci v Maroko. Kaže tudi, da so mu priprave državne reprezentance v Postojni veliko koristile. Poleg Baleka velja posebej omeniti izvrsten nastop mladega Vita Siftarja, ki je v teku na 100 m s časom 11.16 osvojil drugo mesto, v teku na 200 m pa z rezultatom 22.44 četrto mesto. Uspešna pa sta bila tudi Flisar in Potočnik. Flisar je v teku na 300 m zapreke zasedel šesto mesto, Potočnik pa je bil v teku na 400 m osmi.

VELIKA POLANA

Proslavili desetletnico rokometa

Rokometni klub Polana iz Velike Polane, ki deluje v okviru športnega društva Polana, praznuje letos 10-letnico uspešnega delovanja. V okviru tega jubileja je bila preteklo nedeljo proslava, kateri so prisostvovali predstavniki TKS in ZTKO Lendava, KS Polana, rokometni delavci, igralci in igralke ter krajani. O desetletnem delu, problemih in uspehih je govoril predsednik športnega društva Pavel Berden. V svojem nagovoru je spomnil na začetke delovanja rokometa v Veliki Polani, posebej pa poudčrtal uspehe ženskega rokometa. Ženska ekipa Polane namreč že več let uspešno tekmuje v slovenski ligi, svoj največji uspeh pa je dosegla v minuli tekmovalni sezoni, ko je osvojila peto mesto. Uspehe pa beležijo tudi pri delu mlajših selekcijami, saj so mladinke že dve leti pomurski prvak, mlajše in starejše pionirke pa se uvrščajo v sklepni del republiškega tekmovanja. V tem času je bilo v Veliki Polani zgrajeno asfaltno rokometno igrišče, ob pomoči TKS Lendava in z lastnim delom pa so si tudi v stari osnovni šoli uredili slačilnice. Po kulturnem programu, v katerem so sodelovali učenci polanske osnovne šole, domači kmečki oktet in folklorna skupina iz Bistrice, so zaslužnim posameznikom in organizacijam podelili priznanja. Ta so prejeli: Jože Vugrinec, Jože Laki, Trezika Donko, Anica Utroša, Lidija Luk, Rozina Vouk, Deloza V. Polana, OŠ Miško Kranjec V. Polana, Pomurska rokometna zveza Murska Sobota in ZTKO Lendava.

Predsednik ŠD Polana Pavel Berden podeluje priznanje za desetletno neumorno delo pri RK Polana Jožetu Vugruncu.

Foto: F. Maučec

Po proslavi pa sta bili na sporedu rokometni tekmi med ženskima ekipama Branika iz Maribora in Polano ter moškima ekipama Poleta iz Murske Sobote in Polane. Srečanje moških ekip se je končalo z zmago Poleta 30:15. Najboljši strelci so bili: Švec 18 in Kozlar 4 pri Polani ter Katona 6, Varga in Titan po 5 pri Poletu. V ženski tekmi pa je zmagala ekipa Branika, član druge zvezne lige z rezultatom 25:20. Pri Polani so dosegli največ golov Horvatova 7, Vugrincova 4 in Kocipova 3.

F. Maučec

Aktivnost ZTKO Ljutomer

ZTKO Ljutomer je v poletnih mesecih izvedla dva plavalna tečaja za otroke vseh starosti, prvikrat pa tudi tečaj za odrasle. Tečaja se je udeležilo skupaj 86 otrok, od katerih je ob strokovnem delu predavateljev izvajalo vzgoje splavalo blizu 90 odstotkov, kar pomeni, da ni splavalo okoli 10 otrok. Udeležba pri odraslih je bila slabša, saj se je tečaja udeležilo le 12 tečajnikov, od tega 10 žensk. Splavali pa so vsi. S tečajem za odrasle bodo nadaljevali tudi v zimskem času v pokritem bazenu v Radencih, seveda če bo dovolj prijav. Omeniti velja še zelo uspešne plavalne tečaje v šolah v okviru šole v naravi in kolonije, saj so splavali skoraj vsi otroci. Kot je že običajno ob zaključku plavalnih tečajev v Ljutomeru, organizirajo trim plavanje za bronasto, srebrno inzlato značko — delfinčka. Med 155 udeleženci je bilo podeljenih 52 bronastih, 45 srebrnih in 46 zlatih znak. V prihodnje pa bo potrebno razmišljati o organizaciji plavalnih tečajev tudi v Razkovcih in s tem omogočiti vsem neplavalcem iz krajevne skupnosti Križevci in Veržej, da se naučijo plavati.

Jesenske aktivnosti ZTKO Ljutomer bodo v prvi vrsti namenjene delu ŠD, tekmovanju TVD Partizan (mnogoboj, odbojka), turnirjem (tenis, namizni tenis, nogomet), ligaškim tekmovanjem (odbojka, rokomet, mali nogomer in nogomet) in trim akciji „Vsi na kolo za zdravo telo". Verjetno se bo v septembru nadaljeval tečaj aerobike, popularne tudi med Ljutomerčankami, saj se ga je v mesecu maju in juniju udeležilo več kot 60 žensk in deklet.

N. Šoštarič

INVALIDSKI SPORT

Zrimova prvakinja

V Ljubljani je bilo republiško prvenstvo v športnem ribolovu invalidov, na katerem je sodelovalo 25 ekip, med njimi tudi ekipa DRŠI Murska Sobota, ki je zasedla peto mesto. Med posamezniki sta se izkazali Angela Zrim, ki je osvojila prvo mesto in republiški naslov in Anica Varga, ki je bila tretja.

HOKEJ NA TRAVI

Pomurje brez poraza

V Murski Soboti je bil mednarodni turnir v hokeju na travi, na katerem so sodelovala tri moštva. Najuspešnejša je bila ekipa Pomurja, ki je premagala oba tekmeca in osvojila prvo mesto. Rezultati: Pomurje : Ingolstadt 2:1, Pomurje : Svoboda 2:1 in Svoboda : Ingolstadt 2:0. Vrstni red: 1. Pomurje (M. Sobota), 2. Svoboda (Ljubljana), 3. Ingolstadt (ZR Nemčija).

V času gostovanja hokejistov Ingolstadta v Murski Soboti je Pomurje odigralo še eno tekmo in zmagalo s 3:0. Gole za Pomurje sta dosegla: Fule 2 in Kerman.

V ponedeljek, 12. septembra 1983 ob 17.00 uri pa bo gostovala v Murski Soboti reprezentanca neuvrščenega Zimbabvea, ki je na krajši turneji po Jugoslaviji. Tekma bo na igrišču OŠ I.

TENIS

Potočnik in Žekš-Ščap prvi

Teniški klub Pomurje iz Murske Sobote je v Moravcskih toplicah pripravil 5. prvenstvo Murske Sobote v tenisu, katerega se je udeležilo 28 tekmovalcev. V posamični konkurenci je zmagal Potočnik, v parih pa Žekš—Ščap.

Rezultati — posamično. — četrtfinale: Potočnik : Hodošček 9:2, Fujs : Putnik 4:9, Ori : Kovač 2:9 in Camplin : Vereš 7:9. Polfinale: Potočnik : Putnik 6:4 in 6:4 ter Vereš : Kovač 6:1 in 6:1. Finale: Potočnik : Vereš 4:6, 6:4 in 6:3. Vrstni red: 1. Potočnik, 2. Vereš, 3—4. Putnik in Kovač. Pari — polfinale: Žekš—Ščap : Lainščak—Gajšek 9:2 in Kološa—Ori : Potočnik—Gorza 5:9. Finale: Žekš—Ščap : Potočnik—Gorza 6:2 in 6:3. Vrstni red: 1. Žekš—Ščap, 2. Potočnik—Gorza.

KARATE

Seminar v Portorožu

V Portorožu je bil mednarodni seminar karateistov, ki ga je vodil naš profesionalni trener v ZR Nemčiji Geza Abraham, mojster karateja 3. DAN. Seminarja se je udeležilo 40 karateistov iz ZR Nemčije, Avstrije in Slovenije. Po končanem seminarju so udeleženci izvedli tekmovanje. Najuspešnejši so bili predstavniki iz ZR Nemčije, od slovenskih karateistov pa se je izkazal Roland Horvat, član karate sekcije soboškega Partizana, ki je v moški konkurenci — kata zasedel tretje mesto. Tretji pa je bil tudi v kategoriji kumite (nad 70 kg). Zadnji dan seminarja so udeleženci demonstrirali karate šport na plaži avtokampa Seča.

V septembru bo karate sekcija soboškega Partizana zopet vpisovala nove člane. Prijavijo se lahko vsi, ki imajo veselje do tega športa.

R. Horvat

SPEEDWAY — DRŽAVNO PRVENSTVO

Kekec—Lazar druga

AMD Gorenje-Varstroj Lendava je bilo organizator prve letošnje dirke za državno prvenstvo dvojic. Čeprav je Štefan Kekec zmagal v vseh vožnjah in bil najuspešnejši tekmovalec, sta z Lazarjem zasedla šele drugo mesto. Štefan Kekec in Vlado Kocuvan sta se ponovno vrnila na stezo.

Vrstni red: 1. Žibert—Omerzel (Krško) 28 točk, 2. Kekec—Lazar (GV) 26, 3. Pavlic (Orelog)—Vrbnjak (GR) 18, Kocuvan—Kocmut (GR) 17 točk itd. Druga dirka bo 4. septembra v Osijeku.

NOGOMET

Mura : Triglav 2:0

V drugem kolu tekmovanja SNL je soboška Mura premagala Triglav iz Kranja. Oba gola za Muro je dosegel Vlaškalič. Pred okrog 500 gledalci je sodil Cvirn iz Maribora. V naslednjem kolu igra Mura v Šmartnem.

Nafta : Dravinja 3:1

V prvem kolu druge slovenske nogometne lige — vzhod je Nafta v Lendavi premagala Dravinjo iz Slov. Konjic. Gole za Nafto so dosegli: Marton, Ribarič in Rudaš.

PNL

Rezzultati — 1. kolo

Beltinka : Bakovci 5:1
Lipa : Veržej 1:0
Črenšovci : Dobrovnik 2:3
Turnišče : Petišovci 1:2
Mostje : Čarda 3:3
Ljutomer : Hotiza 0:2

STRELSTVO

SD Noršinci in Turner

Strelska družina Mura je organizirala odprto prvenstvo v streljanju z malokalibersko puško. Sodelovalo je 17 ekip in pet posameznikov. Zmagala je SD Noršinci z 259 krogi pred SD Panonija 221 in SD B. Kidrič 214 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Turner (Noršinci) z 89 krogi pred Mirkom Horvatom 89 in Janezom Horvatom 88 krogov, oba Mura.

SD Mura in Bukovec

V letni občinski strelski ligi Murska Sobota je bilo odigrano 8. kolo. Po tem kolu je stanje naslednje — ekipno: 1. SD Mura (8588 krogov) 119 točk, 2. SD Panonija (8517) 115, 3. SD Noršinci (8437) 104, 4. SD Koloman Flisar Tišina (8304) 98 in 5. DRŠI Murska Sobota (7423) 74 točk. Posamezno: 1. Bukovec (Tišina) 2893 krogov, 2. Turner (Noršinci) 2884, 3. Šiftar (Mura) 2880, 4. Horvat (Mura) 2879 in 5. Karo (Panonija) 2843 krogov.

PREDSTAVLJAMO PRVAKE

NOGOMETAŠI BELTINKE IZ BELTINEC — PRVAK POMURSKE LIGE — Stojijo od leve: M. Horvat, J. Hartman, M. Šabjan, A. Baša, M. Tratnjak, D. Šeruga, I. Maučec (trener). Čepijo: A. Senica, F. Sušec, Š. Mesarič, I. Kološa, A. Pozderac, F. Rous. Foto: F. Maučec

KONJENIŠTVO

Dorica MS z novim državnim rekordom

Konjeniški klub Maribor je pripravil na hipodromu na Kamnici velike konjske dirke, na katerih so sodelovali tudi ljutomerski kasači in dosegli nekaj odličnih kilometerskih časov. To zlasti velja za Dorico MS (Marko Slavič, st. iz Klučarovec), ki je v dirki za republiško prvenstvo dvoletnih kasačev progo 1600 m pretekla v času 1:21,9, kar je novi državni rekord za dvoletnike. Sin Marko pa je z Ani MS zasedel drugo mesto s kilometerskim časom 1:24,4.

Zelo zanimiva je bila tudi spominska dirka Julčeta Novaka v dveh tekih, kjer so nastopili najhitrejši konji. Zopet se je izkazala Fegrina (Alojz Slavič, Križevci) — rekorderka radgonske steze 17,8, ki je zmagala v obeh tekih. V prvem teku je dosegla čas 19,9, kar za tri desetinske sekunde slabše od rekorda stadiona. Druga je bila Dimitrija MS (Marko Slavič, st. Ključarovci) 1:20,4. Od ostalih ljutomerskih kasačev velja omeniti še zmagi Finga (T. Slavič, Ljutomer) v dirki za 3—12 letne kasače na 1600 m dolgi progi, ter Lime (Jureš, Ljutomer) na isti progi.

IV. KOLESARSKI MARATON TREH SRC

Vedno večja udeležba

Kolesarski klub Pomurje iz Beltinec je pod pokroviteljstvom Radenske in v sodelovanju s telesnovzgojnimi delavci iz vseh štirih pomurskih občin pripravil v soboto že 4. tradicionalni kolesarski maraton treh src. Tokrat je startalo 530 kolesarjev, to je za sto več kot lansko leto, kar pomeni, da se vedno več ljudi ukvarja s to vrsto rekreacije. Kolesarji so prišli iz raznih krajev Slovenije in Hrvatske. Zlasti pa je razveseljivo, da se je tokrat maratona udeležilo zelo veliko kolesarjev iz vseh štirih pomurskih občin. Večina udeležencev se je odločila za veliki maraton 110 kilometrov, ki je potekal na relaciji Radenci—Ljutomer—Razkrižje—Črenšovci—Lendava—Moravci—Murska Sobota—Gederovci—Radenci. Mali maraton 45 km pa na relaciji Radenci—Križevci—Veržej—Rakičan—Murska Sobota—Gederovci—Radenci. Najstarejši udeleženec maratona je bil 84-letni Alojz Žbul iz Sotine, ki je z navadnim kolesom prevozil mali maraton v dobrih dveh urah in pol. Najstarejša udeleženka je bila 43-letna Angela

Kavaš iz Murske Sobote, najmlajši pa 9-letni Andrej Oblak iz Hoč pri Mariboru. Kolesarski maraton treh src je lepo uspel, dobro je bila organizirana služba za varnost vozačev, saj so poleg redarjev bili na vseh križiščih delavci milice. Sicer pa so bili zelo disciplinirani tudi sami kolesarji, ki so upoštevali prometne predpise. Udeleženci maratona so prejeli kolajne in značke Radenske — treh src. Po končanem maratonu so bili tako zadovoljni vsi, najbolj pa seveda glavni organizator Štefan Titan.

Feri Maučec

KOLESARSTVO

CIGUT DRUGI

V Novem mestu je bilo republiško prvenstvo v cestno kolesarski dirki. V konkurenci pionirjev A je Cugut, član KK Pomurje iz Beltinec zasedel drugo mesto, kar je lep uspeh.

ELKOM — LINA
Lesna industrija Apače, n. sol. o.
Apače štev. 2
— DSSS —

Na podlagi sklepa delavskega sveta DSSS ponovno

razpisujemo

za dobo 4 let imenovanje

VODJE KOMERCIALNEGA SEKTORJA

Imenovan je lahko kandidat, ki izpolnjuje sledeče pogoje:
— da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori;
— da ima visokošolsko ali višješolsko izobrazbo ustrezne smeri;
— da ima 5 let delovnih izkušenj;
— da je moralno in politično neoporečen v skladu s pravilnikom o moralno političnih pogojih;
— da njegovo dosedanje delo zagotavlja, da bodo doseženi sprejeti cilji sektorja v skladu s cilji DSSS kot celoti ob načelu solidarnosti in vzajemnosti.

Prijave na razpis imenovanja naj kandidati pošljejo skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni od dneva objave razpisa na naslov: ELKOM — LINA, Lesna industrija Apače, Apače št. 2, z oznako „razpisni komisiji".

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 25 dni po preteku razpisnega roka.

Monter in gostinec

Po dialektu je kazalo, da je pristen Dalmatinec, po imenu in priimku pa, da izhaja iz slovenskih krajev. Jože Lebar. Spoznala sva se ob letošnjem dopustovanju v Stomorski na otoku Šolta, kjer v času turistične sezone opravlja delo natakarja v zasebnem gostinskem obratu snack-baru »Turanj« (kar pomeni stiskalnica, preša za grozdje, ki je stilsko urejena in nameščena ob točilni mizi v lokalu: last njegove tašče Ivanice. Jože je rojen v Gomilicah pri Turnišču v Prekmurju, že šesto leto dela in živi v Splitu, dva meseca kot gostinski delavec v Stomorski, sicer pa kot delovodja na splitski pošti.

Življenjska pot Jožeta je zanimiva, predvsem pa zelo pestra. Kot prekmurski otrok (rojen 20. 3. 1955) je v rojstnem kraju Gomilice, osnovno šolo obiskoval le dve leti, nato je živel šest let pri stricu v Veržeju, kjer je tudi končal osemletno šolanje. Kot štipendist ljubljanskega »Tegrada« je uspešno zaključil srednjo šolo PTT centra v Ljubljani, se zaposlil in leta 1976 s svojim podjetjem kot TT — monter urejeval objekte za potrebe JLA v Stomorski. V tem kraju se je tudi spoznal s sedanjo ženo Sidranko, hčerko samostojnih gostincev in se leta 1977 poročil, tri leta pozneje pa tudi dokončno preselil v Split.

Stomorska je pristanišče na otoku Šolta, ki leži nasproti Splita, oddaljen uro vožnje z ladjo. Je tipično primorsko mesto, v čudovitem zalivu, obrasło z borovim gozdom in sredozemskim grmičevjem. Kristalnočisto morje in ravne gladke skale so zelo udobne za sončenje, še posebno draž pa dajejo male in prijetne plaže. Prebivalcev je le okrog sto, ukvarjajo pa se s pomorstvom in ribolovom, v sosednjih krajih pa obdelujejo znane vinograde, gojijo smokve, olive in limone. Sicer ugodni pridelki, bodo letos zelo klavni, saj že od aprila meseca ni deževalo (rahel dež je pričel padati 12. avgusta, pa še ta je bil kratkotrajen!). Tako tokrat ne bo nič z olivami, slabo s smokvami in grozdjem in le nekoliko boljše z limonami. Huda pripeka je dobesedno požgala travo in povsem posušila velike količine sadnih dreves in vinogradov.

Sicer pa ime Stomorska izhaja iz svetinje gospe Stomorije (sv. Marija), ki datira iz 13. st., vse do 19. st. pa je to bil benediktinski samostan. Starogrško ime za Šolto je Olint, to ime pa nosi tudi penzion-hotel v Stomorski s 40 ležišči in restavracijo, za goste pa je dobro preskrbljeno tudi pri zasebnikih, ki v svojih modernih in lepo urejenih hišah, zazidanih iz kamna, obilnimi terasami, mogočnim cvetjem in lastnimi plažami, nudijo okrog 150 ležišč.

V prijetnem vzdušju, ob »bevandi« in coca-coli, »na šanku« gostišča »Turanj«, sva se z Jožetom pogovarjala o njegovem delu v gostilni, o načinu privajanja na drugo okolje, o rojstnem Prekmurju, o turistični sezoni . . .

— »Glede na to, da sem bil terenski delavec, sem se dokaj hitro privadil na način življenja v središču Dalmacije, pa tudi delo natakarja v Stomorski mi gre že dobro od rok, je pripovedoval Jože Lebar. Seveda pa ne pozabljam na rojstni kraj, vedno se rad vrašam v Gomilice in že v navadi je, da se z ožjo družino (mati, očuh in dve sestri so na začasnem delu v ZR Nemčiji, brat pa je v Žalcu) vsaj dvakrat na leto dobimo v domačem, rojstnem kraju.«

»Turistična sezona pri nas, v Stomorski je v času od 20. junija

do 20. septembra, najbolj živahno pa je v juliju in avgustu.

Takrat me seveda najbolj potrebujejo zato imam v delovni organizaciji urejeno tako, da en mesec koristim reden dopust drugi mesec pa neplačanega (!)«, pravi Jože. Ob njem sta zaposlena v gostilni še »gazdarica« Ivanica, bolj znana kot Jovica, njena hči Marina z možem Draženom, ob »špici« v večernih urah pa na pomoč priskočita še dve mlajši delavki.

— »Naši gostje so predvsem domači turisti, pove Jože. Že nekaj let imamo stalne goste iz N. Sada, Titovega Užica, Zaggreba, Beograda, Ljubljane in Logatca. Pri nas so nastanjeni, saj nudimo tudi sobe s 24 postljami, celotni pension pa velja 650,00 din.«

Hrana je domača, nadaljuje Jože. Dalmatinski pršut in sir še posebno dobro gredo v promet, sicer pa je moč dobiti vse vrste rib, meso na žaru ter seveda pristno domače črno in belo vino. Na voljo je tudi »Radenska« in mariborsko pivo »Pils«. Glede na dokaj oddaljen in turističen kraj, cene niso visoke. Naravni zrezek recimo stane le 200,00 din, kotlet na žaru 220,00, za ražnjiče je treba odšteti 170,00, za čevapčiče pa 150,00 dinarjev. Porcija rib velja 180,00 specialiteta — prstaci (školjke) pa 700,00 kilogram. Domače vino je po 15 jurjev, »gemišt« z Radensko pa le 20 dinarjev.

»Naši stalni gostje so zelo zadovoljni, ocenjuje Jože, saj se vsako leto radi vračajo v naš kraj. Žal pa je tujih turistov zelo malo, saj kot pravi Jože, otok Šolta še ni odkrit . . .

— »Dva meseca je potrebno res dobro delati, nemalokdaj tudi garati, vendar zaslužek ni slab — meni Jože Lebar. Če bo »gazdarica« z mojim delom zadovoljna (do sedaj je bila!), bom rad sprejel gostilniške posle tudi v prihodnjih sezonah, nekoliko v šali pripoveduje Jože, ki se najbolj razveseli ob koncu vsakega tedna, saj je to čas obiska njegove žene Sidranke, hčerkic, 6-letne Sabine in 3-letne Bojane, ki vikend preživijo v Stomorski, sicer pa družina Lebar živi v stanovanjskem bloku v Splitu.

Pozno popoldne se je prevesilo v večer. Čas, ko je lokal skorajda vedno poln. Jožetov »tapravi šiht« se je pričel . . .

— »Ni izključeno, da se srečava še letos, je ob slovesu dejal Jože, saj bom do konca leta zagotovo obiskal rojstni kraj.« Sicer pa bo Jože Lebar v prihodnji turistični sezoni verjetno zopet na običajnem delovnem mestu — kot gostinski delavec gostišča »Turanj« v Stomorski.

Niko ŠOŠTARIČ

PISATELJI, NA PLAN!

Zveza kulturnih organizacij Murska Sobota in komisija za kulturo pri OSS bosta izdali zbirko literarnih del literatov ljubiteljev iz občine Murska Sobota. Zato pozivajo vse znane ali manj znane pisatelje in pesnike-ljubitelje k sodelovanju. Prispevke (do 5 pesmi, 3 prozna dela) pošljite na Zvezo kulturnih organizacij Murska Sobota, Trubarjev drevored 4, do konca septembra in pripišite svoj naslov.

Dobrodošla so prozna, pesniška in dramska dela (črtice, novele, satire, pesmi, epigrami, basni, dramski prizori, skeči idr.). Izbor bo opravila posebna komisija.

OB EKSPLOZIJI LEPOTNIH TEKMOVANJ:

Miss molze kravo

Pri nas, na toplem jugu je vse bolj v modi izbiranje teh ali onih lepotic. Lepotica dneva, lepotica noči, miss Portoroža, miss severnega Jadrana, miss zgoraj brez, miss spodaj z, miss aerobik, miss in miss, povsod same missice in poleg njih neštevilni misterji.

Zakaj kaj podobnega ne bi naredili tudi pri nas, v Prekmurju? Popestrili bi turistično ponudbo in pritegnili še več radodarnih (beri deviz polnih) gostov iz tujine. Le da bi vse skupaj moralo odgovarjati našim, domačim razmeram. Tako bi lahko organizirali tekmovanje za „Miss molzi-kravo 83". Da moški ne bi bili prikrajšani, bi tudi za njih pripravili podobno tekmovanje — „Mister Tractor" na primer.

Ženske (morale bi biti mlajše od 70 in starejše od 12 let) bi v bikinijih sedle h kravi (te bi bile tudi boljše sorte — take, ki dajejo čokoladno mleko) in jo molzle 3 x 5 minut. V odmorih med tremi molžami bi zaplesale v disco ritmu (ne krave, ampak ženske). V končno oceno bi šteli količino mleka, ki so ga missice namolzle, kvaliteto njenih oblin, plesne sposobnosti, največ točk pa bi prinesla disciplina „Razmetavanja denarja za jugoslovanski turizem". Ring s kravama (oz. kravo in kandidatinjo, oprostite) bi bil nekje na zelenem Goričkem, ob domači glasbi naših pristnih vaških godcev in ob vseh drugih spremljajočih elementih, za katere bi poskrbeli vrli gostinsko-turistični delavci. Zmagovalka tekmovanja bi za nagrado dobila začasno zaposlitev v našem kmetijstvu (eno leto, do naslednjega izbora miss), kar bi ji nedvomno prineslo svetovno slavo.

Namig je gotovo vreden pozornosti in razmisleka. Upam, da se bo tudi pri nas kaj premaknilo na bolje. Vse možnosti za to imamo, velja poskusiti. Pripomnim naj, da je treba izbrati krave, ki ne brcajo in ne opletajo preveč z repom! Tekmovalke pa bi (če se spomnimo, kaj vse bi žirija ocenjevala) tako ali tako ostro selekcionirali.

Pa še to: žirijo bi sestavljalo (vse po vzoru našega turističnega prvaka — Jadrana) občinstvo. Neposredni proizvajalci torej, baza! Zaradi tega (nevarnost izgreda razgretih mož in bikov) bi morali seveda poskrbeti tudi za primerno zaščito missic — če tega v lastno zadovoljstvo že same niso storile.

Bojan Peček

NOGOMETNO MOŠTVO GANČANI — Stojijo od leve: Z. Jerebic, V. Naučec, J. Maučec, A. Maučec, F. Forjan, A. Tivadar, V. Jerič. Čepijo: Š. Žižek, F. Zadravec, N. Maučec, I. Jerič J. Jerič.

Foto: F. Maučec

dopisniki so zabeležili

Kako naprej?

Na zadnjih sestankih NK Tešanovci je bilo slišati vse več ostrih in kritičnih besed, ki so bile namenjene vodstvu kluba. Vsi, ki nam je pri srcu nogomet smo se namreč znašli v začaranem krogu. Kako naprej? Člansko moštvo Tešanovec, drugouvrščeno v minuli sezoni pomurske nogometne lige, je bilo izključeno iz najkvalitetnejšega pomurskega tekmovanja na račun mladinskega moštva, ki dvakrat ni nastopilo prvenstvenih tekmah. Zato je večina nogometašev zapustila klub. Le peščica zvestih igralcev je ostala v klubu, ki je lahko rečemo pred razsulom. Upadel je namreč športni duh tako med igralci kot navijači. Rane se bodo le počasi zacelile. Nekateri so sicer mišljenja, da se bo izključitev počasi pozabila, vendar nam najbolj zavzetim vendarle ni vseeno, kako se je lahko kaj takega zgodilo. Mar ni škoda pred štirimi leti ustanovljenega kluba, katero moštvo je bilo v nenehnem vsponu v pomurskem tekmovanju in bilo deležno številnih priznanj in pohval. In kaj sedaj? Ali bo urejen nogometni center sameval? Vsakemu navijaču »rumeno-plavih« je prav gotovo težko, saj se morda tak nogomet v Tešanovcih več ne bo igral. Mar ne bi bilo bolje, bi moštvo pogojno še ostalo v pomurski ligi? Posledice prav gotovo bodo. Kakšna pa bo škoda za pomurski nogomet, pa bo pokazala nova nogometna sezona.

Navijač

STARA NOVA VAS

Srečanje z ostarelimi

Krajevna skupnost Križevci pri Ljutomeru, je pripravila v drugi polovici avgusta sprejem za starejše občane. Gasilski dom v Stari Novi vasi je bil skoraj pretesen, udeleženci pa so z zanimanjem spremljali bogat in pester kulturni program. Nagovorne besede tovarišice Ane Lebar, ki je vodila ves program, so marsikateremu segle v preživeta leta mladosti. Otroci iz osnovne šole so s svojo prisrčnostjo deklamirali, peli in igrali svojim babicam in dedkom. Tudi folklorna skupina KUD iz Križevec pri Ljut. je prispevala svoje.

Največje vzdušje pa je nastalo, z nastopom Križevskega pevskega zbora, ki ga uspešno vodi odlična zborovodkinja Betka Škrlec. Zbor so poslušalci nagradili s prisrčnim in toplim aplavzom.

Franjo Blažič

MARTJANCI

Mladi v akciji

V avgustu so mladi iz Martjanec pripravili kar dve celodnevni akciji, ki se ju je udeležilo okrog 50 mladincev, na pomoč pa so priskočili tudi starejši krajani. Glavni cilj so si zadali ureditev okolice igrišča, steze, ki vodi od stare šole do igrišča ter pomoč pri izgradnji slačilnic. Za uspeli akciji gre zahvala vsem sodelujočim, ki so ves dan vztrajali lopato in krampom v roki. Za trdim in napornim delom so zvečer pripravili na vaškem igrišču prijeten piknik, kjer je ob tabornem ognju odmevala pesem pozno v noč.

J. K.

MURSKA SOBOTA

Novo naročilo

Delovna organizacija Panonija Murska Sobota je sklenila trileto pogodbo s Poljoprivrednim kombinatom Požarevac o dobavi 246 sejalnih strojev. Letos bodo jim bodo poslali stroje v vrednosti okrog 200 milijonov dinarjev.

tk

Dopisujte v VESTNIK

Nekateri delavci lendavske Elme se v prostem času ukvarjajo z raznimi konjički. Tak je tudi Janez Gazdag iz Kamovec. Izdeluje makrameje in razne zidne okraske. Blago za makrameje in okraske kupuje sam. Makramejev je izdelal že več kot sto, okrasnih izdelkov pa osem.

Jože Žerdin

Radodarnost pri izbiranju poročnih daril včasih presega vse meje. Viktor Cibošek iz Ljubljane je za svoj od poročnih daril izdelal dolg kuhinjski valjar s premerom 15 centimetrov. Nanj je napisal — „Vrzojni pripomoček". Mladoporočenka je bila verjetno navdušena, s kakšnimi občutki je sprejel neuporabno darilo, tega pa ne vemo . . .

Foto: Štefan Pri

RENKOVCI

Do kdaj še tako?

Tudi v Renkovcih so se odločili za lastno gramoznico, da bi se na ta način rešili odvisnosti. Precej velika je, bolj podobna manjšemu jezeru. Voda v njej je bila zelo čista. In zakaj ne več? Preprosto zato, ker v Renkovcih živijo nekateri družbeno neosveščeni ljudje, ki jim je kaj malo mar, kakšno je okolje v katerem živijo. Okolico gramoznice so si izbrali za odlagališče odpadkov, nekateri kmetje pa vanjo spuščajo odplake iz gnojničnih cistern!

Jože Magaš

Ribiška sreča se je v tem poletju nasmehala tudi članu ribiške družine Ljutomer Mirku Stainku iz Babinec. V gramozni jami je ujel amurskega krapa. Dolg je bil 80 centimetrov, tehtnica pa je pokazala nekaj nad deset kilogramov.

Darja Vaupotič

Pridite pome v Ljutomer — Mikaven je tale Renault 18, to je pač treba priznati. Za fantiča, ki kukata vanj, še toliko bolj. Ko bi tudi vedela, za koliko »osuši« mošnjiček, bi ju zvedavost hržčas hitro minila. Sicer pa velja poskusiti srečo, čeravno je sreča tudi na tombolah opoteča. (B. Ž.)

Radijski in televizijski spored od 2. do 8. septembra

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 Vrtiljak popevkarskih novosti, 17.00 Aktualno v petek, 2. septembra, 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

18.05 Poročila, 18.10 Jazz na ekranu: Kvartet Pharoah Sanders, 1. oddaja, 18.45 Tarzan, ameriška risana serija, 19.10 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in RA nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Zgodovina Slovencev: Plamenica življenja, dok. serija, 20.40 Propagandna oddaja, 20.45 Šerif v New Yorku, ameriška nanizanka, 21.55 Nočni kino: Česta življenja, brazilski film, 23.35 Tv dnevnik II

Oddajniki II. TV mreže:
17.45 Test, 18.00 Tv dnevnik, 18.15 Vsak petek na začetek, otroška zabavnoglasbena serija, 18.45 Ohrid 83: Balkanski folklorni festival, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Klavirski večer, 20.45 Poročila, 20.50 Naših tisoč obrazov, dokumentarna oddaja, 21.40 Najboljši jugoslovanski filmi iz Pulja: Kdo [illegible] am poje, igrani film (do 23.10)

TV ZAGREB

Prvi program
16.00 Poletno popoldne, 16.05 Poročila, 16.06 TV koledar, 16.15 Vsak petek je [illegible], 18.45 Ohrid 83, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Šerif McClaud, 21.35 — Zabavnoglasbena oddaja, 22.20 Dnevnik, 22.35 Nova [illegible]

TV AVSTRIJA

9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Huzar Fanfan (film), 12.05 Risanka, 12.15 Naše vesolje, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Tudi šerif potrebuje pomoč (film), 16.30 Kremenčkovi, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Babica, prosim, 17.30 George, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Lutke, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Aktl XY — nerešeno, Večer z Georgom Thomalla, 22.05 Šport, 22.20 Nočni [illegible], 23.20 Akti XY — nerečeno

TV MADŽARSKA

[illegible] Poročila, 15.55 [illegible] film, sovjetski film, 17.15 Pet minut meteorol. 17.25 Ob praznику [illegible] napoved, 17.45 Socialistična republika Vietnam, 18.25 Prenos iz Kecskemeta, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Naj... Nenavadni rekordi, 22.05 Umetnina tedna, 22.10 TV dnevnik, 22.20 Zaljubljeni v gledalce, japonski film

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku /Videoteleks, 17.30 Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku /Videoteleks — ponovitev, 18.00 Velika dolina — serijski film, 19.00 Aktualna [illegible], 19.30 TVD — stičišče, 19.45 [illegible] — celov. film, igrajo: Cameron Mitchell, Louis Maxwell, režija: Terence Bishop, 22.45 TVD — danes, 22.05 Zeit im Bild — čas v sliki

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 Glasbena paleta po vašem izboru, 17.00 Aktualno v soboto, 3. septembra, 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 14.00 do 17.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

16.20 Poročila, 16.25 Modro kot pisano, otroška nanizanka TV Novi Sad, 16.55 Tarzan, ameriška risana serija, 17.20 vir, angleška dok. serija, 18.20 S. Raven: Edward in gospa Simpsonova, angleška nadaljevanka Lj, 19.10 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in RA nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Steza slonov, ameriški film, 21.40 Propagandna oddaja, 21.45 Zrcalo tedna, 22.05 Afrovizija, 1. del afriške zabavnoglasbene oddaje, 22.50 Sredozemske igre, posnetek otvoritve iz Casablance, 23.20 Poročila

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:
16.45 Test, 17.00 Srečanje šol »Šandor Petöfi«, otroška oddaja, 18.00 Otroška predstava — ponovitev, 19.00 Narodna glasba, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Titov Vrbas: Balkansko prvenstvo v košarki — Jugoslavija: Bolgarija, prenos, v odmoru . . . 21.35 Poročila, 21.40 Feljton, 22.10 Športna sobota, 22.30 Sredozemske igre, posnetek otvoritve iz Casablance, 23.00 Gledano z avstralskimi očmi, dokumentarna serija (do 23.30)

TV ZAGREB

Prvi program
15.45 Sedem TV dni, 16.15 Poročila, 16.20 TV koledar, 16.30 Poletno popoldne, 18.30 Mali koncert, 18.45 Neobvezno 2, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Operacija »Medeni mesec« (film), 21.25 Dnevnik, 21.40 Koncem tedna

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.5 TV v šoli, 10.35 Družinski spored, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Vera in domovina (film), 16.30 Manihi — atol v Pacifiku, 17.00 Igra in zabava, 17.55 Spanček zaspanček, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da . . . 22.20 Večer rocka

TV MADŽARSKA

8.05 Ponovitve: naš ekran: Hiša skozi okno; Ne le za žene; Voščena figura, 13.25 Tatabanya-Ferencvaros, nogomet, 15.20 Risanke, 15.35 Iskalci zlata, 16.25 Ivan Mandy, 17.00 Heyerdahlovo potovanje, 17.55 Primer iz Szegeda, 18.25 Norčije, 20.00 Usodna ženska, tragikomedija, 21.05 Zapojmo; György Korda, 21.35 Molk je zlato, francoski film, 23.15 TV dnevnik.

TV KOPER

17.45 NOGOMET — Jugoslovansko prvenstvo, 19.30 TVD — stičišče, 19.45 serijski film Trnova pot, 20.45 Velika dolina — serijski film, 21.45 TVD — danes, 21.55 Casablanca — Mediteranske igre, 22.30 Zeit im bild — čas v sliki

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem vaiu, 12.00 Spored v madžarskem jeziku, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldne, 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

9.30 Poročila, 9.35 Živ žav, otroška matineja, 10.25 V. Kovačević—I. Ivanac: Kapelski kresovi, nadaljevanka TV Zagreb, 11.40 625, oddaja za stik z gledalci, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila (do 13.05), 16.00 Zabavno glasbena oddaja, 16.45 Poročila, 16.50 Grenki čaj generala Jena, ameriški film (čb), 18.15 Športna poročila, 18.30 Naš kraj: Zadvor, 18.45 Človek in zemlja: Tajga, španska dok. serija, 19.10 Risanka, 19.15 Čik cak, 19.22 Tv in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 J. Otčenašek— O. Danek: Danes v neki hiši, češkoslovaška nadaljevanka, 21.30 Alan Stivel, II. del glasbene oddaje, 21.45 Športni pregled, 21.15 Šahovski komentar, 2235 Poročila

TV ZAGREB

Prvi program
11.50 Poročila, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Glasbeni tobogan, 14.30 Glasbeno popoldne, 15.35 Galaktika, 16.10 Dokumentarna oddaja, 17.10 Narodna glasba, 17.40 Umor po naročilu (film), 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pop Čira in pop Spira (dramska serija), 21.00 Morje, ljudje, obale, 21.30 Dnevnik, 21.45 Športni pregled.

TV AVSTRIJA

Prvi program
11.00 Tiskovna ura, 14.05 El Cid (film), 16.40 Risanka, 17.10 Lutke, 17.35 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Smrtnonosni zakon (film), 21.30 Religija, 22.00 Diktor Lipsky (TV film),

Drugi program
13.55 Športno popoldne, 16.45 Papež na potovanju, 17.45 Velikih 10, 10.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Večer folklore, 22.00 Dinastija klana Dnever.

TV MADŽARSKA

8.35 Spored za otroke, 14.35 Hej, Donava! Folklora, 15.10 Obisk pri Beli Czobelu, 15.40 Pribočnik milostljivega gospoda, sovj. nadaljevanka, 16.55 Spored studia Pecs, 17.35 Priporočamo naše sporede, 18.00 Delta, znanstveni magazin, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Derrick, kriminalka, 22.10 Družabna igra, 21.50 Obisk pri dramatikih: E. Illes.

TV KOPER

17.30 Glasbena oddaja, 18.30 Velika dolina — serijski film/ponovitev, 19.30 Casablanca — Mediteranske igre — plavanje, 20.20 Ob skodelici kave, 20.45 Ta naš nori svet — celov. film/francoski, igrajo: Bernard Blier, Marina Vlady, režija: Jean Yanne, 22.15 Sedem dni, 22.30 Zeit im bild — čas v sliki.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 Po domače, 17.00 Aktualno v ponedeljek, 5. septembra (šport), 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.15 Poročila, 17.20 Modro kot pisano, otroška nanizanka TV Novi sad, 17.50 Otrok in šola: Učenec in učitelj, 18.25 Podravski obzornik, 18.45 Mladinski studio, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Goljevšček: Srečanje na Osojah, predstava SLG Celje, 21.15 Studio 2, 22.25 Tv dnevnik II

SREČANJE NA OSOJAH
Nocojšnja igra je postavljena v srednji vek. Srečanje na Osojah se sicer dogajajo v Kranju in na blejskem otoku ob koncu 15. stoletja in osrednja oseba, ob čigar »avanturi« se razkrivajo temeljne dileme eksistence in ravnanja za bivanjsko srečo, je poimenovana po kranjskem patronu Kancijanu. Dogodki, ki se pojavljajo zunaj njegove volje, kot rezultat nepredviljivih sil, ga potegnejo v svoj vrtinec in preskušajo njegove moči, voljo in čustvo. Nad mesto in njegove prebivalce se je spravila »malefična« zverina in srčni purgarji so poklicani, da se spoprimejo z njo.

TV ZAGREB

Prvi program
17.40 Poročila, 17.45 Lutke, 18.00 Poziv za komedijo, 18.15 TV koledar, 18.35 Kronika bjelovarskih občin, 18.45 Mladinski studio, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Stric Kliment (drama), 21.00 Izbrani trenutek, 21.05 Paralele, 21.35 Nesporazum, 21.55 Dnevnik

TV AVSTRIJA

Prvi program
19.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Neskončno obzorje (film), 12.40 Risanka, 12.45 Burleska, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Čoln s steklenim dnom (film), 16.45 Risanke, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Prometna vzgoja, 17.30 Medvedki so prosti, 17.55 Spanček zaspanček, 18.00 Dogodivščine v divjini, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.00 V kavarni, 21.15 Smrtonosni zakon (film), 22.20 Večerni šport

TV MADŽARSKA

Ni sporeda

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku /Videoteleks, 17.00 Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku/Videoteleks /ponovitev, 17.30 Film — ponovitev, 19.00 Športni pregled, 19.15 TVD — stičišče, 19.30 Casablanca — Mediteranske igre — Plavanje, 20.30 Veliki detektiv — serijski film, 21.30 Turistični vodič — Oddaja v sodelovanju s Kompas-om Jugoslavija, 21.40 TVD — danes, 21.30 Glasbena oddaja, 22.40 — Zeit im bild — čas v sliki.

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 S popevko po svetu, 17.00 Aktualno v torek, 6. septembra, 18.00 Sotočje, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.30 Poročila, 17.35 V znamenju dvojčkov: Zajček v škripcih (čb), 17.55 Nacionalni folklorni ansambel Indije: Ramayana oddaja TV Novi Sad, 18.25 Celjski obzornik, 18.40 Pisani svet: Kako je bilo, 19.10 Risanka, 19.15 Cikcak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik I 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 F. Boyer: Življenje Berlioza, nadaljevanje in konec, 20.50 Dokumetarec meseca: Ljudskogledališče, 21.40 Slovenska ljudska glasbila in godci: Beltinska banda, 22.05 Tv dnevnik II

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:
17.25 Tv dnevnik, 17.45 Kdor hoče ta zmore, 18.15 Književnost, 18.45 Glasba, čas, ljudje — zabavnoglasbena oddaja, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Folk parada — oddaja narodne glasbe, 20.50 Čas podvigov, dokumentarna oddaja.

TV ZAGREB

Prvi program
17.40 Poročila, 17.45 Potrebno je hoteti in smeti, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika osijeških občin, 18.45 Glasba, čas, ljudje, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Levanda in biseri, 20.50 Poti svobode (film).

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Brodwayske melodije (film), 21.15 Šport v ponedeljek, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Kenny Rogers, 15.45 Obletnica Štajerske, 16.10 Risanke, 16.15 Očetova žena in jaz (film), 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Tudi hec mora biti, 18.00 Moda, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Raoprt iz vzhoda, 21.00 Prometna vzgoja, 21.50 Iz daljne dežele

TV MADŽARSKA

15.00 Vzajemni vplivi, 15.25 Kratek film, 16.00 Naš vrt, naše dvorišče, 16.20 Bolnišnica na robu mesta, pon. 13. dela, 17.25 Šah mat, 17.50 Kako ste, g. inženir? 18.25 Razprave, dejstva, nauki, 20.00 Bolnišnica na robu mesta, ponovitev 14. dela češke nadaljevanke, 21.05 Studio 83, kulturni tednik, 22.05 Vražji, narodopisni dokumentarni film, 22.35 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku /Videoteleks, 17.30 Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku /Videoteleks — ponovitev, 18.00 Veliki detektiv — serijski film, 19.00 Obzorja, 19.30 TVD — stičišče, 19.45 serijski film Trnova pot, 20.45 VOŽNJA V MEGLI — celov. film (italijanski), igrajo: Luisa Ferida, Fosco Giachetti, režija: Gianni Francidini, 22.15 Turistični vodič — Oddaja v sodelovanju s Kompas-om Jugoslavija, 22.25 Zeit im bild — čas v sliki

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 Iz domačega glasbenega arhiva, 17.00 Aktualno v sredo, 7. septembra, 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.35 Poročila, 17.40 Ciciban, dober dan: Greste z nami v živalski vrt? 17.55 S. Mokranjac: Rukoveti — 5. del glasbene odd. TV Bgd, 18.25 Severnoprimorski obzornik, 18.40 Mozaik kratkega filma: Borci tišine, padalci — madžarski filma, 19.10 Risanka, 19.15 Cikcak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Ta vražji jazz, ameriški film, 21.55 Tv dnevnik II

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:
16.40 Casablanca: Sredozemske igre — dnevni pregled, 17.40 Poročila, 17.45 Lučka, otroška serija, 18.15 Dvorišče — izobraževalna oddaja, 18.45 Musica da camera, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Obarvana svetloba (do 22.00)

TV ZAGREB

Prvi program
16.40 Sredozemske igre (pregled), 17.40 Poročila, 17.45 Luci, strah in trepet ulice, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika varaždinskih občin, 18.45 Glasbena oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zabavna oddaja, 21.05 Hercegovina poje, 21.50 Dnevnik, 22.10 Šahovski komentar

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 To mine (film), 12.10 Prometna vzgoja, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Lessijeva domovina (film), 16.35 Kremenčkovi, 17.00 Lutke, 17.30 Čebelica Maja, 17.55 Spanček zaspanček, 18.00 In v tubo piha Huber, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nevarna igra o časti in ljubezni (film)

TV MADŽARSKA

9.05 Ponovitve: Delta; Lažna mačka; Jazz, 15.00 Šolska TV, 15.40 Kratek film, 15.55 Firenze in Medici, 16.40 Potuj z nami, po sledeh Darwina, 17.10 Čez šestdeset, gerontologija, 17.40 Svetovni čebelarski kongres v Budimpešti, 18.05 Svet jezika, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Madžarska—ZR Nemčija, nogomet, prenos iz Nepštadiona, 22.00 Koncert ansambla Tubes, 22.35 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku /Videoteleks, 16.30 Casablanca — Mediteranske igre, 17.30 Odprta meja — oddaja v slov. jeziku/Videoteleks — ponovitev, 18.00 Film — ponovitev, 19.30 TVD — stičišče, 19.45 serijski film Trnova pot, 20.45 Mesta — Glasgow, 21.45 Turistični vodič — Oddaja v sodelovanju s Kompas-om Jugoslavija, 21.50 TVD — danes, 22.00 Zeit im bild — čas v sliki.

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 Glasba skozi stoletja, 17.00 Aktualno v četrtek, 8. septembra, 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.20 Poročila, 17.25 Zemljepisne posebnosti: Hong-Kong — družinski portret, angleška dokumentarna serija, 18.20 Gorenjski obzornik, 18.35 Čas, ki živi: Goriška fronta, 19.15 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 H. Fast: Pot svobode, ameriška nadaljevanka, 21.50 J. Haydn: Kvartet št. 67 v D-duru/L'alouette), balet, 22.15 Tv dnevnik II

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:
16.40 Casablanca: Sredozemske igre — dnevni pregled, 17.40 Poročila, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 Narodni običaji, 18.45 YU rock portret, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Marat—Sade, posnetek predstave gledališča iz Kaposvara na Bitefu.

TV ZAGREB

Prvi program
16.40 Sredozemske igre (pregled), 17.40 Poročila, 17.45 Otroška serija, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika splitskih občin, 18.45 Portret YU rocka, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panorama, 21.05 Velo mesto, 22.30 Dnevnik

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Gola džungla (film), 12.05 Klub seniorjev, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Burleske, 15.50 Risanke, 17.00 Kottan raziskuje, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Dobro glej, 17.30 Obalni pirati, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 J. R. Oppenheimer — atomski fizik, 21.25 Naše vesolje, 22.10 Večerni šport

TV MADŽARSKA

14.55 Vzajemni vplivi, I. del, 15.35 Dež v tujem mestu, TV film, 17.00 Otvoritev novega šolskega leta s šolski TV, 17.40 TV borza, 18.05 Ob prazniku Ljudske demokratične republike Vietnama, 18.30 Telešport, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pravni primeri, 20.40 Kakšna pota! Poje Mari Töröcsik, 21.25 Panorama, svetovnopolitični magazin, 22.05 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku /Videoteleks, 16.30 Casablanca — Mediteranske igre, 17.30 Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku/Videoteleks — ponovitev, 18.00 Mesta — Glasgow, 19.00 Glasbena oddaja, 19.30 TVD — stičišče, 19.45 serijski film Trnova pot, 20.45 Velika dolina — serijski film, 21.25 Casablanca — Mediteranske igre, 22.15 Turistični vodič — Oddaja v sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 22.25 TVD — danes, 22.35 Zeit im bild — čas v sliki

tedenski koledar

PETEK, 2. september — Doroteja
SOBOTA, 3. september — Gregor
NEDELJA, 4. september — Rozalija
PONEDELJEK, 5. september — Lovrenc
TOREK, 6. september — Ljuba
SREDA, 7. september — Regina
ČETRTEK, 8. september — Marija

kino

„PARK" MURSKA SOBOTA

2. septembra ob 18. in 20. uri ter 4. septembra ob 16., 18. in 20. uri francoski barvni vistavisionski film: „OBRAČUN PRI BLAGOVNICI";

5. in 6. septembra ob 18. in 20. uri ameriški barvni vistavisionski film: „LEDENI PEKEL";

7. in 8. septembra ob 18. in 20. uri francoski barvni vistavisionski film: „NISMO MI ANGELI — ONE PA TUDI NE".

ČRENŠOVCI

3. in 4. septembra ameriški barvni film: „SEDEM NEBEŠKIH DEKLET".

LJUTOMER

3. septembra ob 20. uri ter 4. septembra ob 18. in 20. uri britanski film: „SEX Z ZVEZDAMI";

7. in 8. septembra ob 20. uri hongkongški film: „DINAMIT JOHANSON".

prodam

MALE PUJSKE PRODAM. Ivan Hoheger, Tišina 41. M-3199

FIAT 126 P, letnik 1981 prodam za 20.000 din. Slovenija šport M. Sobota, telefon 21-215. M-3200

FIAT 125 P, letnik 1977, dobro ohranjeni, ugodno prodam. Gorica 2, p. Puconci. M-3201

GROZDJE RAZNIH SORT PRODAM. Borovnjakova 12, Murska Sobota. M-3203

SLIVE (za žganjekuho) prodam. Telefon (062) 816 402.

CISTERNO CREINA, 1700 l, prodam. Kukeč 52, p. Križevci v Prekm. M-3204

MALE PUJSKE in štedilnik GORENJE na trda goriva, levi, novi, prodam. Šalamenci 86, p. Puconci. M-3206

DIANO 6 L, oktober 1978, registrirano do 24. 10. 1983, brezhibno, ugodno prodam. Hercog, Cankova 19/B. M-3210

TELICO, brejo osem mesecev, prodam. Filovci 61. M-3211

MALE PUJSKE PRODAM. Šalamenci 9, p. Puconci. M-3212

OSEBNI AVTO ZAPOROŽEC, v voznem stanju, prodam. Naslov v upravi lista. M-3213

MOTORNO KOLO, tip 14 T, letnik 1972, neregistrirano, generalno obnovljeno in hladilnik Končar, 80 l, malo rabljeni, prodam. Ključarovci 7/C. M-3214

1 ha KORUZE Z NJIVE PRODAM. Ogled in informacije vsak dan. Alojz Ganza, Radoslavci 61, p. Bučkovci. Naprodaj tudi hrastove deske (5 cm). In-425

VINOGRAD, 4 letnik, klet in gozd v Grabrovniku prodam. Informacije: telefon 042 814-189. In-432

VINO (klinton, jurka), ugodno naprodaj. Oddaljenost od M. Sobote 1 km. Naslov v upravi lista. M-3216

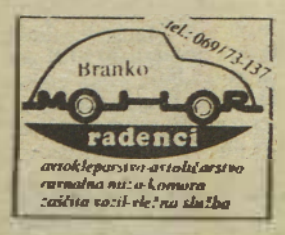

NEDOGRAJENO HIŠO NA ČANKOVI PRODAM. Informacije: Domajinci 35. M-3161

FIAT 126 PRODAM. Bakovci, Mlinska 14. M-3162

TRAKTOR ZETOR 4911 PRODAM. Rudolf Hodušček, Zenkovci 38. M-3163

ZASTAVO 750, letnik 1971, registrirano do decembra prodam. Ogled po 17. uri. Kupšinci 48/A. M-3164

KRAVO, brejo šest mesecev, vozno, prodam. Ignac Fister, Mali Bakovci 46. M-3165

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 50 l, prodam. Sonja Vogrinčič, Tropovci 3/c po 16. uri. M-3166

ZASTAVO 101, letnik 1981, prodam. Vrečič, Petanjci 119/B M-3168

BAS OJAČEVALEC in BAS KITARO PRODAM. Lešane 7, p. Apače. M-3169

STEREO RADIO-KASETOFON z elektronsko uro prodam. Murska Sobota, Mojstrska 9. M-3173

POHIŠTVO ZA OTROŠKO SOBO in SPALNICO prodam. Telefon 22-415. M-3174

MALE PUJSKE, stare sedem tednov, prodam. Satahovci 9. M-3175

MALE PUJSKE PRODAM. Zepovci 36, p. Apače. M-3176

SKODA CUPE, prevoženih 46.000 km, naprodaj za 190.000 din. Murska Sobota, Štefana Kovača 19. M-3177

AVTO ZAPOROŽEC, dobro ohranjeni, ugodno naprodaj. Marija Mes, Bakovci, Poljska 3. M-3179

SILAŽNI KOMBAJN, v dobrem stanju, ugodno prodam. Lipa 123. M-3181

SILAŽNI KOMBAJN HAGEDORN PRODAM. Štefan Hozjan, Brezovica 16, p. Turnišče. M-3184

ZASTAVO 101 IN SUNBEAM, malo karambolirani, ugodno prodam. Selo 8. M-3185

ZASTAVO 101 PRODAM. Ivanovci 53, p. Fokovci. M-3187

BRANE ZA TRAKTOR PRODAM. Kološa, Moravci 100. M-3188

STEREO CENTER SCHARP PRODAM. Informacije popoldne: telefon 23-615. M-3189

LADO 1300 S, staro šest mesecev, prevoženih 6.000 km, nujno prodam. Prosečka vas 2, p. Mačkovci. M-3191

FORD ESKORD, letnik 1973, potreben popravila ter MERCEDES 220 (po delih) in motor za sunbeam prodam. Murski Petrovci 2. M-3192

DVA BARVNA TELEVIZORJA NORDMENDE PRODAM. Mlajtinci 26, p. Martjanci. M-3193

BELO in rdeče grozdje prodam po ugodni ceni zaradi bolezni lastnika. Karel Kar, Križevci 138 v Prekmurju. M-3194

MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 20. M-3195

MALE PUJSKE PRODAM. Kumin, Veščica 64. M-3196

VW 1300, letnik 1971, prodam. Dr. Knafelj, Kocljeva n. h., Beltinci. M-3248

LADA 1200, letnik 1973, naprodaj. Slavko Raduha, Mele 1, p. Radenci. M-3252

KORUZO (80 arov) za zrnje ali silažo prodam. Avgust Šabjan, Kamovci 31, telefon 75-014. M-3251

ZASTAVO 750 PRODAM. Kupšinci 23. M-3252

OSEBNI AVTO ŠKODA 120 L, letnik 1978, prodam. Ogled: Murska Sobota, Zvezna ulica 2, trgovina do 16. ure, Rakičan, Cvetkova 16. M-3253

V vsako hišo VESTNIK

PEČ HELIOKS za centralno ogrevanje, novo, 25.000 kalorij, prodam. Antonija Dokl, Boračeva 26. M-3092

WC KABINO GORENJE VARIS, nerabljeno in nemščino 2000 S, novo, prodam. Informacije dopoldne: 75-127. Le-326

GRADBENO OMARO PRODAM. Gradišče 22, p. Tišina. M-3227

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO CENTRAL 20, prodam. Turnišče, Štefana Raja 15. M-3228

TOVORNI AVTO ČEPEL, kiper, primeren za prikolico, ugodno prodam. Peter Šinko, Jurij 21, p. Rogašovci. M-3229

RENAULT 4 TLS 1277 PRODAM. Informacije: telefon dopoldne 21-755, popoldne 23-651. M-3231

KRAVO, staro tri leta, brejo sedem mesecev, prodam. Alojz Grah, Vidonci 120. M-3232

STISKALNICO, 120 l, prodam. Černelavci 10. M-3232

ZASTAVO 750 S, prevoženih 36.000 km, ugodno prodam. Lačen, Štefana Kovača 29. M-3234

ŠKODA, letnik 1976, neregistrirana, ugodno naprodaj — tudi po delih. Buček, Gornji Črnci 1. M-3235

CEPLJENO GROZDJE (laški rizling in druge sorte) ter male pujske prodam. Andrejci 13, p. Martjanci. M-3236

OSEBNI AVTO MERCEDES 200 D in MOTOR ZA HANOMAG HENŠEL, diesel ter ekscenter prešo, 8 t, prodam. Beznovci 46. M-3237

MALE PUJSKE PRODAM. Lukačevci 8, p. Martjanci. M-3240

ČEŠKE PLOŠČE, 8-valne, nove, rdeče barve, 135 kom., prodam. Motovilci 5, telefon do 15. ure: 22-030, interna 16. M-3268

NSU 1200, v voznem stanju, neregistrirani, ugodno prodam. Informacije pri Mlinariču, Sovjak 109. M-3270

FIAT 126 P, isospan, 24 cm in kravo s teletom prodam. Petrovci 42. M-3271

GROZDJE Z BRAJD PRODAM. Lendavska 54, Murska Sobota. M-3272

TOMOS AVTOMATIK, star dve leti, prodam. Naslov v upravi lista. M-3273

BAS KITARO ARIJA, BAS BOX in ojačevalec za kitaro URAGAN prodam. Drago, Satahovci 17. M-3274

KORUZO ZA SILAŽO PRODAM. Telefon 76-113. M-3275

POHIŠTVO ZA SPALNICO, dobro ohranjeno, prodam. Pokličite po telefonu (069) 74-385, po 16. uri. M-3276

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (plin + elektrika), prodam. Janez Satler, Kamenščak 35/C, p. Ljutomer. M-3277

KORUZO ZA ZRNJE ALI SILIRANJE PRODAM. Dolnja Bistrica 32. M-3278

GRADBENO BARAKO, MONTAŽNO, (6 x 3 m), prodam. Telefon dopoldne 23-610 ali popoldne: Šiftar, 24-085. M-3280

OSEBNI AVTO VW 1300, letnik 1971, komplet ali po delih, prodam. Hotiza 49. M-3282

ŠPORTNO ŠKODO 110 R CUPE, letnik 1978, prodam. Lendavska 63, telefon 22-727. M-3238

SLIVE, JABOLKA, HRUŠKE IN OREHE Z DREVES prodam. Aleksander Kerčmar, Vučja gomila 43. M-3239

10 AROV ZEMLJIŠČA V GRADBENEM OKOLIŠU na Vaneči, levi breg, prodam. Informacije po telefonu: 21-886. M-3241

TELICO, brejo osem mesecev, prodam. Satahovci 32. M-3242

BUKOVA DRVA PRODAM. Ivanovci 45, p. Fokovci. M-3243

MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 34, p. Tišina. M-3244

4000 kv. m SADOVNJAKA V LIPOVCIH, primerno tudi za gradnjo hiše, prodam. Naslov v upravi lista. M-3245

SIMCO 1308 GT, letnik 1978/1979, prodam. Informacije v večernih urah po telefonu 21-091. M-3247

SPAČEK, letnik 1975, prodam. Bojan Maučec, Lendavska 19/A, v popoldanskem času. M-3255

POHIŠTVO ZA KUHINJO in kavč garnituro prodam. Odvetnik Danilo Hari, Kidričeva 21, telefon 23-122. M-3256

BELO IN RDEČE VINO PRODAM. Domanjševci 11, p. Križevci v Prekm. M-3258

FIAT 126 P, letnik 1978, prodam. Alojz Plei, Veržej 38. M-3259

WARTBURG POCENI PRODAM. Zver, Radenci, Dalmatinova 10. M-3260

LESENO MONTAŽNO GARAŽO UGODNO PRODAM. Pirling, Titova 22 — vhod z dvoriščne strani. M-3261

TELICO, brejo osem mesecev, kontrola A, prodam. Bratonci 114. M-3262

KURUZO ZA SILAŽO (25 arov), prodam. Zorana Velnarja 36, Murska Sobota — popoldne. M-3263

ŠKODO CUPE PRODAM. Murska Sobota, Štefana Kovača 34/A, telefon 21-762. M-3264

GOLF, letnik 1978, 56.000 km, zelo dobro ohranjeni, ugodno prodam. Telefon 76-078. M-3265

CISTERNO, 2200 l, prodam. Ciglar, Murski Petrovci 1, p. Tišina. M-3267

GRADBENO PARCELO V MORAVCIH PRODAM. Kličite po 16. uri 062-28-754. M-OP

RAČUNSKI STROJ SUPERMETALL v uporabnem stanju, primeren za gostilničarje in polosovino za avto R-4, starejši letnik, novo, prodam. Črenšovci 5, telefon 70-075. M-OP

STARO HIŠO z vinogradom, v bližini mesta Lendava, prodam. Gaberje 115. Le-314

ZASTAVO 750 LE, staro dve leti, prodam. Jurij Šlebič, Lendava, Kranjčeva 8. Le-317

ZASTAVO 101, registrirano do marca 1984, prodam. Radmožanci 68. Le-319

ŠKROPILNICO METALNA, 330 l, prodam. Jože Horvat, Gaberje 112, p. Lendava. Le-315

NOVO, NEDOGRAJENO VISOKOPRITLIČNO HIŠO na zelo lepem kraju blizu Murske Sobote, prodam. Vselitev možna v jesen, primerno za zdomce, delno plačilo možno na odplačevanje. Naslov v upravi lista. M-MM

VINOGRAD, 21 arov, v Lendavskih goricah 14, s kletjo in inventarjem, prodam. Mihael Horvat, Lendava, Tomšičeva 12. Le-327

MOTORNO ŽAGO, novo, prodam. Stanko Srša, Banovci št. 1, p. Veržej — pri železniški postaji Veržej. In-440

TV IGRE, z najmanj 4 igrami, dobro ohranjene, kupim. Telefon 23-492. M-3167

MANJŠE STANOVANJE V OKOLICI LJUTOMERA kupim ali vzamem v najem. Naslov v upravi lista. In-434

ŽETVENO NAPRAVO — SNOPOVEZALKO ZA KOSILNICO BERTOLINI, KUPIM. Bagar, Petrovci 56, telefon 21-914. M-3279

DVOOSNO TRAKTORSKO PRIKOLICO, brez kiperja, kupim. Špilak, Hotiza 170. M-3281

SKUPINA GONG NUJNO IŠČE BASISTA. INFORMACIJE PO TELEFONU 22-992, V POPOLDANSKEM ČASU.

kupim

ELEKTRIČNO KITARO s 100 W ojačevalcem, po ugodni ceni prodam. Vlado Kolbl, Banovci 14, p. Veržej. In-439

KOMPLETNO SKLOPKO z ležaji za BMW 316/318/320 in 518, od letnika 1974 dalje, prodam. Marjeta Hojč, Radomerščak 6, p. Ljutomer. In-437

KORUZO ZA OBIRANJE (1 ha), prodam, Radoslavci 11/A, p. Bučkovci. In-436

SILAŽNI KOMBAJN SK 80 ter manjšo jermenico in novo kardansko os za IMT 560 prodam. Interesenti se naj oglasijo v nedeljo od 9.—10. ure: Bogojina 67. M-3217

RENAULT-16 prodam za 60.000 din. Županek, Štefana Kovača 17. M-3218

TELICO, kontrola A, brejo in zastavo 101, letnik 1976, prodam. Godina, Pečarovci 72. M-3219

LESENO GARAŽO, termoakumulacijsko peč in trajnogorečo peč prodam. Šlebinger, Lendavska 15, M. Sobota. M-3212

KORUZO NA STORŽIH PRODAM. Bogojina 113. M-3222

TRAKTOR FERGUSON 540, letnik 1978, prodam. Mlajtinci 20, p. Martjanci. M-3223

BRANE ZA TRAKTOR FERGUSON, 4-delno in težji gumi voz prodam. Karel Klanfar, Murski Petrovci 9, p. Tišina. M-3224

TRAKTOR IMT 577, novi (tombolski dobitek v Petišovcih), prodam. Vesna Škvorc, Vratišinec št. 138, Medžimurje. M-3225

KRAVO, staro pet let, brejo pet mesecev, ugodno prodam. Štefan Časar, Kapca 7. M-3226

GOSTILNA SENICA — GORNJA BISTRICA, vabi v soboto, 3. septembra ob 19. uri NA

VELIKO VRTNO VESELICO

PELA BOSTA BRANKA KRANER IN IVO MOJZER OB SPREMLJAVI ANSAMBLA MAGNET. VLJUDNO VABLJENI!

sobe

DVE DIJAKINJI sprejmem v opremljeno sobo. Titova 14 — nad Borovom. M-3181

OPREMLJENO SOBO oddamo s 1. septembrom eni ali dvema dekletoma. Murska Sobota, Mladinska 38. M-3198

DVE SOBI, centralno ogrevanje, v souporabo kopalnice, [illegible]. Naslov v upravi lista. M-3209

SOBO ali garsonjero [illegible] visokošolsko [illegible]. Ponudbe na upravo lista pod [illegible]. M-3215

OPREMLJENO SOBO [illegible] lidni ženski. Naslov v upravi lista. M-3266

Cenjene stranke obveščam, da sem odprla

ŽENSKI FRIZERSKI SALON V LIPOVCIH.

Delovni čas vsak dan od 8.—12. ure in od 14.—18. ure. Ob ponedeljkih je salon zaprt. Za obisk se priporoča GABRIJELA PERTOČI.

zaposlitve

KV ŠIVILJO sprejmem za nedoločen čas. Delo je serijsko. Sonja Amolič, Kidričevo naselje 2, Radenci. M-MM

DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA ali fanta za priučitev sprejmem takoj v delovno razmerje. OD po dogovoru. Hrana in [illegible]novanje preskrbljena. Andrej Zemlič, dimnikarstvo, Ajdovščina, telefon 065 61-474. M-3172

KV ZIDARJA in NK delavca sprejmem takoj v redno delovno razmerje. Stanovanje preskrbljeno, plača po dogovoru. Delo zagotovljeno tudi pozimi. Oglasite se na naslov: Jože Kološa, zidarski mojster, Maribor-Košaki, Krčevinska 45, telefon 062-24-994. M-3180

KV ali PRIUČENO NATAKARICO sprejmem v redno delovno razmerje. OD po dogovoru. Stanovanje in hrana v hiši. Gostilna Dominko, Odranci, telefon 70-066. M-3202

DVA KV MIZARJA zaposlim takoj za nedoločen čas. Javite se po telefonu 22-497 ali 23-010. M-3207

razno

PREKLICUJEM VELJAVNOST spričevala 4. letnika gimnazije v Ljutomeru. Leonida Žinkovič, Crešnjevci 57, p. Gornja Radgona. M-3171

UPOKOJENI VDOVEC s [illegible] brez otrok, želi spoznati žensko [illegible] skupno življenje. Resne ponudbe pošljite na upravo Vestnika [illegible] šifro: „JESEN". M-3220

DEKLE, ČE SI OSAMLJENA, s[illegible] oglasi 25. letnemu fantu. Otrok [illegible] ovira. Življenjska pot v dvoje [illegible] ob medsebojnem razumev[illegible] lažja in lepša. Ponudbe na upr[illegible] lista pod „POROKA V JESEN[illegible]". M-MM

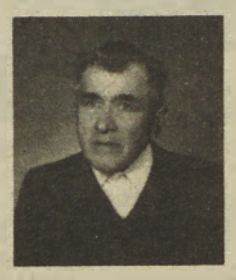

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kakor trpel sem in večni mir mi zaželite

ZAHVALA

Boleča je resnica, da nas je po kratkotrajni bolezni v 72. letu starosti prezgodaj za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Štefan Pocak

iz Domanjševec

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo osebju kirurškega oddelka za pomoč v času njegove bolezni, vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Domanjševci, 16. 8. 1983

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Tiho in mirno nas je zapustil

Aleksander Gorkič

Hvala vsem, ki ste mi v najtežjih trenutkih pomagali, z mano sočustvovali, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujem dr. Perkiču in medicinskemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice za skrb in nego, prijatelju tov. Marjanu Pahorju za vso pomoč ter sosedom in znancem. Lepa zahvala tov. Dušanu Devetaku in tov. Slavincu za ganljive besede, pevskemu zboru DU, godbi, Klubu Maks Pečar, OOZB, predstavniku DRSI in kolektivu zaporov.

Marjeta in ostalo sorodstvo

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Günter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 470.00 din, polletna 235.00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100.00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 630.00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13.00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Male oglase, ki bodo objavljeni še isti teden, sprejemamo do ponedeljka do 13. ure. Naročniki Vestnika imajo pri objavi malih oglasov in zahval 20-odstotni popust.

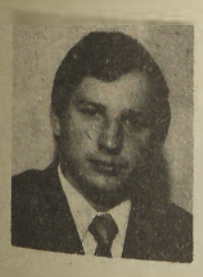

Že dve leti te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš

V SPOMIN

29. avgusta sta minili dve leti, polni žalosti, odkar nas je v 29. letu starosti za vedno zapustil naš ljubljeni sin in brat

Štefan Korpič

iz Šulinec

Nepozaben in boleč je spomin na tebe. S solznimi očmi gledamo tvoj prerani grob in se zavedamo resnice, da te ni več med nami in da te nikoli več ne bo. Tvoja preran smrt je pustila v naših srcih veliko bolečino in globoko rano. Naš dom je ostal brez tebe tih in prazen, a tvoj lik bo ostal v naših srcih do konca dni.
Vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje na njegov prerani grob in na njem prižigate sveče, prisrčna hvala!

Žalujoči: mama, oče, brat Evgen z ženo, sestri Anica in Zlatica z možema ter nečaka Jožica in Zlatko

Oh, kolike duha zaklade
s teboj je temni grob požrl,
načrte tvoje, naše nade,
udarec smrti vse je strl!

ZAHVALA

Ob tragični in prerani izgubi dragega sina, brata in strica

Marjana Emberšiča

iz Rakičana

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami.
Posebna zahvala sodelavcem iz Panonije, NK Rakičan in Jezera ter kolektivoma Mura in Pomurski tisk.
Hvala duhovniku za pogrebni obred, govornikoma za poslovilne besede in pevskemu zboru iz Rakičana za odpete žalostinke.
Rakičan, 20. 8. 1983

Žalujoči: mama Regina, brat Jože, sestri Marjeta in Danica z družinama ter ostalo sorodstvo

Kje si ljubi oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

Nepričakovano, tiho in brez slovesa nas je v 44. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, sin in brat

Ivan Gomboc

iz Gančan

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje ter darovali vence in šopke. Posebna zahvala g. kaplanoma za pogrebni obred in poslovilne besede ter pevcem za odpete žalostinke.
Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našega dragega Ivana pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Lizika, hčerka Cvetka, sin Stanko, mama, sestra in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 59. letu starosti zapustil naš dobrosrčni mož, oče, dedi in brat

Ignac Denko

mizar
iz Bakovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč in dragega pokojnika v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, ter nam ustno ali pismeno izrekli sožalje.
Prisrčna zahvala predstavniku KS kolektivu Lesnina, predstavniku ČB tov. Šeriku za poslovilne besede in medicinskemu osebju za lajšanje bolečin.
Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in godbi na pihala.
Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Bakovci, Toronto, 10. avgusta 1983

Neutolažljivi: žena Marija, sin Stanko z družino, sin Jože, hčerka Olga, brat in sestri z družinami ter ostalo sorodstvo

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage dobre mame in omame

Vere Kuzmič

roj. Kar
iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji v slovo darovali vence in cvetje, z nami sočustvovali ter nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se kolektivu Intes-Mlinopek, obrat Pekarna, Društvu upokojencev M. Sobota, duhovnikoma za opravljen pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, 22. avgusta 1983

V TIHI ŽALOSTI VSI NJENI

Ne boš več hodila po gozdovih zelenih,
ne boš več nabirala sadežev zelenih,
ne boš več slišala ptičjega petja,
ne boš več videla pomladnega cvetja . . .

V SPOMIN

28. avgusta so minila tri leta neizmerne žalosti in bolečin odkar nas je zapustila draga žena, mama, stara mama, hčerka in sestra

Irena Benko

iz Gorice

Tvoje življenje je za vedno ugasnilo, ostala sta praznina in spoznanje, da te ne bo nikoli več med nami, toda spomin na tvoj dragi lik ostane v naši srcih do konca dni.
Iskrena hvala vsem, ki se je spominjate, prižigate sveče in prinašate cvetje na njen poslednji dom.

Žalujoči: VSI TVOJI

ZAHVALA

Po krajši bolezni nas je v 89. letu za vedno zapustila naša draga mama, tašča, stara mama in prababica

Frančiška Pavel

roj. Maček
iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo v tako lepem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.
Prisrčna zahvala g. duhovniku Novaku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.
Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

M. Sobota, 13. avgusta 1983

Žalujoči: hčerka Irma z možem Gezom, vnukinja Edita z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano in brez slovesa nas je v 45. letu starosti zapustil dragi mož i oče

Franc Fujs

iz Mlajtinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in šopke, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.
Prisrčna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Mlajtinci, 23. avgusta 1983

Žalujoči: žena Darinka, sinova Stanko in Srečko, brat z družino, tašča in ostalo sorodstvo

V tihem grobu mirno spiš,
a v naših srcih pa živiš . . . .

ZAHVALA

Po daljši bolezni nas je komaj v 47. letu za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

Hilda Turza

iz Volčjega potoka

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo v tako lepem številu spremljali na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Zahvaljujemo se g. duhovniku za pogrebni obred in predstavniku kolektiva Arboretum za poslovilne besede ob odprtem grobu.
Posebna zahvala tov. Ančki Perič in tov. Majdi iz Tisinega hrama za nesebično in vsestransko pomoč.

Žalujoči: mož Lojze, sin Lojze, hčerka Majda z možem, vnuka Jože in Tomaž ter brat Viktor z družino

GASILSKE SLAVNOSTI

— Gasilsko društvo Neradnovci, ki je eno najbolj aktivnih ob tromeji je v nedeljo pripravilo slavnost ob praznovanju 50-letnice delovanja društva. V zadnjih dvajsetih letih so si tamkajšnji gasilci zgradili novi gasilski dom, kupili gasilski avtomobil in novo motorno brizgalno. Društvo tudi nenehno skrbi za naraščaj, tako da je zelo številčno. Ob tej priliki so zaslužnim gasilcem podelili priznanja Gasilske zveze Slovenije in Občinske gasilske zveze Murska Sobota, dolgoletnim članom pa tudi značke.

* * *

— Gasilsko društvo Strukovci je pripravilo slavnost ob prevzemu novega gasilskega avtomobila, ki je veljal 550.000 dinarjev. Od tega zneska je samoupravna interesna skupnost za požarno varstvo občine Murska Sobota prispevala 126.000 dinarjev, ostala sredstva pa so zbrali gasilci in krajani. Gasilsko društvo v Strukovcih je zelo delavno, novo gasilsko vozilo pa je pomembna pridobitev za to kmetijsko območje.

* * *

— V Serdici na Goričkem so bile v nedeljo zadnje letošnje sektorske vaje v soboški občini. Udeležilo se jih je okrog 120 gasilcev, ki so tudi tekmovali za prehodni pokal. Prikazali so hitrost gašenja. Vajo si je ogledalo precej občanov.

F. Maučec

Regata na soboškem jezeru

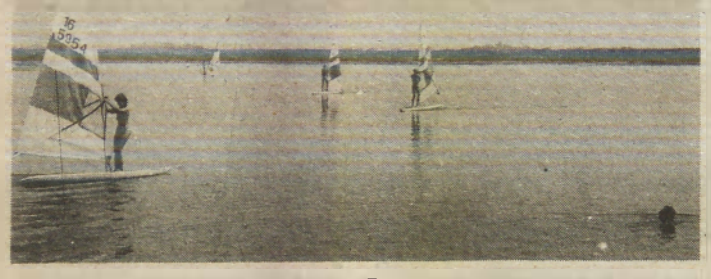

Klub jadralcev na deski pri ŠD Pomurje iz Murske Sobote je na soboškem jezeru pripravil prvo odprto prvenstvo Pomurja v regati. Sodelovalo je 25 tekmovalcev in tekmovalk iz Maribora, Ljutomera, Murske Sobote in sosednje Avstrije. V ženski konkurenci je zmagala Jasna Škraban (Štrk, MS) pred Cvetko Marjanovič (Blaja, Ljutomer) in Bernardo Barbarič (Štrk MS). V moški konkurenci je v lahki kategoriji zmagal Matjaž Zelko (Sidro, MB) pred Samom Medvedom (Sidro, MB) in Edijem Flisarjem (Štrk, MS). V težki kategoriji pa je bil prvi Vili Marko (Sidro, MB) pred Maksom Meškom (Štrk, MS) in Francem Celecom (Štrk, MS).

Foto: F. Maučec

V Moravcih je še vedno tako kot je bilo. Namesto pločnikov so ob glavni cesti še vedno jarki z ne preveč „dehtečimi" vonjavami . . .

Foto: J. Stolnik

Športne igre krajevnih skupnosti

LIPOVCI

ZMAGALI DOMAČINI

V polfinalnih športno-rekreacijskih igrah krajevnih skupnosti v Lipovcih so nastopile tri ekipe: Lipa, Bratonci in Lipovci. Največ uspeha so imeli domačini, ki so z 21 točkami osvojili prvo mesto, medtem ko sta ekipi Lipe in Bratonec zbrali enako število točk 14. Na finalu bo tako sodelovala ekipa Lipovec. Igre si je ogledalo veliko število ljudi.

F. M.

BAKOVCI

BREZ ZMAGOVALCA

Na športno-rekreacijskih igrah krajevnih skupnosti v Bakovcih sta nastopili le dve ekipi: Dokležovje in Bakovci. Po osmih izvedenih zvrsteh ni bilo zmagovalca. Obe ekipi sta namreč zbrali enako število točk 14. Tako se bosta morali ekipi dogovoriti, kdo izmed njiju bo sodeloval v sklepnem delu tekmovanja ali pa bosta sestavili kombinirano ekipo.

F. M.

BOGOJINA

ZMAGA PRIPADLA KOBILJU

Na polfinalnih športno-rekreacijskih igrah krajevnih skupnosti v Bogojini bi morale nastopiti ekipe Filovec, Ivanec, Tešanovec in Bogojine. Ker pa se ekipe Tešanovec, Ivanec in Filovec niso udeležile tekmovanja je kot gost sodelovala ekipa Kobilja, ki je tudi zmagala pred domačini. Tako bo na sklepnem tekmovanju sodelovala ekipa Bogojine.

F. M.

MLADI PUCONČANI PRVI

Izredno veliko zanimanje je bilo za polfinalne igre krajevnih skupnosti v Puconcih, kjer je nastopilo kar šest ekip. Zmagala je mlada ekipa Puconec, ki bo tako sodelovala na finalnih igrah občine Murska Sobota, ki bodo 18. septembra na Tišini.

F. M.

ZMAGALI SO TROPOVCI

Na nedeljskih vaških igrah v Tropovcih, ki so jih domačini pripravili skrbno in domiselno, je v raznih disciplinah merilo moči osem vasi z območja krajevne skupnosti Tišina. Največ uspeha so v raznih disciplinah, od vodenja žoge, skokov v vreči, metanju kamna in žaganja imeli domačini. Borejci so osvojili drugo mesto, Gradišče pa tretje.

Občinsko finalno tekmovanje bo 18. septembra na Tišini.

-js-

MNOŽIČNO PO MURI — Sekcija planincev iz Beltinec in Brodarsko društvo Mura Krog sta v nedeljo organizirala tradicionalni spust za Dimekov memorial, ki je bil letos najštevilčnejši doslej. Poleg kroških kajakašev in beltinskih planincev so se ga udeležili tudi člani kajakaške sekcije iz Kormenda na Madžarskem, ki so bili sicer gostje Krožanov, pa člani Brodarskega društva Gornja —Srednja—Dolnja Bistrica in gasilskih društev iz Dokležovja, Melinec, Gornje in Srednje Bistrice. Štartali so v Krogu, cilj pa je bil pri mostu na Bistrici, kjer so beltinski planinci pripravili tudi priložnostni kulturni program in obudili spomin na velikega ljubitelja narave Mirka Baligača — Dimeka.

foto: J. G.

Posebna zanimivost letošnjega kolesarskega maratona treh src v Radencih je bil najstarejši udeleženec — 84-letni Alojz Žbul iz Sotine. Že dan prej se je s kolesom pripeljal v Radence, kjer je pustil kolo, nato pa se odpeljal domov z avtobusom. Med prvimi pa je v soboto čakal na startu. Mali maraton, dolg 45 kilometrov je prevozil z navadnim kolesom v dobrih dveh in pol urah dokaj svež, nato pa se s kolesom odpeljal še 20 km v Sotino. Res pravi korenjak, ki je lahko za zgled mlajšim, ki zanemarjajo rekreacijo.

Foto: F. Maučec

Pomurski brigadirji iz Srbije

Ob koncu tedna se je z zvezne mladinske delovne akcije »Smederevo 83« v SR Srbiji vrnila MDB »Štefan Kovač — Marko«. 43 brigadirk in brigadirjev, v glavnem iz soboške občine, je delalo predvsem v metalurškem kombinatu Smederevo, kjer je bilo delo zelo zanimivo in raznoliko. Kot nam je ob vrnitvi povedala komandantka brigade Silva Eory, so bile v tej zadnji izmeni po dve mladinski delovni brigadi iz Srbije, in sicer iz Osečine in Kragujevca, ter Hrvatske iz Zagreba in Čakovca, po ena brigada pa iz Makedonije (Radoviš) in Slovenije, ki jo je zastopala OK ZSMS Murska Sobota.

Najpomembnejše je, da so se mladi iz raznih krajev Jugoslavije zelo dobro razumeli med sabo, saj je bilo obilo sodelovanja na raznih področjih, zato je bilo slovo toliko težje. Sicer pa so člani MDB »Štefan Kovač—Marko« dosegli vsa udarništva, prejeli pa so tudi najvišje priznanje, to je trak akcije. Posebnost pa je bila v tem, da so se pobratili tudi z raziskovalno brigado, kar se je zgodilo sploh prvič.

Enako uspešni pa so se vrnili tudi člani regijske pionirske delovne brigade »Štefan Kovač—Marko«, sestavljene iz pionirjev iz vseh štirih pomurskih občin, ki so sodelovali na MDA »Bela Krajina 83«. Vzdušje med mladimi, ki si želijo nabirajo izkušnje za brigadirsko delo, je bilo enkratno, tem primerni pa so bili tudi rezultati na delovišču in v interesnih dejavnostih. Nic čudnega zatorej, če so se vrnili z vsemi možnimi priznanji.

Milan Jerše

Podjetni Jaka — naivni gledalci

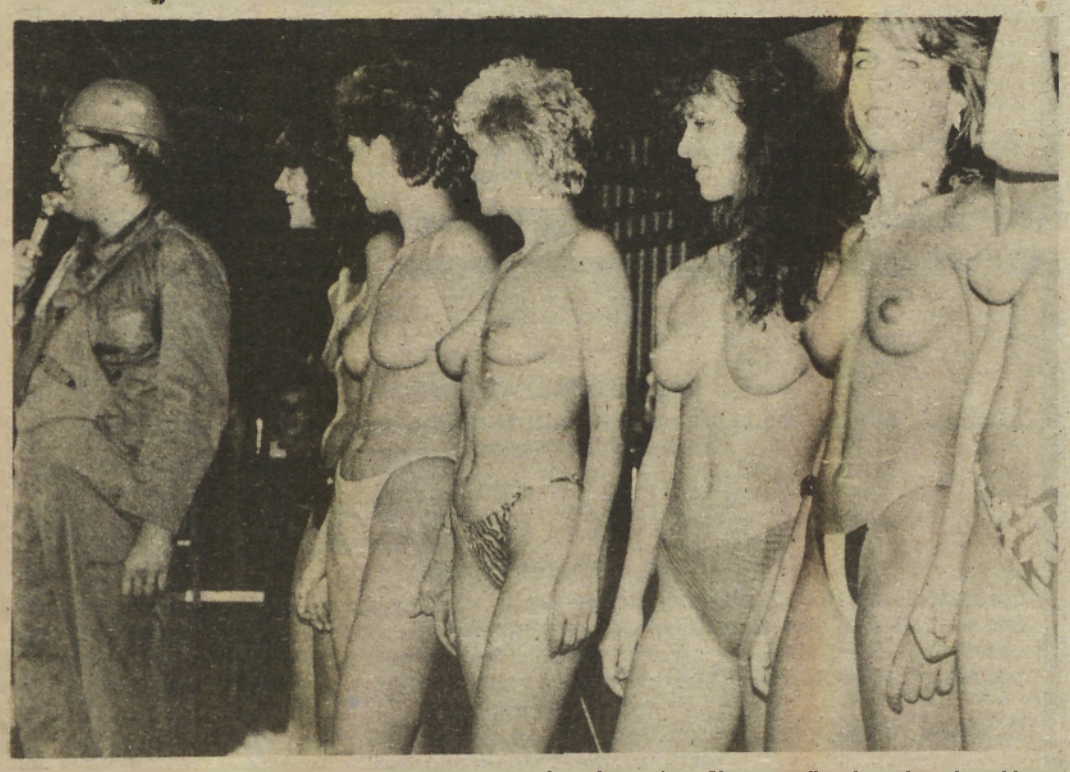

Samo „milijon" nas je bilo . . . v soparni noči na radgonskem sejmu. Vsem sta plima in oseka nekega blagodejnega pričakovanja burila duha, dober želodec pa je poskrbel za prebavo astronomsko dragih jedi in pijač. Tudi za Šraufcigerjeve na veselicah ogłodane „štose" je prišel prav. Za goloto brhkih mladenk, ki si z razkazovanjem svojih čarov želijo zaslužiti vsakdanji kruh, pa želodec ni potreben.

In še druga plat? Okrog 180 tisoč dinarjev je bilo odštetih na račun poželjivih pogledov, ki so jih izvabljale „miss topless", od tega je Jaka zbasal v svoj žep kar sedem „kil", tudi skupina Karmel iz Portoroža ni pela zastonj in še dekleta iz Maribora, ki so prikazale aerobiko, so najverjetneje dobre volje odhajale iz Gornje Radgone.

Bolj suhih žepov pa so, kakor vedno, odhajali vsi, ki so pripravljeni svoje življenje podrediti „dobremu kosu mesa".

Tekst in foto: M. Skledar

Slovenska ves del Monoštra

Monošter (Szentgotthárd) je 20. avgusta postal najmlajše mesto v Ljudski republiki Madžarski. Ta dogodek so proslavili z velikim ljudskim zborovanjem, na katerem so hkrati proslavili tudi 800-letnico kraja in dan ustave, ki je na Madžarskem državni praznik. Slavnostni govornik — član politbiroja in sekretar madžarske socialistične delavske partije — Karoly Német je med drugim poudaril, da Monošter kot pokrajinsko središče Porabja postaja vedno pomembnejša točka sodelovanja s Slovenijo in Avstrijo. V govoru je namenil posebno mesto tudi pripadnikom narodnosti — Slovencem in Nemcem — ki živijo v tem predelu Madžarske in podčrtal, da mora biti pravica in dolžnost vsakega pripadnika narodnosti, da svobodno uporablja svoj jezik na delovnem mestu, v kraju, šoli, kulturnem društvu . . . Dolžnost lokalnih dejavnikov pa je, da storijo vse, da bi pripadniki narodnosti to lahko uresničevali v vsakdanjem življenju.

Da je Monošter postal mesto, pa je bilo potrebno izpolniti enega izmed osnovnih kriterijev, ki veljajo za mesta na Madžarskem — doseči najmanj 10 tisoč prebivalcev. Čeprav se je v zadnjih letih kraj dokaj hitro razvijal, pa šteje le okrog 7 tisoč [illegible] Zato so priključili k Monoštru še Slovensko ves, Farkašovci (Farkasfa) in Rabafüzes, te vasi so doslej spadale pod monoštrsko občino. Ali bi to tudi v praksi prineslo kakšne bistvene spremembe, je za zdaj le težko reči. Najbrž se jim obetajo večje razvojne možnosti — to jih je tudi spodbujalo, da so odločili za priključitev — pa se bo kaj spremenilo tudi na področju narodnostne politike, pa bo šele pokazal čas.

JOŽE GRAJ

Ob dveh še en napis in tako je Slovenska ves postala del Monoštra.